

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Валерій Романько

**Пам'ять про Шевченка на Слов'янщині:
історико-краєзнавчий аспект**

Навчальний посібник

Слов'янськ – 2020

УДК 378.016:908:821.161.2.09(477.62)](075.8)

Р69

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Донбаського державного педагогічного університету.
(протокол №6 від 23.01.2020 р.)

Рецензенти:

Тендітна Н. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету.

Ткаченко К. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри російської мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету.

Відповідальний за випуск Казаков І. М., доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри російської мови та літератури ДДПУ

Романько В. І.

Р69 Пам'ять про Т. Г. Шевченка на Слов'янщині: історико-краєзнавчий аспект: навч. посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. 140 с.

Безпосередній учасник, а часто й ініціатор багатьох шевченківських заходів міського, обласного й навіть всеукраїнських рівнів, автор наводить історичні факти, які свідчать, що мешканці міста Слов'янська Донецької області здавна шанують великого сина українського народу Т.Г.Шевченка.

Посібник складається з двох розділів. Розділ перший має чотири змістовних модулі, де після кожного з них містяться «Завдання для самоконтролю». Також пропонуються матеріали для самостійного опрацювання.

Навчальне видання рекомендоване шкільній та студентській молоді, учителям загальноосвітніх шкіл та викладачам вищої школи, бібліотекарям, усім шанувальникам історії та культури рідного краю.

УДК 378.016:908:821.161.2.09(477.62)](075.8)

© В.І. Романько, 2020

Важливе й потрібне видання

Слово рецензента

Важливе значення у навчально-виховній роботі в закладах освіти були й залишаються видання, у яких превалує краєзнавчий аспект. Матеріали таких видань є для читача більш близькими, цікавішими, адже події та факти, викладені в них, відбувалися на його малій батьківщині, не десь далеко, а тут, поруч, на рідній землі.

Навчальний посібник «Пам'ять про Т.Г.Шевченка на Слов'янщині: історико-краєзнавчий аспект» підготовлений відмінником освіти України, кандидатом педагогічних наук, доцентом В.І.Романьком. Ім'я Валерія Івановича як досвідченого педагога та краєзнавця відоме не тільки на Донеччині, а й далеко за її межами. Він удостоєний високого звання «Почесний краєзнавець України», відзначений Всеукраїнськими краєзнавчими преміями імені Петра Тронька, імені Дмитра Яворницького.

Валерій Іванович особисто брав активну участь у багатьох Шевченківських заходах, які проводилися як у Слов'янську, так і в багатьох інших містах Донеччини. Він був учасником трьох Міжнародних Шевченківських свят «В сім'ї вольній, новій...», які проходили у Чернівцях (2009), Житомирі (2010), Черкасах (2014). У Каневі, на Всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка, наш колега виступив з доповіддю; він став укладачем буклету «Поети Слов'янська – у вінок Кобзареві», за що був удостоєний першого місця на Всеукраїнському конкурсі «Українська мова – мова єднання» (м. Одеса, 2014); Валерій Іванович має багату бібліотеку шевченківської тематики.

Усе це дало можливість В.І.Романьку підготувати доволі ґрунтовну й актуальну працю – навчальний посібник «Пам'ять про Т.Г.Шевченка на Слов'янщині: історико-краєзнавчий аспект». У ньому два розділи, чотири модулі. Після кожного модуля укладач пропонує конкретні й різноманітні питання для закріплення матеріалу. Укладений іменний покажчик.

Доволі цікавими та повчальними є додаткові матеріали: виступ В.І.Романька на XIII Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Краєзнавча Шевченкіана України»(м. Канів, 24.10. 2014 р.), підбірка творів земляків «Мешканці Слов'янська – у вінок Кобзареві».

Усе це дає право рецензентові рекомендувати дане видання до друку та практичного використання у закладах освіти та культури. Воно стане в нагоді усім, хто цікавиться історією та культурою рідного краю.

Тендітна Н.М., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та літератури
Донбаського державного педагогічного університету.

Розділ I

Хронограф подій вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка на Слов'янщині Донецької області

Змістовний модуль 1

1859 – 2012 роки

1859, червень – нащадки автора всесвітньо відомої пісні «Дивлюсь я на небо...» М.М.Петренка передають спогади про *зустріч уродженця Слов'янська Михайла Петренка із Тарасом Шевченком* на хуторі Лихвин, неподалік Лебедина. Пізніше, ілюструючи книгу І.М.Овчаренка «Слов'янський сокіл», художник Олександр Рогов (м. Слов'янськ) відобразив цю зустріч поетів. Але факту зустрічі двох відомих на сьогодні людей – Шевченка та Петренка – за довгі роки ніхто так і не навів – скоріше всього, це залишиться легендою.

Звернемося до статті Михайла Шкурки «Кобзар на Лебединщині» (газ. «Літературна Україна», № 11 (5590) від 12.03.2015 р.).

«У травні 1859 року Тарас Шевченко звертається до правління Імператорської академії художеств по дозвіл поїхати в Україну на п'ять місяців для покращення здоров'я й малювання етюдів з натури. Після певних вагань столична поліція дозволяє поїздку, але одночасно надсилає поліції окремих губерній наказ про встановлення суворого контролю за поведінкою Шевченка.

Скориставшись запрошенням поміщика Дмитра Хрущова, Тарас відвідав його маєток у селі Лихвині Лебединського повіту Харківської губернії...

Шевченко повинен був ще виконати прохання петербурзького товариша Броніслава Залеського – зустрітися з його братами Олексієм і Матвієм Залеськими, які мешкали у Лебедині. А це вже відкритий простір Харківської губернії, куди в'їзд Шевченку був заборонений. Проте, не зважаючи на ризик, Шевченко вирішив їхати в Лебедин. Їхали об'їзними шляхами повз хутір Гостробури, околицями села Межиріч, Кисилівкою, Михайлівкою, майже сім кілометрів лісом. Садиба Залеських розташовувалась на краю Лебедина по вулиці Михайлівській, 2.

Про приїзд високоповажного гостя знали тільки члени родини і друзі Залеських. Щоб не «засвітити» перед місцевою поліцією перебування «поднадзорного» гостя, у Залеських скоротили перебування до двох днів. На прощання господарі вирішили влаштувати для Тараса традиційне кашоваріння з варенухою. Для цього обрали живописне урочище Протопопівщини, воно ж – Шкурчине».

Як бачимо, про приїзд Шевченка знало обмежене коло лебединців – це робилося для того, щоб не «засвітити» «понадзорного» гостя. І ніхто не планував, а, навпаки, побоювався розширювати те коло запрошених. Так що говорити про те, що серед тих, хто зустрічався із Шевченком в Лебедині, є документальні матеріали, чиїсь спогади-мемуари, тим паче, фото - немає жодних підстав. Нехай це залишається хорошою легендою, адже вони були багато в чому однодумцями, ці талановиті представники українського народу – Петренко та Шевченко.

Це питання піднімав у своїх дослідженнях і Микола Бондар, завідувач відділу української класичної літератури Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. Він теж приходив до висновку, що фактичних доказів зустрічі двох відомих постатей ми, на жаль, не маємо. Приведемо цитату із його статті «Задивлений в небо України» (див. вид.: Михайло Петренко. Життя і творчість /Упор. О.Є.Петренко, О.О.Редчук. – К., 2013, с. 11-58).

«Один із авторитетних дослідників (йдеться про фахового шевченкознавця П.Жура) до 1859 р. відносить гадану зустріч М.Петренка із Т.Шевченком, котрий мандрував тоді Україною. Ця зустріч нібито відбулася в Лебедині, де Петренко мешкав. Відомості про це з'явилися в дослідника після його творчо-наукових контактів у 1973 р. із сім'єю Шептіїв – Костянтин Шептієм, на той час викладачем Уманського педінституту, та його дружиною Наталією, нащадком роду М.Петренка. Сторони обмінялися важливою інформацією, зокрема щодо проходження М.Петренком чиновницької служби (яку використав у своїх публікаціях К.Шептії) та, відповідно, щодо зустрічі Петренка з Шевченком (була надана літературознавцеві Шептіями). *«В семье жены К.М.Шептия Натальи Борисовны, правнучки М.Н.Петренко, доньки живут воспоминания об этой памятной встрече»*, – зазначав дослідник. Однак якихось письмових артефактів, що засвідчували б цю зустріч, досі не знайдено» (с.20).

І все ж, є непрямі зв'язки нашого земляка Михайла Петренка та поета й художника Тараса Шевченка. Тарасу Григоровичу сподобався петренківський вірш «Недоля», який він переписав у свій зошит. Відомо, що, знаходячись у засланні, Т.Шевченко листувався з багатьма своїми друзями та знайомими, які іноді пересилали опальному поетові листи, фарби та папір. Киянин О.Є.Петренко, який називає себе далеким родичем автора слів пісні «Дивлюсь я на небо...», висловлює припущення, що «можливо і попав таким чином вірш М.Петренка до Тараса Шевченка в далекі краї». (див. А.Є.Петренко. Ідентифікація Петренко. - К., 2012, с.53). Без сумніву, Шевченко знав і про місто Слов'янськ, батьківщину Петренка, де той провів своє дитинство і яке описав у ряді своїх віршів. Кобзар, знайомлячись з поезією Петренка, на якусь мить уявив батьківщину побратима: *«Слов'янськ! Слов'янськ! Як гарно ти /По річці*

Тору, по рівнині /Розкинув пишині садки, /Квіти пахучі по долині /І так красусиця собі!».

Так що поставити поруч два імені – М.М.Петренко та Т.Г.Шевченко – ми маємо повне право.

1862, березень – у зв'язку з першими роковинами з дня смерті Т.Г.Шевченка наш земляк, уродженець с. Рай-Стародубівка Слов'янського району, Всеволод Порфирійович Коховський виголосив промову на панахиді в Петербурзі. Про це свого часу повідомлялося у статті «Роковини по Шевченкові, місяця лютого, 26 дня, 1862 року» (журнал «Основа» №3, 1862 р.). Крім того, від А.Козачковського Вс. Коховський отримав велику колекцію малярських творів Т.Шевченка; нині ця безцінна колекція зберігається у Національному музеї Т.Шевченка.

У «Шевченківській енциклопедії» (В 6-ти тт. Т.3. І-Л /НАН України, Інст-т літ-ри ім. Т.Г.Шевченка; редкол.: М.Г.Жулинський (гол.) та ін. – К., 2013. – С.545) уміщена стаття наступного змісту:

«**КОХОВСЬКИЙ** Всеволод Порфирійович (псевд. – Данило Медовик, Погонєць; 2/14.03.1835, с. Стародубівка, тепер Слов'янського р-ну Донец. обл. – 2/14.06.1891. Санкт-Петербург) – укр. літератор і педагог. Закінчив у Петербурзі академію Ген. Штабу. Тривалий час служив у Гол. управлінні військ.-навч. закладів, мав чин генерал-лейтенанта. Засновник (1864) і перший директор Пед. музею військово-навч. закладів (т. зв. Соляне містечко). Організатор перших народних читань у 1870-80-х. Автор численних друк. праць на пед. теми. Автор опубл. 1870 у львів. часописі «Правда» оповідання «Пан Комарчук». І.Франко оцінив його як таке, що має «тривку літературну вартість» (Франко. Т.41. С.309). Захоплювався творчістю Т.Шевченка, популяризував її. Виголосив промову на панахиді з нагоди 1-ї річниці від дня смерті Шевченка в петерб. церкві Введення в храм Пресвятої Діви Марії. Одержав від А.Козачковського велику колекцію (281 од.) малярських творів поета і зберіг її (нині колекція перебуває у НМТШ)».

1919 – у рік 105-ї річниці від дня народження Кобзаря вулицю Харківську у Слов'янську перейменовано у **вулицю імені Т.Г.Шевченка**.

1929 – до 115-ї річниці від дня народження Кобзаря залізничній середній школі №6 м. Слов'янська **присвоєно ім'я Т.Г.Шевченка**.

1939 – Слов'янський драматичний театр імені В. Маяковського з початком театрального сезону 1939-1940 року ставить **п'єсу С.О.Голованівського «Доля поета»**. У ролі Тараса Шевченка – артист В. Войнович. У травні цього року театр розпочинає свої гастролі у місті Сталіно. Серед вистав – п'єса С.О. Голованівського «Доля поета». Критик Н.Юров зазначає: «Цікаво відзначити, що п'єса «Доля поета»

Голованівського, яка не мала великого успіху у ряді крупних театрів, у Слов'янську поставлена дуже вдало. Успіх вистави в першу чергу відзначається справжньою майстерністю і творчим натхненням, з яким виконує роль Тараса Шевченка артист Войнович. Артист з граничною виразністю, з благородною простотою та емоційною насиченістю створює образ великого поета-революціонера Т.Г. Шевченка».

1949, 13 березня – у газ. «Большевик» (друкований орган Слов'янського міського та райкому КП (б)У, міської та районної Рад депутатів трудящих) вміщено дві статті про святкування у Слов'янську 135-річчя від дня народження Т.Шевченка (без підпису).

«Вечер, посвященный 135-летию со дня рождения великого украинского поэта Т.Г.Шевченко состоялся в учительском институте. Студентка Любовь Павлова выступила с докладом «Шевченко – гордость украинского народа». Второй доклад на тему «Любовь и материнство в творчестве Т.Г.Шевченко» прочла студентка Ольга Захаренко.

После доклада хор и отдельные исполнители художественной самодеятельности института исполняли произведения великого украинского поэта».

* * *

«В библиотеках и парткабинете железнодорожного узла к 135 годовщине со дня Великого Кобзаря были организованы выставки его произведений. В железнодорожном техникуме, ЖУ №2 и школах проведены беседы и громкие читки произведений поэта, выпущены специальные номера стенгазет, оформлены монтажи, отражающие жизнь и творчество Т.Г.Шевченко».

1955 – у Слов'янську встановлений пам'ятник Т.Г. Шевченку. П'єдестал невисокий, прикрашений ліпниною. Зверху, на камені, в задумі сидить Т.Г.Шевченко. Пам'ятник, зроблений з цегли, гіпсу, штукатурки, простояв більше тридцяти років.

1955, 28 лютого - у восьмирічній школі № 7 м. Слов'янська створені стенди про життєві шляхи Тараса, проведено загальношкільний конкурс на краще виконання творів Кобзаря, гурток співів вивчає пісні на слова поета. Про це повідомляє газета «Социалистический Донбасс».

1977 - Шевченківську премію за постановку та виконання головних ролей у фільмах «В бій ідуть тільки "старики"» і «Ати-бати, йшли солдати» отримує **Леонід Федорович Биков, уродженець Донеччини.**

БИКОВ Леонід Федорович (Народився 12.XII.1928, с. Знам'янка, тепер у складі смт Черкаського, Слов'янського р-ну Донецької обл. — Помер 11.IV.1979, Київ). Актор театру і кіно, кінорежисер, народний артист УРСР з 1974. Закінчив у 1951 Харківський театральний інститут (у Д.

Антоновича), до 1960 працював у Харківському укр. драм. театрі ім. Т.Г. Шевченка. 1969-1979 — на Київській кіностудії художніх фільмів. Ролі: Паллада («Загибель ескадри» О. Корнійчука), Павка Корчагін («Як гартувалася сталь» за М. Островським), Олег («У пошуках радощів» В. Розова); у кіно — Сашко («Доля Марини», реж. О. Івановський і Н. Кошєрова, 1954), Максим («Максим Перепелиця», реж. А. Граник, 1956), Павло Богатирьов («Дорога моя людина», 1958), Візник («У місті С», 1967, обидва — реж. Й.Хейфіц), Льоша («Травневі зорі», 1959), Гаркуша («На семи вітрах», 1962, обидва — реж. С.Ростоцький), Альошка («Альошчине кохання», реж. С.Туманов і Г.Щукін, 1961), Макаренко («Розвідники», реж. О. Швачко та І. Самборська, 1968) та ін. Поставив фільми: «В бій ідуть тільки "старики"» (1974, співавтор сценарію і виконавець ролі Титаренка; за цим сценарієм 1994 поставлено виставу у Закарпатському російському драм. театрі, Мукачеве), «Ати-бати, йшли солдати...» (1977, роль Святкіна). Автор кіносценарію «Пришелець» (1979).

1989, 18 березня – у Слов'янську відбувається *конкурс під девізом «Ти в моєму серці, Україно, думою Шевченка гомониш»*. У ньому взяли участь колективи працівників шкіл і дошкільних установ. Так, середня школа № 1 розпочала Шевченківське свято літературно-музичною композицією вечорниць з «Назара Стодолі».

1992 – у місті Слов'янську на вулиці, яка носить ім'я поета, *відкрито новий пам'ятник Т. Шевченку*: бюст з бронзи, постамент з граніту. Автор – В.С. Шишов, який своїм творінням підкреслює, що талановитий поет вийшов із народу (його символ – сірий граніт) і назавжди залишився з ним.

1994, 10 березня – газета «Вісті» розповідає, як відзначили Шевченківські дні у Слов'янську – *стаття В.Баштові «Квіти любові – Кобзарю»*.

«Слова любові, квіти, вірші Кобзаря – все це поклали до підніжжя пам'ятника Т.Г.Шевченку вихованці української гімназії, члени Всеукраїнського товариства «Просвіта», партії національно-демократичного спрямування та інші шанувальники Великого сина України, які зібралися 9 березня на святому місці з нагоди 180-річчя від дня народження поета і мислителя.

Вшановуючи пам'ять генія українського народу, з палкими промовами виступили голова міськрайонного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Т.Г.Шевченка В.Ф.Савенко, кандидати у народні депутати України В.М.Чернявський, Б.Я.Юрченко, М.В.Сіробаба, В.П.Скрипник, викладач української гімназії Ю.П.Борило. Увагу до цієї події виявили працівники телеканалу СТБ та редактор новітньої газети

«Злагода» В.І.Бутко, які зафіксували на плівках і занотували інформацію про цю хвилюючу подію.

* * *

В день народження Т.Г.Шевченка квіти до підніжжя його пам'ятника поклали працівники культури, апарату міськвиконкому та інші громадяни. У цій урочистості взяли участь заступник голови виконкому В.В.Степанов та завідувача відділом культури З.І.Завгородня.

* * *

Ще в лютому в бібліотеках міста розпочалися урочистості, присвячені 180-річчю з дня народження видатного українського поета і художника Тараса Григоровича Шевченка. Виставки його творів оформлені практично в усіх бібліотеках, проходять вечори й вікторини під назвами: «Слово про Кобзаря», «Наша любов і святиня», «В сім'ї вольній, новій ми тебе не забудем, Тарасе!», «Слово вічне, невмируще».

А сьогодні о 12.30 у центральній міській бібліотеці для дорослих відбудеться вечір «Жінки в житті Шевченка».

1994, 24 травня – газета «Вісті» розповідає про вшанування пам'яті Кобзаря у Слов'янську – *стаття В.Федорчука «За заповітом Кобзаря»*.

«133 роки тому, у цей день і час, над Каневом, як і тепер над Слов'янськом, пройшов рясний дощ. Природа ніби оплакувала Великого сина України. Як тоді на горі Чернечій, під час перепоховання Тараса Григоровича Шевченка, так і тепер біля пам'ятника Кобзарю у нашому місті присутні схилили голову перед пам'яттю людини, яка віддала не лише всі сили серця своєму народові, а й заповіла йому саме серце.

Вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка ще не стало масовим у нашому місті. Відзначення його днів більш схожі на сімейні сходи. Ніхто нікого не зобов'язує йти до Прабатька нашого. Але приходять раз від разу все більше і більше – зростає сім'я національно свідомих людей, вірних народній пам'яті.

І цього разу не зрадила Великому Пророку нашому Автокефальна церква на чолі з настоятелем отцем Валентином зі своїми прихожанами. Вони і почали панахидою урочистість з нагоди 133 роковин перепоховання Т.Г.Шевченка. Потім отець Валентин звернувся до присутніх з глибоким щирим словом про тернистий шлях поета-мученика.

Було що сказати й іншим шанувальникам пам'яті Кобзаря.

- 133 роки тому, - сказав голова міськрайонної організації товариства «Просвіта» імені Т.Г.Шевченка В.Савенко, - доброї пам'яті друзі поета виконали один з його заповітів – поховали на Вкраїні милій. Заспокоїлась душа світоча правди, адже за життя боявся, що не в Україні поховають. Але і нам Тарас Григорович залишив багато заповітів, і найперший – свою Україну любить, любить її во время люте, в останню тяжкую минуту за неї

Господа молитесь. А ще – молив, благав братів-українців обійнятися. Відчувало серце пророче, що саме єдності нам не вистачає.

Добре слово про Тараса Григоровича мовили просвітяни Н.Гайворонська, І.Завидовський, І.Панішев, палкий шанувальник Т.Г.Шевченка М.М.Хорунжий. Люди читали вірші Кобзаря, клали квіти до підніжжя пам'ятника».

1994, 8 червня – газета «Жизнь» розповідає про неочікувану зустріч поета М. Петренка (Слов'янськ) і Т.Г. Шевченка у 1859 році.

1995, 25 березня – газета «Совет» у статті *Олександра Дудки «До Кобзаря на пораду»* (Історія одного фото) розповідає про бронзове погруддя *Тарасу Шевченку у Слов'яногірську*. Зокрема, відзначається, що раніше на цьому місці теж був пам'ятник поету. Але, зроблений з недовговічного матеріалу (цементу), він поступово руйнувався, втрачав нормальний вигляд. І тоді було вирішено замінити його бронзовим погруддям. Голова міської ради Олександр Іванович Дзюба зв'язався у Києві з народним художником України, лауреатом багатьох премій скульптором Олександром Павловичем Скобліковим. Обрання саме цього скульптора пояснювалося двома причинами: 1) він широко відомий в Україні своїми роботами, зокрема, пам'ятником Нахімову у Маріуполі; 2) він є нашим земляком – народився і виріс у Дружківці, добре знає навколишні міста і села.

Далі наведемо уривок зі статті: «Замовлення було прийняте, і розпочалася робота. Пройшло небагато часу. І бронзове погруддя Кобзаря було виготовлене. На жаль, на гранітний постамент коштів уже не вистачило і, щоб не затримувати відкриття пам'ятника, вирішено було зробити його з матеріалів, які були під рукою. Мовляв, будемо багатшими, зробимо постамент з граніту...

Пам'ятник Шевченку біля Святогірської середньої школи було відкрито в 1988 році. А постамент як був цегляним, так таким і залишається до цього часу.

І все ж, як би там не було, пам'ятник Кобзареві в Слов'яногірську є! Це невелике містечко, як-то кажуть, втерло носа Слов'янську. Адже коли там вже височів пам'ятник, бронзове погруддя Шевченка, відлите для Слов'янська, вже кілька років валялося по темних кутках одного з гаражів керамічного комбінату.

Біля пам'ятника Т.Г.Шевченку майже завжди лежать живі квіти. Їх покладають учні і вчителі. Жителі і гості міста. Школярі тут відзначають свята першого дзвоника, останнього дзвоника, літературно-художні дитячі лінійки, а вже на шевченківські дні тут завжди людно».

На фото: погруддя Т.Г.Шевченку у Святогірську.

1996, 12 березня – часопис «Вісті» № 28 (13237) вміщує *статтю «Витоки слов'янського шевченкознавства» Олексія Духіна, члена українського товариства охорони пам'яток історії та культури* (стор.2). «Доля і творчість нашого великого генія Т.Г.Шевченка стала невід'ємною часткою в житті не одного покоління українського народу. Любов і шана до поета була різна як з політичної, кон'єктурної вигоди, так і з паплюженням і приниженням таланту.

Генії народжуються не часто. І не від них, а від самої глибинної сутності, яка формує і викристалізовує народний самородок, залежить багатогранність і непересічність таланту. Недарма Т.Г.Шевченко володів олівцем і малював аквареллю, акватинтою, сепією, тушшю, феноменально писав олією і володів майстерно офортом. Правдиве відтворення життєвої дійсності і високий професіоналізм дали можливість Академії мистецтв надати Шевченкові звання академіка гравірування.

Протягом всього життя Т.Г.Шевченко відчував дружню підтримку як матеріальну, так і моральну, а також широку пропаганду його поетичної творчості, яка так була зрозуміла простому народу. Шанували його поезію в місті і в селі. Портрети поета були в маєтках і в простій селянській оселі.

У зв'язку з першими роковинами з дня смерті Т.Г.Шевченка виголосив промову на панахиді в Петербурзі наш земляк Володимир Порфірович Коховський. В.П.Коховський народився в Рай-Стародубівці Слов'янського району в 1835 році, а помер в 1891 році і похований в Петербурзі.

Коховський належить до старшого покоління українських письменників і педагогів демократичного напрямку. Він закінчив Петербурзьку військову академію. У 1864 році заснував і став першим директором педагогічного музею військових навчальних закладів в Петербурзі. Тут же він організував перші народні читання. Літературну діяльність Володимир Порфірович розпочав в Українському громадсько-політичному і літературно-мистецькому журналі «Основа», який виходив у Петербурзі в 1861-1862 роках під редакцією В.М.Білозерського. Літературні псевдоніми – Данило Медовик, Полонець. В «Основі» Коховський публікує свої нариси і оповідання. Серед творів літератора значне місце посідає повість «Народолюбець», яка була написана в 1863 році, а опублікована в 1870. Окрім літературної діяльності, автор видає і педагогічні роботи про трудове виховання, початкову освіту.

Окрім популяризаторства і пропагандистської творчості поета, В.П.Коховський зібрав багато малярських робіт Шевченка, зберігав їх, а потім ця колекція безцінних робіт стала невід'ємним і обширним матеріалом для експозиції в Державному музеї Шевченка в Києві. Його ім'я можна поставити поруч з Василем Васильовичем Тарновським, який теж зібрав колекцію з 758 експонатів, а в 1897 році вони стали основою для сучасного Чернігівського державного музею.

Відзначаючи Шевченківські дні, хочеться пом'янути добрим словом ім'я нашого земляка Володимира Порфировича Коховського, якому минуло 105 років з дня смерті.

Долі переплелися, і дай, Боже, нам розуму, щоб ім'я великого Кобзаря стало цементуючим фактором єдності як народу, так і стабільності у нашій державі».

12 березня - у цьому ж номері газ. «Вісті» на першій сторінці знаходимо ще два матеріали на шевченківську тематику:

- **Савенко В. Квіти, щирі слова і молитва.** «З року в рік все більше людей, які світлого дня 9 березня збираються біля пам'ятника Т.Г.Шевченку. І цього разу, як завжди, були тут представники товариства «Просвіта», Народного Руху України, Української республіканської партії, українського козацтва. Та що особливо приємно: багато прийшло молоді. Середня школа №6 імені Т.Г.Шевченка прибула великим гуртом, діти принесли Тарасу Григоровичу квіти, вірші. Сподіваємось, що і в інших навчальних закладах з часом пробудиться потяг до духовних джерел нашого народу.

Приємне слово хочеться сказати про нашу міліцію. Пам'ятаю, як в перші роки незалежності вони насторожено, а часом і вороже поглядали на людей, які під державним прапором крокували до пам'ятника Т.Г.Шевченку. Були стражі порядку і тепер. Але один з них – автоінспектор – призупинив потік машин, даючи змогу учасникам ходи перейти вулицю, інші постояли неподалік, подивились, як мирно тріпотіли біля пам'ятника синьо-жовті полотнища, та й пішли собі. А може їх заспокоїло те, що урочистості біля пам'ятника почалися з проповіді священника української православної церкви Київського патріархату отця Віктора. А церква наша, як відомо, закликає навіть з противниками не ворогувати.

Ось кого треба особливо відзначити – громаду української церкви святого апостола Андрія Первозванного. Служба тут 9 березня почалася і закінчилася з іменем Шевченка. Божественну літургію, панахиду і проповідь настоятель церкви ігумен Валентин присвятив пророку українського народу Т.Г.Шевченку. Багато щирих слів було сказано і біля пам'ятника вірному сину України.

Крім лідерів партій і організацій національного спрямування за усталеною традицією виступали всі, хто хотів. Хто висловив свою думку, хто прочитав Шевченкового чи свого вірша, хто проспівав пісню.

Наприкінці вшанування пам'яті поета і мислителя присутні за пропозицією організації «Просвіти» вирішили надіслати Верховній Раді України листа з проханням заснувати державне свято «День народження Т.Г.Шевченка», яке, на їх думку, буде не лише вшануванням великого

патріота України, а й сприятиме згуртуванню українського народу, підвищенню духовності».

Іващенко М., ветеран педагогічної праці. Шевченківське свято. «У шкільному залі «Україна» Слов'яногірської СШ відбулася урочиста лінійка з нагоди 182-ї роковини від дня народження Т.Г.Шевченка.

Зі словом про Кобзаря, його місці в українському суспільстві як основоположника нової літератури, літературної мови, академічного художника та його всезростаючу світову славу розповів голова осередку «Просвіта» І.М.Овчаренко. Його доповнила одинадцятикласниця Олена Дейнека розповіддю про історію спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченку у Слов'яногірську в 1988 році. Їх виступ був ілюстрований поезіями Кобзаря і творами про нього наших поетів-земляків – членів Спілки письменників Лідії Колесникової, Володимира Міщенка та ізюмчанина Олександра Саєнка.

Одночасно в школі було експоновано фотовиставку про пам'ятники Шевченку у Слов'яногірську і свята з нагоди їх відкриття та літературні зустрічі з гостями.

На урочистій лінійці виступили дев'ятикласники разом зі своїм учителем В.М.Разживініним. Вони декламували вірші про Тараса Шевченка, поетів Павла Безпощадного, Івана Гончаренка, Миколи Нагнибиди, Володимира Сосюри, Олексія Суркова та інших. Потім до підніжжя пам'ятника Т.Г.Шевченку на знак любові і поваги Л.М.Резнік та І.М.Овчаренко з групою старшокласників поклали квіти.

Шевченківські урочистості у школі продовжуються: відбудеться конкурс читців та конкурс на кращий малюнок шевченківської тематики».

2002, 23 травня – у рамках Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...», яке того року проходило на Донеччині, до Слов'янська прибуває делегація поетів, художників та артистів з України, Росії, Білорусії. Киянин Петро Засенко зазначає, що Тараса Шевченка знає весь світ, поняття Шевченко й Україна – ідентичні, Шевченко – наш пророк, наша гордість. Виступають також поети Михайло Скобля (Білорусь), Василь Бондар (Кіровоград), Олександр Вертіль (Суми), Лідія Віценя (Полтава), Микола Шостак (Київ), Олександр Яровий (Слов'янськ), Анатолій Кібіреєв (Краматорськ). Вони говорять про велич Кобзаря, його безсмертну славу, читають вірші Т. Шевченка та свої власні.

2002, 30 травня – газета «Донеччина» розповідає про Шевченківські дні на Донеччині – **«Шевченко нас єднає».** Автор – **Віктор Скрипник.** Розповідається про зустріч гостей зі Львова в аеропорту Краматорська, їхню поїздку в Святі Гори, відвідини ними Святогірського монастиря. Про необхідність подолання розколу в українському православ'ї говорив заступник голови Львівської адміністрації Богдан Матолич. Він подарував

митрополиту Донецькому та Маріупольському книгу «Храми Львова». Біля пам'ятника Шевченку гості поклали квіти, слухали літературно-музичну композицію місцевих школярів та студентів. Потім відбулося знайомство з пансіонатом «Сосновий бір» шахти імені Засядька. Перед гостями виступив козацький гурт «Грайте, музики!» (кер. Сергій Гусаченко).

2003, 30 травня – газета «Світлиця» повідомляє, що у Слов'янську пройшла *літературно-музична композиція-вистава «Я так ніжно їх любив: жінки у драмі кохання Т.Г. Шевченка»*. У виставі брали участь студенти і курсанти Слов'янського коледжу національного авіаційного університету.

2004 – у Слов'янському педуніверситеті до 190-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка вийшла з друку *збірка літературно-художніх творів «Слова любові та пошани: У вінок Кобзареві»*, куди ввійшли творчі доробки студентів та викладачів педуніверситету (вірші, есе, оповідання). Укладач та автор передмови – В.І.Романько, керівник літературного об'єднання ім. В.Сосюри.

2004, 19 березня – газета «Світлиця» друкує матеріал *Василя Горбачука та Валерія Романька «У вінок слави Кобзаря»* про вшанування Т.Шевченка у Слов'янському державному педагогічному університеті.

2004, 15 квітня – газета «Донеччина» повідомляє про *«Шевченківську декаду» у Слов'янську (матеріал Віктора Скрипника)*.

2006, 10 березня – «Світлиця - додаток до газети «Донеччина» - друкує *статтю журналіста зі Слов'янська Віктора Скрипника* про нелегальне спорудження пам'ятника Т.Шевченку у Харкові 1899 року на замовлення подружжя Алчевських – Христини Данилівни (1841-1920) та Олексія Кириловича (1835-1901).

2009, 20 березня – у газеті «Донеччина» - №20 (15432) – вийшла *стаття Віктора Скрипника під заголовком «І медаль одержав, і Шевченкіану поповнив»*. Цей матеріал – про слов'янського філателіста Михайла Семеновича Длугоканського. Наш земляк – учасник багатьох національних та міжнародних виставок, часто повертався з них з високими нагородами. Є у його колекції й багата колекція марок та конвертів з серії «Шевченкіана». Матеріал В.Скрипника присвячений перебуванню М.С.Длугоканського та його онука Михайла у м. Чернівці, де вони брали участь у XI Національній виставці філателістів. Участь була успішною: за

колекцію «Людина підкорює Всесвіт» онук отримав срібну медаль та спецприз Дирекції видавництва «Марка України» УДППЗ «Укрпошта»; дідусь відзначений позолоченою медаллю за колекцію «Земля – наша годувальниця». На цій виставці М.С.Длугоканський поповнив власну колекцію: він придбав кілька марок для своєї Шевченкіани. Це, зокрема, блок «Перлини мистецького спадку Тараса Шевченка» і три малих листи, присвячені Кобзарю.

2009, 19-23 травня - викладач Слов'янського державного педагогічного університету, член Національної спілки письменників України ***В.І.Романько*** ***взяв участь у Міжнародному Шевченківському святі «В сім'ї вольній, новій», яке проходило на Буковині (Чернівці).*** Про перебування на цьому важливому форумі наш земляк розповів у статті «Шевченківське свято на Буковині», яка свого часу вийшла у газ. «Донеччина» (10 листопада 2009 р.). Нижче передруковуємо цю статтю.

«Проходять дні, місяці, а перебування на Буковині у рамках Міжнародного Шевченківського літературно-мистецького свята «В сім'ї вольній, новій», яке відбулося у травневі дні цього року, не забувається. Як не забуваються щирість і гостинність земляків Юрія Федьковича та Ольги Кобилянської, Івана Миколайчука та Володимира Івасюка, нині сущих Дмитра Гнатюка, Софії Ротару, Марії Матіос та ще багатьох інших відомих постатей, яких дала світові буковинська земля.

Учасниками Шевченківського свята були письменники з різних областей України та АР Крим, зарубіжні гості з Болгарії, Польщі, Вірменії, Росії. Організаторами виступили Національна спілка письменників України та Міністерство культури і туризму України.

Чимало цікавих зустрічей та екскурсій проведено за невеликий термін. Учасники свята побували на відкритті всеукраїнської художньої виставки «Мальовнича Україна», відвідали меморіальні музеї Юрія Федьковича, Ольги Кобилянської, Міхая Емінеску, Володимира Івасюка. Одними із головних заходів свята стали екскурсія по території Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича та науково-практична конференція «Роль творчості Т.Шевченка у формуванні просвітницького руху та громадсько-політичного життя буковинців», яка відбулася у Червоній залі цього відомого наукового закладу.

У Чернівецькому обласному музично-драматичному театрі ім. О.Кобилянської гості переглянули виставу за твором лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка Марії Матіос «Солодка Даруся», а через декілька днів були на концертній програмі місцевих талантів «В сім'ї вольній, новій...».

22 травня, у день перепоховання генія українського народу, письменники разом з чисельною місцевою громадою зібралися на центральній площі біля величного пам'ятника Кобзареві. З промовою до присутніх звернувся голова Чернівецької облдержадміністрації Володимир

Куліш, який зачитав привітання Президента України Віктора Ющенка гостям і учасникам Шевченківського свята. Палкі промови про Шевченківські заповіді, безсмертність його творчої спадщини говорили письменники Володимир Яворівський та Петро Перебийніс (Київ), Степан Пушик (Івано-Франківськ), Захарі Іванов (Болгарія), Марек Вавжкевич (Польща), Віктор Єрофєєв (Росія), Степан Сапеляк (Харків). Учасники свята поклали квіти до пам'ятника Т.Шевченку.

Один із днів був виділений для поїздки письменників у райони Чернівецької області. З цією метою гості були поділені на 11 бригад. Мені, представникові Донецької обласної письменницької організації, разом з Марією Людкевич, поеткою зі Львова, та поетом Петром Мідянкою із Закарпаття, пощастило побувати у селищі міського типу Глибока та ряді сіл Глибоцького району, що на півдні Чернівецької області. Це тут не так давно відбулася велика повінь, яка принесла чималі руйнування та збитки. Супроводжуючий нас заступник голови райдержадміністрації Володимир Фестей, показуючи відремонтовані, а подекуди й заново зведені будинки, відмітив, що тут є внесок всієї України, в тому числі й Донеччини: у важкі для мешканців Глибочини дні тут побував голова Донецької облдержадміністрації В.І.Логвиненко, а через деякий час зі Сходу у селище Глибока прибули вагони з цементом, шифером, іншими будівельними матеріалами. Мені, як гостеві цього краю, приємно було чути теплі слова подяки донбасівцям, які у важку годину допомогли своїм західним побратимам.

З хлібом-сіллю нас зустрічали у Луковицях, де учні дали невеликий концерт, відбулося покладання квітів до пам'ятника Т.Шевченку, а потім побували на службі у сільському храмі. У селі Димки відвідали музей Ольги Кобилянської. У Старому Вовчинці стали свідками театралізованої вистави за творами Шевченка, яку підготували школярі місцевого ліцею, а директор краєзнавчого музею Іван Топало познайомив нас з багатими експонатами, потім почастили гостей місцевими стравами. У Білій Криниці оглянули старовинний храм та познайомилися з життям старообрядців.

Цікаву і змістовну зустріч мала наша делегація у Глибоці з учнями, бібліотекарями та вчителями у районній бібліотеці, а потім із представниками місцевої влади та інтелігенцією у будівлі райдержадміністрації.

Декілька разів довелося виступати й мені, розповідаючи про вшанування пам'яті Т.Шевченка на донецькій землі, цитувати вірші земляків Івана Білого, Юрія Доценка, Станіслава Жуковського про Кобзаря та українську мову; нагадав і про те, що Донеччина дала Україні чимало визначних постатей, серед них письменники В.Сосюра, І.Дзюба, В.Стус. Думаю, що буковинці зрозуміли: Донеччина – край український, тут теж цінують і бережуть Шевченкове слово.

Відвідавши Буковину, я впевнився, що це край гостинних та щирих людей. Вони люблять свою землю, цінують історію та культуру свого регіону. Тут дружно проживають люди різних національностей, переважно румуни, молдавани, українці, євреї, росіяни.

Я радий з того, що став учасником такого свята, а деякі з моїх книг, як подарунок, залишилися у Глибоцькій районній бібліотеці та Чернівецькій обласній бібліотеці ім. М.Івасюка. До речі, я радий й з того, що відвідав музей Володимира Івасюка у Чернівцях. На згадку про перебування на Буковині залишилося чимало фото світлин».

2010, 19-23 травня - наш земляк, викладач Слов'янського державного педагогічного університету, член Національної спілки письменників України Валерій Романько разом із поетом Станіславом Жуковським із Донецька взяли участь у *Міжнародному Шевченківському святі «В сім'ї вольній, новій», яке проходило на Житомирщині*, у краю Лесі Українки, Максима Рильського, Василя Земляка, Бориса Терена, Івана Огієнка, Василя Юхимовича, Сергія Корольова, Володимира Короленка... Ця поліська земля прийняла свого часу у прийми всесвітньовідомого французького письменника, автора «Людської комедії» Оноре де Бальзака, який вінчався з Евеліною Ганською у костьолі Святої Варвари в Бердичеві. Це він, добираючись кінними екіпажами до Ружина, сказав: «Україна для мене починається в Бердичеві...». А особливо гордяться житомирчани тим, що свого часу їхню землю відвідав Великий Кобзар.

Свої враження про участь у Шевченківському святі на Житомирщині В.І.Романько виклав у статті «Полісся – край багатой історії і прекрасних людей», яка надрукована в газ. «Донеччина» 1 вересня 2010 р. Нижче наводимо матеріал із цієї статті.

«Офіційні делегації учасників свята від усіх областей України, Києва та Криму, зарубіжних представників гостинно зустрічали в одному із скорботних пам'ятних місць Коліївщини – селі Кодні Житомирського району. У 1768 році після придушення повстання сюди звозили гайдамаків, їх допитували, катували – понад трьох тисяч тут знайшли свій останній спочинок. На честь 200-річчя народного повстання на околиці Кодні споруджено пам'ятник героям Коліївщини, оспіваних Т.Г.Шевченком в поемі «Гайдамаки».

Офіційні виступи представників Житомирської обласної влади, місцевих органів, від імені гостей – керівника делегації Народного депутата України, голови НСПУ Володимира Яворівського, чудовий концерт, що його підготували господарі – все це запам'яталося учасникам свята. Згідно плану, звідси, з Кодні, гостей мали розподілити по районах.

Донецьких письменників на Міжнародному святі представляли голова правління Донецької обласної організації, поет Станіслав Жуковський та літературознавець зі Слов'янська, викладач вищої школи Валерій Романько. С.Жуковський попав у групу гостей, що відвідали Новоград-

Волинський, побували у місцевих школах, бібліотеках, в робітничих колективах і, звичайно, оглянули історичні місця, в тому числі будинок-музей, у якому народилася відома українська поетеса Леся Українка. Валерію Романьку разом з представниками харківської організації випала честь побувати у двох найбільш віддалених районах Житомирщини – Олевському та Ємільчанському. Гостей там чекали – два дні були розписані по хвиликах».

В Олевську нашому землякові запам'ятався Шевченківський урок у місцевій гімназії. Цікавою була екскурсія у Камінне село з його величезними гранітними валунами, розкиданими у лісі на площі близько 15 га. За 50 км на північ від районного центру, на березі річки Уборть, на межі з землями Білорусії, знаходиться село Копище. Місцевий музей зберігає пам'ять про трагічні події Другої світової війни: за опір фашистам, що здійснювали місцеві партизани, німці спалили 540 хат, загинуло 2887 мешканців села, з них 1347 дітей.

Цікавим виявилось перебування у сусідньому Ємільчанському районі. Тут теж цінують свою історію: гостей познайомили з експонатами оригінальних музеїв – музей Хліба у с. Велика Цвіля та музей Матері у с. Середи, а у районній бібліотеці з нагоди Шевченківського свята письменники зі Сходу України зустрілися з місцевою інтелігенцією.

Мешканці Житомирського Полісся, де близько 70% займають ліси, багато озер і боліт, зайняті переважно у лісовому господарстві, вирощуванням льону, хмелю, збором грибів, лісних ягід. Це щирі, працьовиті люди, які раді гостям. У свою чергу представники письменницьких організацій читали свої твори, знайомили житомирчан з кращими надбаннями літераторів Харківщини та Донеччини.

У своїх виступах В. Романько акцентував увагу на Шевченківських традиціях у донецькому краї, представив творчість деяких письменників-земляків. Валерій Романько згадував: «Приємними були хвилини спілкування з тими гостями, які мають родові корені з Донбасу. Одна жіночка, підійшовши після мого виступу, схвилювано сказала: «Ваші розповіді нагадали мені про рідний Торез – я родом звідти. А слова В. Сосюри: «Я починався відтіля, //Де гул заводів даль колише, //Ясні Донеччини поля //Мені на світі наймиліші» викликали у мене сльози». Були у мене теплі зустрічі з тими сучасними мешканцями Полісся, хто свого часу народився і проживав у Єнакієвому, Дебальцевому... Виходить, що чимало наших земляків доля привела на Житомирщину».

Шевченківське свято продовжилося в обласному центрі. Члени делегації, які повернулися з районів, провели екскурсію Житомиром, поклали квіти до пам'ятника Кобзареві, були на прийомі, який організувало керівництво Житомирської області. Чотириденне перебування у поліському краї завершилося святковим концертом в обласному музично-драматичному театрі ім. І.Кочерги».

Користуючись нагодою, В.Романьку вдалося зустрітися з двоюрідним братом Олександром Гореловим, який після служби в армії залишився жити у Житомирі, його дружина Надія – місцева, сам він довгий час грав за футбольну команду «Автомобіліст» (згодом перейменована в «Полісся»), отримав звання «Майстер спорту», а зараз виховує майбутню футбольну зміну.

2010, 10 вересня – до Слов'янська прибули учасники автопробігу Чоп-Мелове (Луганщина), у складі якого були представники Полтавщини.

«Як і належить українцям, наші гості прибули не з порожніми руками. Вклонившись пам'ятнику Т.Г.Шевченку і поклавши грона червоної калини до його підніжжя, наші друзі передали нам безцінний дар – жменьку землі з садиби Івана Котляревського, якого Тарас Григорович називав батьком. Разом з гостями ми розсипали її навколо пам'ятника. Тепер тут присутня не лише земля з могили Т.Г.Шевченка у Каневі, а й та, яка дала світу зачинателя нової української літератури.

Зворушив нас ще один подарунок – чотири дубки. ...Ми посадили їх біля пам'ятника Т.Г.Шевченку. Хай ростуть в пам'ять про нашого Пророка». (Зі статті Володимира Савенка «В ім'я єдиної України», газ. «Донеччина», 24 вересня 2010 р.).

2011 – у Слов'янську виходить книга В.І. Романька «Слов'янськ літературний: перша половина ХІХ – початок ХХІ століття». У книзі є окремий *розділ «Тарас у душах та пам'яті слов'янців»*. В. Романько відзначає любов мешканців міста до Тараса: у місті встановлено пам'ятник Т.Шевченку, центральна вулиця носить його ім'я. Укладач книги помістив вірші місцевих поетів Володимира Півня та Вікторії Щербатюк, присвячені Т.Шевченку. Подаємо їх нижче.

Володимир Півень,

доцент Слов'янського педуніверситету

Великомученику Тарасові Шевченку

В степи-пустелі,
В дурість й солдафонство,
У бруд, невігластво,
У дикий світ –
Кого?
Митця, поета, живописця
Із чуйним серцем,
З тонкістю душі –
В степи-пустелі...
Хто відповів за цю наругу,
За цей безбожно лютий чин?!
За те, що виснажився він

Й навіки поховав в степах,
Можливо,
Кращі свої твори
І почуттів предивних море,
Яке б іскрилось у віках?!

Очі Шевченка

З-під насуплених брів,
Мов вуглини розпечені очі!
Пропікають наскрізь!
І від них не сховатись ніде!
Марно ти, малоросе,
Плетеш павутиння із слів,
Від яких тхне нещирості
Брудом гидким!
Марно ти
Синьо-жовтим вбранням
Намагаєшся
Ввести в оману народ!
Камуфлюй, прикривайся,
Бреши – марна праця! –
Мов рентгеном,
Просвітять нутро
Ті всевидячі очі!
Пропікають наскрізь!
І від них не сховатись
Ніде!

Шевченко

Не ідол він,
Не пам'ятник гранітний –
Людина він,
Складна і різнобічна.
Він – явище глобальне
Як процес –
Не результат,
Обрамлений у часі,
А діалектика
Рухомої ідеї,
Ідеї волі України,
Ідеї рівності
У братнім колі,
Ідеї волі назавжди!
Навік!

Навчитися читати Кобзаря

У пристрасних рядках і поміж ними
Проміниться незгасная зоря,
Що живить нам надії й сподівання
Навчитися читати Кобзаря.
Сягнути думкою увись і вшир
І обійняти гори і моря,
Щоб з досвідом набутим якнайліпше
Навчитися читати Кобзаря.

В його світах є люди! Тільки люди!
Нема раба, чиновника, царя!
О як же треба, браття, якнайглибше
Навчитися читати Кобзаря!

* * *

Вікторія Щербатюк,

ст. викладач Слов'янського педуніверситету

Тарасові

А він один один, величний, нескоренний,
Коли надія меркнула, як день,
Співав пісні благословенні
І щиро вірив у людей.

А він хотів, щоб правда панувала,
Хотів народ підняти із ярма.
Не раз за це несправедно карали -
Усе терпіла праведна душа.

Він говорив, коли мовчали інші,
Він жив, писав, він вірив і страждав.
Пекельний біль переростав у вірші,
Які народу дарував.

Де ж та свобода? Де Дніпрові кручі?
Де милий край, покинутий колись?
Але зривалися пісні летючі
І на Україну-матінку неслись.

У круговерті мрій спливають дні за днями.
Стирає пам'ять згірклі сторінки.
А він людей пробуджує піснями,
І люди вірять у його пісні.

2012, 15 березня – у газ. «Славянская правда» (№11 (75). 15.03.2012, стор. 16) вміщено *статтю Олександра Романька «І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій, не забудьте пом'янути незлим тихим словом»*. Мова йде про вшанування пам'яті Поета в ЗОШ №6 ім. Т.Г.Шевченка міста Слов'янська. Вміщено 3 фото.

«Ожидая в коридоре директора общеобразовательной школы №6 им. Т.Г.Шевченко, учителя украинского языка и литературы высшей категории Наталию Ивановну Дубровскую, изучал обстановку и стенды на стенах, вдыхал воздух этой школы. Ну очень она опрятная и ухоженная, чистенькая и «зелёная». И, конечно же, в украинских тонах. Еще бы, ведь с 1961 года эта школа носит имя Тараса Григорьевича Шевченко. А в гимне самой школы есть такие строки:

«Тут дитинства ясний світ

І Шевченків заповіт.

Тут лунає, мов та пісня, рідна мова».

Самой школе в этом году исполняется уже 103 года! А в том далеком 1961 году усилиями учителя Анны Дмитриевны Калиберды, ныне пенсионерки, а также тогдашних учеников школы, была заложена традиция проводить украинские вечерницы – именно 9-10 марта. Жива традиция и ныне. Более того, к Дням памяти Кобзаря ныне приурочивают мероприятия в течение целой недели. И в этом году, конечно же, проводили и конкурс чтецов поэзии Шевченко, и конкурс рисунков к произведениям поэта, оформляли стенные газеты. Так, в частности, в конкурсе поэзии на этот раз победителями стали: среди младших классов – Ольга Араминас и Анжелика Перевозная (обе – третьеклассницы), среди средних – София Задерий (6-й класс) и Ирина Коваленко (8-й класс).

Особое место среди мероприятий недели чествования Кобзаря занимает кулинарная ярмарка. Дети, учителя, родители сами пекут различные выпечки, готовят прочие блюда. Приносят варенье домашнего приготовления. Были в этом году, впрочем, как и всегда, и два больших таза украинских вареников – с картошкой и капустой. Покупателями на школьной кулинарной ярмарке выступают жители микрорайона Железнодорожный и гости школы.

Завершают Неделю Шевченковских дней в ООШ №6 все те же, традиционные на протяжении пятидесяти лет, украинские вечерницы. В этот раз желанными гостями вечерниц были городской голова Неля Игоревна Штепа и депутаты горсовета Павел Анатольевич и Вадим Анатольевич Придворовы. Кстати, на одном из стендов школы, посвященном спонсорам и меценатам школы, написаны слова Нели Игоревны: «Давайте смотреть на мир добрыми глазами! Откликаться на радость или беду другого человека добрым сердцем! И помогать добрыми делами!». А рядом слова Тараса Григорьевича: «Раз добром зігріте серце –

вік не прохолоне». В своє время Неля Игоревна помогала школе с ремонтом столовой. А братья Придворовы и вовсе опекают школу непрестанно: закупили стулья для актового зала, помогли со стройматериалами для его ремонта, подарили спортзалу баскетбольные мячи. А с помощью партии регионов купили для школы шесть новеньких компьютеров. Поэтому и ничего удивительного нет в том, что именно на этих вечерницах депутатов Придворовых торжественно посвящали в меценаты школы (Неля Игоревна Штепа прошла эту приятную процедуру ещё в прошлом году).

По сценарию самих вечерниц дивчина Галя под присмотром бдительных тата и матуси впервые отправляется на вечерницы. Там, в гостях у «тітки Олени» её ждут игры, танцы и песни, традиционные для украинского народа. Например, шуточная забава откусывания калиты (большого калача). Заключается она в том, чтобы, кусая калач, участник забавы не засмеялся. За несдержанность же смешливых вымазывают сажей. Ну и, конечно же, какие вечерницы без гаданий на сужено-ряженого. На этот раз гадали на варениках – чей вареник выберет собака, той девушке и повезет. Но поскольку собака, по сценарию, убежала, выбирать пришлось парню...

В проведении вечерниц нужно отметить как самих ребят-старшекласников, так и их учителей – завуча по воспитательной работе Наталию Владимировну Бучинскую (на фото рядом с портретом Шевченко), учителя украинского языка и литературы высшей категории Ирину Владимировну Ткаченко, педагога-организатора Инну Владимировну Слауту.

Лейтмотивом и эпиграфом к традиционным для ООШ №6 имени Т.Г.Шевченко ежегодным украинским вечерницам были на этот раз слова Великого Кобзаря:

«І на оновленій землі
Врага не буде супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люде на землі».

Почетная и одновременно ответственная миссия выпала Славянской общеобразовательной школе №6 – носить имя Великого поэта и символа украинской нации Тараса Григорьевича Шевченко. И школа, ее педагогический коллектив, и ученики нескольких поколений уже более пятидесяти лет несут это гордое имя и никогда не забывают об этом».

Завдання для самоконтролю:

1. Яку дату можна вважати першою згадкою про зв'язок Т.Г.Шевченка (заочний) зі Слов'янищиною? З яким нашим земляком, згідно переказів, тоді зустрівся Кобзар?

2. Як ви вважаєте, чи достатньо доказової бази для того, щоб впевнено стверджувати про зустріч Тараса Шевченка з поетом Михайлом Петренком? Хто з дослідників життєвого шляху М.Петренка вивчав це питання?

3. Якою є заслуга Всеволода Коховського, уродженця Слов'янщини, у популяризації творчості Т.Г.Шевченка, у збереженні його творчої спадщини?

4. Як наші земляки, представники старшого покоління, увічнили пам'ять Т.Шевченка у Слов'янську в 1919 та 1929 роках ?

5. Яку п'єсу, де йдеться про долю Т.Г.Шевченка, та у якому році Слов'янський драматичний театр ім. В.В.Маяковського поставив на сценах Слов'янська та Донецька? Назвіть прізвище актора, який виконував головну роль у тій п'єсі.

6. У якому році в Слов'янську встановлено перший пам'ятник Т.Г.Шевченку?

7. Назвіть ім'я уродженця Слов'янщини, який був удостоєний Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка у 1977 році.

8. Назвіть прізвище автора проекту пам'ятнику Тарасу Шевченку, який було відкрито в Слов'янську в 1992 році.

9. Коли у Святогірську було відкрито пам'ятник Т.Шевченку роботи скульптора О.П.Скоблікова? Яке відношення до Донецького краю мав той скульптор?

10. Назвіть імена письменників, учасників Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...», які 2002 р. у складі делегації відвідали Слов'янськ та вшанували поета? Уточніть, хто з них є нашими земляками.

11. Як називається збірка літературно-художніх творів студентів та викладачів Слов'янського педагогічного університету, яка вийшла до 190-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка? Хто став її укладачем та автором передмови?

12. Письменник, доцент Слов'янського педуніверситету Валерій Романько два роки поспіль (2009, 2010) як делегат від письменників Донеччини був учасником Міжнародних Шевченківських свят «В сім'ї вольній, новій...». В яких містах України проходили ті свята? Які враження отримав наш земляк від участі у тих заходах?

13. Земля з яких міст України була свого часу привезена нашими земляками до пам'ятника Т.Г.Шевченку у Слов'янську?

14. Що ви знаєте про розділ «Тарас у душах та пам'яті слов'янців», який вміщено в книгу Валерія Романька «Слов'янськ літературний: перша пол. ХІХ – поч. ХХІ ст.» (2011 рік видання)? Вірші яких наших земляків, присвячені Кобзарю, вміщені у цьому розділі?

15. Що ви знаєте про внесок у вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка учнів та вчителів Слов'янської ЗОШ № 6 ім. Т.Г.Шевченка (зі статті

Олександра Романька «І мене в сім'ї великій...», газ. «Славянская правда», 15.03.2012) ?

16. Хто з мешканців Слов'янська має багату колекцію з серії «Шевченкіана»? (Див. матеріал під датою 20 березня 2009 р.).

Змістовний модуль 2

2013 рік

12 лютого – газета «Педагог» (№1 (55), стор. 2) Донбаського державного педагогічного університету помістила статтю доцента цього вишу, редактора газети В.І.Романька «**Вагомий дарунок до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка**». Автор повідомляє про те, що Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка в особі його директора, академіка М.Г.Жулинського зробив педуніверситету у Слов'янську вагомий дарунок – два перші томи «Шевченківської енциклопедії», яку в 6-и томах розпочав видавати цей Інститут. Згаданий подарунок уже поповнив фонди вишівської бібліотеки. Автор, який особисто отримав ці томи із рук його директора і доставив у Слов'янськ, упевнений, «що й останні томи незабаром надійдуть до нашого вишу».

7 березня – у газеті «Злагода» (Слов'янськ), № 10 (1016), від 7.03.2013р. вийшла **стаття Віктора Скрипника «Школа імені Т.Г.Шевченка**». Фото Віктора Бутка: «Н.І.Дубровська в ролі екскурсовода», «Ювілейна медаль, якою ЗОШ №6 нагороджена в 1961 році».

Вкрай рідко якому навчальному закладу випадає така честь – носити ім'я великого сина українського народу Т.Г.Шевченка. У 1929 році ім'я Тараса Шевченка присвоєно залізничній школі у місті Слов'янську, що на Донеччині. Вважаємо, що статтю В.Скрипника про цю школу треба подати повністю.

«Шоста школа – одна з найстаріших у Слов'янську. Організували її 1909 року залізничники, які поселилися неподалік паровозного депо та станції Слов'янськ, споруджених на Курсько-Харківсько-Азовській залізниці в 1869-1870 роках. Спочатку школа була однокласною. Розміщувалася вона в орендованому приміщенні й працювала тільки в осінньо-зимовий період. За певну плату дітей вчили писати, читати та рахувати.

Після революції 1917 р. школа стала державною вищою (передбачалося навчання протягом 6 років) початковою. Згодом школа стала трудовою семирічною. Що це значило? Один з її перших випускників Петро Кривонос, зачинатель новаторських методів водіння

вантажних поїздів у 1930-х роках, Герой Соціалістичної праці (1940) у книзі «Магістрали життя» (Київ, Політвидав України, 1978) пригадував: «...росли ми, діти залізничного селища, поєднуючи навчання в школі з роботою на вузлі. Але прагнули ми одного: швидше вирости і стати такими ж, як дорослі, - умілими майстровими – слюсарями, котельниками, ковалями і, звичайно ж, машиністами».

У 1929 році залізничній школі, а ЗОШ №6 і зараз так називають, як першій україномовній школі на Донецькій залізниці та з нагоди 115-ї річниці з дня народження Кобзаря, присвоєно ім'я Т.Г.Шевченка. У 1934 р. школа стала середньою. Тодішній керівник навчального закладу М.М.Мацегора згадував: «Протягом усіх років існування школи роботу шкільного колективу було скеровано на вперту боротьбу проти націоналістичних та релігійних настроїв серед учнів і батьків, на справжнє перетворення школи в радянську установу соціалістичного виховання... Для остаточної ліквідації решток релігійних настроїв та відвідування церкви день відпочинку з неділі переноситься на середу. А в дні великих церковних свят влаштовуються суботники з різними завданнями – збір утилю, чистка двору, висипка жухелицею тротуару біля школи тощо».

В історичній довідці, підготовленій до 100-річчя школи, є рядки про те, як на рубежі 20-30-х років залізничники розширювали свою школу: «Тяжкі умови праці в школі (три зміни, 470 учнів на 4 кімнати. Початок занять о 6 годині ранку) примусили турбуватися і батьків, і вчителів та взагалі всю громадськість про вихід з такого скрутного становища. Необхідне було нове приміщення школи, але коштів у відділі освіти не було». Тож запропонували всім батькам внести за свого учня на прибудову школи по 10 карбованців (бідні учні та сироти від цього звільнялися). Перед сільрадою та начальниками відділу освіти Донецьких залізниць поставлено питання про підтримку школи грошми, матеріалом, гужовою повинністю тощо.

Загальними зусиллями, а інвесторами, по-сучасному висловлюючись, і будівельниками були батьки, учні, випускники, мешканці селища, школу розбудували. У ній навчалося 470 учнів у дві зміни.

А потім була війна. Чисельні жертви. Розруха. Та всього через місяць після остаточного визволення Слов'янська від німецьких окупантів, у жовтні 1943 року, в школах, у т.ч. й у шостій, розпочалися заняття. Тільки далеко не всі її учні повернулися за парти. Кілька місяців бомбардувань і артобстрілів прифронтового міста, дворічне хазяйнування фашистів далися взнаки...

У 1961 році школу вивели з підпорядкування відділу освіти Донецької залізниці. І стала вона Слов'янською міською середньою загальноосвітньою політехнічною трудовою школою з виробничим навчанням. З назви якось тихцем зникло ім'я Тараса Шевченка. Та це й не дивно – йшла суцільна русифікація навчальних закладів. І тільки після

розвалу Радянського Союзу, проголошення України незалежною державою школа №6 знову стала україномовною, до неї повернувся Шевченко. І в цьому заслуга Н.І.Дубровської, яка очолює навчальний заклад з 1991 року. «Саме вона, - вказано у згадуваній історичній довідці, - перетворила школу у привітну та затишну домівку для всіх нас».

Наталія Іванівна поводи́ла нас із засновником і головним редактором газети «Злагода» В.І.Бутком школою. Звернула увагу, що у них є свій прапор, герб і гімн, у якому ось такі слова:

Тут дитинства ясний світ,
І Шевченків заповіт,
Тут лунає, мов та пісня, рідна мова.
Карачун – наш оберіг,
А від нього – сто доріг.

Гордість школи – історико-етнографічний музей. Це дітище вчительок Віри Василівни Міллер та Наталії Сергіївни Духіної. Вони разом з учнями збирали, реставрували, виготовляли чисельні експонати, які свідчать про високу культуру нашого народу, патріотизм наших людей...

А на прощання Наталія Іванівна запросила нас на традиційні (вже не одне десятиліття проводяться!) вечорниці, присвячені Шевченківським дням. Запевняла, що учні порадують виставою в народному стилі, українськими піснями й національними стравами...».

9 березня - Слов'янська міська організація ВО "Свобода" разом з товариством "Просвіта" та громадськістю міста проводить *урочисту ходу та мітинг, присвячені 199-й річниці з Дня народження Тараса Шевченка.*

30 квітня – зі Слов'янська у листі за № 22/109 від 30.04. 2013 р. за підписом Романька В.І., голови Донецької обласної організації Національної спілки краєзнавців України, направлено листа головам первинних краєзнавчих осередків Донеччини. У листі рекомендовано керівникам краєзнавчих осередків і безпосередньо кожному члену НСКУ взяти активну участь у підготовці до відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та підготовку матеріалів з історії та сьогодення в питаннях вшанування Т.Г.Шевченка у кожному районі, місті, селищі Донецького краю. Такий матеріал необхідний, в тому числі, для створення публіцистично-документальної книги «Краєзнавча Шевченкіана України», над якою розпочала свою роботу президія правління НСКУ на чолі з головою НСКУ, членом-кореспондентом НАН України О.П.Реєнтом (Лист голови НСКУ № 36/23 від 24.04. 2013 р.).

20 червня - у газеті «Злагода» (№25 (1031), 20.06.2013 р., стор. 3) вміщено статтю *Віктора Скрипника «Тарас Шевченко у Слов'янську».*

Вміщено фото двох пам'ятників, малюнок Олександра Рогова «Зустріч М.Петренка з Т.Шевченком».

5 липня - в обл. газ. «Донеччина» (стор. 4) вийшла стаття **Віктора Скрипника «Тарас Шевченко у Слов'янську»**. Мова йде про ймовірну зустріч уродженця Слов'янська Михайла Петренка з Шевченком, про пам'ятник та вулицю імені Шевченка у Слов'янську.

«Відомо, що Тарас Григорович у Слов'янську не бував. Але про його існування, мабуть, знав, адже був знайомий з нашим земляком-поетом Михайлом Петренком. Читав його вірші. І саме так, заглибленим у читання, зобразив Шевченка під час його зустрічі з Петренком у червні 1859 року на Лебединщині слов'янський художник Олександр Рогов, ілюструючи нарис краєзнавця І.М.Овчаренка «Слов'янський сокіл».

Петренкова «Недоля» («Дивлюсь я на небо та й думку гадаю...») так сподобалася Кобзарю, що він власноруч переписав її до свого записника. Можливо, він на якусь мить уявив батьківщину побратима по перу, читаючи його вірша «Слов'янськ»:

Слов'янськ, Слов'янськ!

Як гарно ти

По річці Тору, по рівнині

Розкинув пишні садки,

Квіти пахучі по долині,

І так красуєшся собі!

Безумовно, творчість революційного демократа Тараса Шевченка зіграла певну роль у поваленні царизму, встановленні народної влади. Тож цілком закономірно, що після повалення царизму у жовтні 1917 року і коли обстановка в Слов'янську дещо стабілізувалася, та й активно розпочався процес українізації, одну із головних вулиць міста – Харківську – назвали ім'ям Т.Г.Шевченка.

Вулиця імені Шевченка бере початок від центра міста, від майдану Революції. До речі, таку назву Соборна площа отримала теж 1919 року на честь 130-ї річниці початку Великої французької революції. На вулиці знаходиться один з найкращих будинків, у якому тривалий час розміщувалася міська рада та її виконавчий комітет, був міський банк, а центральна лікарня і зараз тут знаходиться. Закінчується вулиця сквером трикутної форми.

Зелений острівець, утворений дорогами на курорт і селище Північне, якнайкраще підходив для спорудження пам'ятника Кобзареві. І його збудували у 1955 році. П'єдестал невисокий, прикрашений ліпниною. Зверху, на камені, в задумі сидить Тарас Григорович. Хоча пам'ятник спорудили з недовговічних матеріалів – цегла, гіпс, штукатурка – простояв він більше 30 років. Була задумка до 175-річчя з дня народження Кобзаря спорудити новий, гранітний. Скульптор В.С.Шишов запропонував

оригінальну конфігурацію пам'ятника: із брили сірого граніту, що символізує народні маси, з'являється фігура Тараса Григоровича. Цим автор підкреслював, що талановитий поет і мислитель вийшов з народу. На жаль, горбачовська «перебудова», що супроводжувалася економічним занепадом, розвалом господарства й країни, не дозволила реалізувати проект. Тільки в 1992 році під тиском громадськості пам'ятник Т.Г.Шевченку звели. Майже за проектом В.С.Шишова. Тільки сірий граніт замінили залізобетоном, а бюст поета поставили на п'єдестал, обкладений плиткою під граніт. Та й за це слов'янці сказали спасибі. У них з'явилося місце, куди вони приходять у Шевченківські дні, щоб вшанувати пам'ять свого духовного батька, а у національні свята – подякувати йому за неоціненний внесок у побудову незалежної України». Фото: група активістів (переважно молодь) з українськими прапорами біля пам'ятника Т.Г.Шевченку у Слов'янську. Початок 90-х років ХХ ст.

3 жовтня – у газ. «Славянская правда» № 40 від 3.10.2013 р. у рубриці «Фотофакт» вміщено матеріал *Марини Ковальчук «В Славянске вскоре будет отремонтирован памятник Тарасу Шевченко»*. Вміщено фото пам'ятника.

«Как сообщила пресс-служба Славянского горсовета, памятник Тарасу Шевченко, который находится на улице имени поэта, будет отремонтирован в ближайшее время.

Еще в начале сентября депутаты Славянского городского совета проголосовали за выделение 46 тысяч гривен на приведение памятника в порядок. Проектно-сметную документацию разработало коммунальное предприятие «СлавУКС». Сегодня документы находятся в Донецке на экспертизе. На прошедшей неделе экспертиза была оплачена заказчиком – КП «Контора похоронного обслуживания», на балансе которой числится памятник. И сразу же пошел отсчет 15 дней, в течение которых будет дано экспертное заключение и станет точно известно, на какую сумму будут сделаны работы.

После экспертизы начнется поиск заказчика. Руководитель КП «СлавУКС» Игорь Шаповалов не стал подробно останавливаться на том, чем именно собираются облицевать пилон и как облагородят территорию вокруг памятника, поскольку эксперты могут внести в документацию свои коррективы. Как только документы с экспертным заключением вернутся из Донецка, мы продолжим тему.

Напомним, что памятник сооружен в 1992 году – в честь 186-й годовщины со дня рождения Великого Кобзаря. Сделан он из гранита и железобетона. Но постамент был облицован, а пилон остался без облицовки. Теперь пришло время исправить упущенное...».

19 листопада – в обл. газ. «Донеччина» вийшла *стаття голови правління Донецької ОО НСКУ, доцента Донбаського державного педагогічного університету В.І.Романька із заголовком «Краєзнавці Донеччини закликають гідно зустріти ювілей Великого Кобзаря»* (газ. «Донеччина», №77 (15826), 19 листопада, стор. 1). У статті акцентується увага на необхідності активізувати роботу з підготовки відзначення ювілею Кобзаря.

Автор, зокрема, говорить: «Віриться, що і з боку держави, її владних структур, і з боку кожного мешканця України, якої б національності він не був, - буде зроблено все можливе, щоб гідно вшанувати пам'ять цієї непересічної особистості. До цього нас спонукають, по-перше, не тільки наша громадська свідомість та совість, а й, по-друге, Указ Президента України № 257/2012 від 11 квітня 2002 року «Про додаткові заходи з підготовки та святкування 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка». У статті автор висловлює занепокоєність тим, що до свята залишилося небагато часу, а «помітної активності у плані підготовки до важливої ювілейної дати ні з боку влади, ні з боку громадських організацій та керівників установ різного рівня поки що не видно. Так, облдержадміністрація розробила «План заходів з підготовки та відзначення в Донецькій області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка», але активної роботи по виконанню наміченого ще не розпочато, а час спливає».

Очільник донецьких краєзнавців акцентує увагу на тих заходах до ювілею, у яких вже взяли участь краєзнавці Донеччини і розповів про подальші плани у Рік Т.Г.Шевченка, акцентувавши увагу на планах дослідників рідного краю зі Слов'янська.

Стаття завершується такими словами: «Від імені правління Донецької краєзнавчої організації звертаюся до краєзнавців, керівників усіх рівнів, до широкої громадськості активізувати роботу з вшанування пам'яті Кобзаря. Вірю, що донецький край гідно зустріне 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка».

19 листопада – у відділ культури Слов'янської міськради на ім'я начальника відділу культури Кучеренко С.Г. *директор КП СМНЗ «Школа мистецтв м. Слов'янська»* І.М.Алдошина направила листа (№ 85/01-20 від 19.11.13), у якому «повідомляє про проведення заходів у 2013-2014 навчальному році, присвячених 200-річчю з дня народження Т.Г.Шевченка:

Лекції-концерти: «Поезія Т.Г.Шевченка в музиці» - 20.01.2014 р. о 15.30 (Василенко О.Г.); «Творчість Т.Г.Шевченка в музиці» - 16.04.2014 р. о 16.20 (Шевченко С.С.).

Класні години: «Т.Г.Шевченко – співець українського народу» - 12.03.2014 р. о 17.30 (Вітебський Ю.В.); «Грає Кобзар, виспіває» - 25.03.2014 р. о 17.30 (Сазонова Т.Г.).

19 листопада – у відділ культури Слов'янської міськради на ім'я начальника відділу культури Кучеренко С.Г. надійшов лист від *директора КЗ «ЦСПБ м. Слов'янська» Л.М.Мамедової «План заходів КЗ «ЦСПБ м. Слов'янська»* з нагоди відзначення 200-річчя Т.Г.Шевченка». У бібліотечній системі намічається проведення таких шевченківських заходів:

Центральна бібліотека – цикл літературно-мистецьких годин «Особистість і доба»:

- літературно-художній вернісаж «Невідомий Шевченко»;
- поетичний альбом «Хай дух Тараса об'єднає нас»;
- книжкова виставка-дискусія «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття»;
- літературно-театральний колаж «Художня спадщина Т.Г.Шевченка»;
- подорож по віртуальним музеям Т.Г.Шевченка «Садок вишневий коло хати».

Центральна бібліотека для дітей:

- поетична вітальня «Лунай, лунай, величне слово Кобзаря»;
- книжково-ілюстративна виставка «Творчість Тараса Шевченка – духовний скарб народу».

Бібліотека-філія №3:

- ретропогляд «Душа його...»;
- віртуальна подорож по шевченківським місцям «Вічний, як народ».

Бібліотека-філія №4:

- музично-поетична акварель «Ми Тарасові нащадки, ми Тарасова сім'я».

Бібліотека-філія №5:

- літературно-музичний альбом «Тарас Шевченко – символ нації».

Бібліотека-філія №7:

- літературний вечір у Територіальному центрі «Шевченко безсмертний, Шевченко сучасний».

Бібліотека-філія №8 – цикл заходів «У кожній думці Кобзаря живе могутня Україна»:

- літературно-театральна композиція «Вічне Тарасове слово»;
- книжково-ілюстративна виставка «Світова велич Тараса Шевченка»;
- конкурс читців «І чужому научайтесь, і свого не цурайтесь...».

19 листопада – у відділ культури Слов'янської міськради надійшов лист від *директора КЗ «Слов'янський краєзнавчий музей» Л.Зандер* «Інформація про заходи щодо святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка». Повідомляється, що до ювілею Кобзаря заплановано два заходи:

1. Створення етнографічно-художньої виставки «Шевченківська хата» (березень).

2. Проведення уроків знань за матеріалами виставки для учнівської молоді (березень).

20 листопада – у відділ культури Слов'янської міськради подано План відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка *КП «Парк культури і відпочинку» м. Слов'янська за підписом директора цього КП О.Б.Солодовнікова*. Повідомляється, що до ювілею Кобзаря заплановано такі заходи:

1. Відкриття «Тарасової світлиці» - березень, 2014, павільйон
2. Конкурс знавців творчості Т.Г.Шевченка – квітень, павільйон
3. «Кобзар у нашій оселі» - червень, павільйон
4. Радіовіщання «Тарас Шевченко і музика» - липень, майданчик біля павільйону
5. Радіовіщання «Дзвенять Кобзареві струни» - серпень, майданчик біля павільйону
6. Літературна година «Історія стосунків Т.Шевченка та В.Репніної» - вересень, павільйон
7. Радіовіщання «Поезія Шевченка – то музика народної душі» - жовтень.

Відповідальні за Шевченківські заходи Смоляр І.В., Андрощук О.О.

21 листопада – у газ. «Злагода» (№47 (1053), 21.XI.2013, стор. 1) вміщено матеріал *Віктора Скрипника «Оновлюють пам'ятник Тарасу Шевченку»* (на фото – пам'ятник Т.Шевченку у Слов'янську в будівельних лісах).

«Відповідно до рішення Слов'янської міськради, ухваленого ще у вересні, розпочалося оновлення пам'ятника Т.Г.Шевченку». Автор статті нагадує, що даний пам'ятник Т.Шевченку у Слов'янську зведено у 1992 році. За ці роки «час і погода зробили свою справу: пілон вже почав світити ребрами-арматурою, на його боках з'явилися іржаві потьйоки. От і вирішили до 200-ліття з дня народження духовного батька українців оновити пам'ятник йому.

Бригадир ремонтників Сергій Горбасенко пояснив, що вони одержали завдання обтягнути пілон сіткою, обштукатурили його, а потім нанести шар декоративної штукатурки. Передбачено також майданчик навколо пам'ятника та доріжку до нього викласти сучасною тротуарною плиткою. Оновлять і озеленіння: висадять з сотню троянд, дерева й кущі. Роботи планують завершити за кілька тижнів».

5 грудня – у газ. «Славянская правда» (№49 (165), 5.12.2013, стор. 10) вміщено статтю *Геннадія Плотніченка «К юбілею Великого Кобзаря»*. У ній мова йде про засідання краєзнавців Слов'янська, на якому вони

обговорили хід підготовки до святкування ювілею Кобзаря. (Див. детальніше нижче – його ж стаття у газ. «Злагода»).

5 грудня – газ. «Злагода» (№ 49 (1055, стор. 1) подає *звіт Г.Плотніченка про засідання краєзнавців міста* від 3 листопада, які обговорили питання про хід підготовки до відзначення 200-річчя Т.Г.Шевченка на Слов'янщині. На зібранні виступив голова Донецької обласної краєзнавчої організації В.І.Романько. Він розповів про те, що намічено провести до ювілею Шевченка на рівні обласному, де активну участь візьмуть краєзнавці.

«Кроме этого, в городе Славянске запланировано провести следующие мероприятия: беседы в учебных заведениях «Имя Тараса Шевченко на карте Славянщины»; выставка одной книги «Кобзар» из семейных архивов жителей города»; издание альманаха творческих подборок земляков «Венок памяти Т.Г.Шевченко», литературно-музыкальный вечер «Поэты-земляки – Тарасу Шевченко». Планируется и ряд других мероприятий: конкурсы в общеобразовательных школах и школе искусств Славянска, Святогорска, Николаевки, а также литературные чтения. Шевченковские мероприятия краеведы планируют провести в тесном сотрудничестве с городскими властями, библиотеками, учебными заведениями и общественностью. Все проводимые мероприятия будут освещаться в городских средствах массовой информации, а также в газете «Донеччина», которая, кстати, готовит проведение конкурса к 200-летию Т.Г.Шевченко.

От имени Славянской городской организации НСКУ Виктор Скрипник призвал руководителей учебных заведений, организаций, учреждений, а также общественность города активизировать работу по встрече 200-летия Великого Кобзаря». Вміщено фото.

5 грудня – у газ. «Злагода» (№ 49 (1055, стор. 14) надрукована стаття *Г.Плотніченка «Памятник Т.Г.Шевченко в Славянске»* (про забудову вул. ім. Т.Г.Шевченка та пам'ятник Шевченку у Слов'янську). Є там такі цікаві дані: «По итогам соревнования городов Украины в плане благоустройства и озеленения в 1958 и 1959 годах Славянск занимал третье место в республике, после Киева и Винницы. В городе, кроме памятника Шевченко, были установлены такие памятники и другим писателям: Антону Павловичу Чехову (1955 год), Максиму Горькому (1956 год) и Александру Сергеевичу Пушкину (1959 год). Кроме этих памятников, следуя тогдашней моде в архитектуре и градостроительстве, скверы и парки украшались скульптурами, устанавливались скамейки и фонарные столбы, высаживались фруктовые и декоративные деревья, цветы».

У підрозділі «Памятник Великому Кобзарю» сказано: «...в 1955 году в нашем городе был воздвигнут памятник Кобзарю, который установили в сквере по улице, носящей имя Тараса Григорьевича. Из-за непрочности

материалов, применявшихся при сооружении памятника, срок его «жизни» был ограничен. Сам собой назревал вопрос о строительстве нового памятника Тарасу Шевченко, но все откладывался до лучших времён. Распался Советский Союз, появилась независимая Украина – самое время для увековечения памяти пламенного борца за свободу и независимость украинского народа. В 1992 году сооружение памятника было завершено в таком виде, который мы можем видеть сегодня...».

12 грудня – у газ. «Злагода» (№ 50 (1056, стор. 4) уміщено матеріал «**Леонід Биков**», до 85-річчя від дня народження народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка, уродженця с. Знаменка (нині – с. Черкаське) Слов'янського району Донецчини.

20 грудня – у видавництві «Друкарський двір» (директор В.І.Бутко, вул. Леніна, 47) з ініціативи голови Слов'янської міської краєзнавчої організації Віктора Скрипника *видано календарик на 2014 рік*. З однієї сторони – пам'ятник Т.Г.Шевченку у Слов'янську і написи: «2014 рік – рік Т.Г.Шевченка», «Слов'янськ – пам'ятник Т.Г.Шевченку».

18 грудня – *Голова ДонОО НСКУ В.І.Романько направив листа за № 44/131 від 18.XII.2014 р. Слов'янському міському голові Н.І.Штепі, у якому сказано:*

«Шановна Неля Ігорівна!

Як Вам відомо, згідно Указу Президента України №257/2012 «Про додаткові заходи з підготовки та святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка» від 11.04.2012 р. 2014-й рік оголошено Роком Т.Г.Шевченка. Донецька обласна держадміністрація затвердила «План заходів з підготовки та відзначення в Донецькій області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка».

Повідомлю, що краєзнавці Слов'янищини разом із краєзнавцями донецького краю активно включилися у підготовку до відзначення ювілею Кобзаря (див. – газ. «Донецчина», 19.XI. 2013; газ. «Славянская правда», № 49, 2013). З цього питання 3 грудня ц.р. краєзнавці Слов'янська провели збори (Звіт про ці збори у газ. «Злагода», № 49, від 5 грудня 2013 р.).

Шевченківські заходи краєзнавці Слов'янська хотіли б проводити у тісній співпраці з місцевою владою, широкою громадськістю. З метою відзначення ювілею Кобзаря на високому рівні пропоную утворити Оргкомітет по відзначенню 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську. До оргкомітету пропоную внести кандидатури В.П.Скрипника та В.І.Романька.

З повагою Романько В.І., голова правління Донецької обласної організації Національної спілки краєзнавців України».

Завдання для самоконтролю:

1. Який подарунок напередодні 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка зробив Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України студентам та викладачам Донбаського державного педуніверситету?

2. Які нові відомості про ЗОШ № 6 ім. Т.Г.Шевченка, що у Слов'янську, ви отримали зі статті Віктора Скрипника «Школа імені Т.Г.Шевченка» (Газ. «Злагода» від 7.03.2013 р.)?

3. Що ви знаєте про хід підготовки слов'янців до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка, що розпочався ще з другої половини 2013 року? Які організації міста найактивніше включилися у цю підготовку?

Змістовний модуль 3

2014 рік

Згідно Указу Президента України №257/2012 «Про додаткові заходи з підготовки та святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка» від 11.04.2012 р. 2014-й рік оголошено Роком Т.Г.Шевченка.

8 січня – у виконкомі Слов'янської міської ради зареєстровано *листа від голови Слов'янського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т.Г.Шевченка Володимира Савенка* за № 01.01-05К/25 від 08.01.14. Очільник просвітян виходить з пропозицією «виконати наступні заходи на честь ювілею Т.Г.Шевченка:

1. Вшанувати ювілей Т.Г.Шевченка урочистою літературно-музичною конференцією (школа мистецтв).

2. В день ювілею провести спільно з міською радою і громадськістю міста урочисту ходу до пам'ятника Т.Г.Шевченка і мітинг біля пам'ятника (9 березня).

3. Взяти участь в обласному урочистому засіданні на честь ювілею Т.Г.Шевченка.

4. Відвідати могилу Т.Г.Шевченка (22.05), створити телерепортаж про перебування у Каневі слов'янців (С+).

5. Виготувити олією портрет Т.Г.Шевченка і вишити панно «Заповіт» («Просвіта»).

6. Організувати конкурс читців творів Т.Г.Шевченка (міськвно, центр дитячо-юнацької творчості, «Просвіта»).

7. Організувати виставку «Кобзарів» («Просвіта»).

8. Організувати виставку творів Т.Г.Шевченка.

9. Провести показ біографічних художніх фільмів «Тарас Шевченко», «Сон».

10. Визнати пам'ятник Т.Г.Шевченку у Слов'янську національною цінністю.

11. Виготовити чотири бігборди з портретом Т.Г.Шевченка і написом «З ювілеєм, Тарасе Григоровичу» і розмістити два в Слов'янську, один – в Святогірську, один – в Миколаївці. Виготовити шість бігбордів з портретом Т.Г.Шевченка та написом «Слава Великому Українцю», розмістити в Слов'янську, Святогірську, Миколаївці.

12. 22 травня влаштувати за участю українського священництва – Української Православної Церкви КП, Римо-католицької Церкви мітинг пам'яті Т.Г.Шевченка «Світочу України сяяти вічно».

10 січня – у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» затверджено **«План заходів на 2014 рік з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка».**

Намічено провести такі заходи:

1. Провести Шевченківські читання «Тарас Шевченко – України син» - лютий-березень, відп. декани факультетів.

2. Провести бібліотечну акцію «Звучать Шевченкові слова» - лютий-березень, відп. зав. бібліотекою.

3. Провести кураторські години, присвячені життю та творчості Т.Г.Шевченка – лютий-березень, відп. заст. деканів, куратори студ. груп.

4. Оформити постійно діючу книжкову виставку «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття» - лютий-березень, відп. зав. бібліотекою.

5. Провести конкурс стіннівок, приурочених до 200-річчя від дня народження Т.Шевченка – лютий-березень, відп. заст. деканів.

6. Взяти участь в урочистих заходах, покладанні квітів до пам'ятника Т.Шевченку у Слов'янську – 9 березня, відп. проректор із НПР Швидкий С.М.

7. Провести літературні читання «Свою Україну любіть» - лютий-березень, відп. кафедра укр. мови і літ-ри.

8. Провести літературно-музичний вечір «Поети-земляки – Тарасові Шевченку» - квітень, відп. Романько В.І.

9. Організувати виставку однієї книги «Кобзар із сімейного архіву» - травень, відп. зав. бібліотекою, Романько В.І.

10. Провести презентацію збірки Дубініна В.В. «Музичні твори на поезії Т.Г.Шевченка» - квітень, відп. Дубінін В.В., деканат фак-ту ПВПК.

11. Взяти участь в обласному 4 Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді «Ми твої спадкоємці, Тарасе» - декан філолог. фак.-ту, зав. кафедри укр. мови та літ-ри.

12. Провести урочистості з відзначення Дня перепоховання Т.Г.Шевченка – 22 травня, відп. заст. деканів.

15 січня – відділом культури Слов'янської міської ради оголошено Положення про проведення I Відкритого міського фестивалю-конкурсу дитячої творчості «Слов'янськ – місто добрих надій», присвяченого 200-річчю з дня народження Т.Г.Шевченка.

16 січня – у газ. «Славянская правда» (№3 (171), 16.01.2014, стор. 19) вміщено статтю *Геннадія Плотніченка «Живописец из крепостных»*, де матеріал складається із таких розділів: «Роль живописи в творчестве Шевченко», «Шевченко – портретист», «Автопортреты», «Гордость украинского народа».

16 січня – у газ. «Славянская правда» надруковане звернення *В.І.Романька «Запрошуємо до конкурсу «Донецька Шевченкіана»*.

16 січня – у газ. «Славянская правда» (№3 (171), 16.01.2014, стор. 1-2) вміщено звіт про відкриття літературної Шевченкової світлиці у Слов'янській міській центральній бібліотеці – *«Славная память Великого Кобзаря» (автор – Олена Придворова)* – це перший офіційний міський захід, який засвідчив відкриття Року Т.Шевченка у Слов'янську. На святі була присутня міський голова Н.І.Штепа. Подамо основну частину цієї статті.

«Первое слово на торжественном открытии литературной светлицы предоставили мэру Неле Штепе. Неля Игоревна поздравила всех славянцев с этим знаменательным событием и рассказала о том, как идет подготовка к празднованию 200-летия со дня рождения Великого Кобзаря в Славянске. По словам городского головы, еще в 2013 году успешно завершён капитальный ремонт памятника Тарасу Шевченко. В ближайших планах завершить облагораживание прилегающей территории: выложить плиткой аллеи, посадить новые деревья и цветы.

Также Неля Игоревна объявила конкурс лучших чтецов шевченковской поэзии и конкурс на лучшее сочинение. Городской голова пообещала выступить меценатом этой идеи и наградить победителей достойными призами. Она сказала, что в каждом учебном заведении, на каждом предприятии будет открыт уголок Т.Г.Шевченко. Кроме этого, городской голова пообещала выделить средства на установление памятной доски Тарасу Шевченко на доме по улице Шевченко, 4, который является памятником архитектуры.

На открытие светлицы пришли славянские поэты, творческие коллективы и краеведы. Свои стихотворения читали руководитель литературного объединения «Світанок» Татьяна Чалая, а также славянские поэтессы Любовь Меженина и Евгения Кораблева. Дарили свое творчество и воспитанники Славянской школы искусств: танцевальный коллектив

«Акварель» под руководством Анны Быбки, джаз-ансамбль «Импровиз» (руководитель Наталья Рамазанова), а также Денис Мизенко с сольным номером «Рідна мати моя». Согревали душу песней легендарный ансамбль «Славяночка» и еще совсем молодой фольклорный коллектив «Сузір'я» под руководством Анастасии Петренко, которая и сама исполнила песню на слова Тараса Шевченко «Вітре буйний». Вміщено фото.

16 січня – у газ. «Славянская правда» (№3 (171), 16.01.2014, стор. 4) вміщено *інтерв'ю з міським головою Н.І.Штепою – «НЕЛЯ ШТЕПА: «Славянск активно готовится к празднованию 200-летия со дня рождения Тараса Шевченко. Уже отремонтирован памятник». Інтерв'ю підготувала Інна Ємченко.* Подаємо його нижче.

«О том, как в нашем городе будут проходить торжественные мероприятия, посвященные Великому Кобзарю, мы попросили рассказать мэра города Нелю Штепу.

- *Неля Игоревна, чем порадуют жителей и гостей города Шевченковские дни? Что смогут почерпнуть для себя почитатели творчества Тараса Шевченко?*

- В нашем городе к Тарасу Григорьевичу Шевченко отношение особое. Его именем названа одна из центральных улиц Славянска, в его честь установлен памятник. Ежегодно ко дню рождения Кобзаря у нас проводятся мероприятия по увековечению его памяти. И, конечно же, реализуя задания Президента Украины Виктора Януковича, мы серьезно готовимся к празднованию 200-летия юбилея великого поэта. Мероприятия по чествованию Великого Кобзаря уже начались.

Так, 13 января в Центральной городской библиотеке торжественно открылась литературно-поэтическая Шевченковская светлица. В Школе искусств вскоре откроется музыкальная «Шевченковская светлица», где будут звучать песни, посвященные Кобзарю, инструментальные композиции по его произведениям.

В марте в Центре культуры и досуга также пройдет театрализованная программа «Шевченковская светлица», которая будет состоять из театрализованных отрывков произведений Тараса Шевченко и показательных выступлений лучших чтецов.

Планируется, что все эти светлицы будут работать на протяжении года. А в Славянском краеведческом музее состоится открытие художественно-этнографической выставки «Шевченковская хата».

В школах нашего города объявлен конкурс на лучшее сочинение о Тарасе Шевченко, который пройдет под патронатом руководства города. Наградой за победу в конкурсе станет компьютер.

По сложившейся уже традиции состоится торжественный митинг и возложение цветов к памятнику Тарасу Шевченко. Также к 200-летию со дня рождения Т.Г.Шевченко запланирована установка мемориальной

доски в его честь на одном из домов по улице Шевченко. И перечень мероприятий будет ещё дополняться.

- *Памятнику Тарасу Шевченко заметно преобразился...*

- Важнейшей обязанностью городских властей я считаю обеспечение достойного состояния и содержания памятника Тарасу Шевченко. В минувшем году за средства местного бюджета мы провели ремонт памятника, отреставрировали его, на клумбах высадили розы, восстановили освещение на перекрестке улиц 1 Мая и Шевченко. А еще до марта благоустроим прилегающую к памятнику территорию: выложим плиткой ФЭМ дорожки и подножие самого памятника, проведем озеленение. И торжественные мероприятия в день рождения Кобзаря будут проводиться у обновленного памятника. И сам памятник, и территория вокруг него будут выглядеть празднично и красиво.

- *Со дня рождения Тараса Шевченко прошло уже почти две сотни лет, а потомки по-прежнему свято чтят память о нем и передают трепетное отношение к его произведениям из поколения в поколение. Как Вы думаете, в чем секрет творческого долголетия Тараса Шевченко?*

- Я думаю, Тараса Шевченко не зря называют духовным отцом нации. Вся его жизнь – это пример беззаветного служения своему народу, борьбы с гнетом и произволом и созидательной любви к Украине. Перечитайте его произведения – в них говорится о том, что близко и дорого сердцу каждого украинца: о любви и верности, о семейных ценностях и народных традициях. Тарас Григорьевич проникновенно говорит о силе молитвы, отстаивает христианские принципы добра и необходимости прощения. В этом, наверное, секрет.

А наша задача состоит в том, чтобы передать все свято хранимое шевченковское наследие нашим детям. И тогда они, став взрослыми, передадут своим уже детям верность традициям, любовь к родному краю, которые завещал нам Великий Кобзарь.

- *Спасибо за беседу!».*

17 січня – у газ. «Донеччина» (№4 (15840), 17.01.2014, стор. 1) надрукована стаття **Віктора Скрипника «Відкрито літературну світлицю»** - репортаж про захід у Слов'янську, приурочений до 200-річчя Т.Г.Шевченка та про інші заплановані заходи, що їх намічено провести у місті.

20 січня – у конференц-залі Донбаського держ. пед. університету на оперативній нараді урочисто **відкрито Рік Т.Г.Шевченка в університеті**. Виступили ректор проф. С.О.Омельченко, проректор С.М.Швидкий. Слово про Т.Шевченка виголосив доцент, член НСПУ В.І.Романько. Вірш Т.Г.Шевченка прочитала студентка III курсу російсько-українського відділення філологічного факультету Діана Колодяжна.

20 січня – на лист В.І.Романька меру м. Слов'янська від 18.12.2013 р. щодо відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка прийшла **відповідь за підписом заст. міського голови В.М.Воропаєва**. У листі сказано «Слов'янська міська рада повідомляє, що кандидатури Скрипника В.П. та Романька В.І. буде включено до складу відповідного організаційного комітету, на засіданнях якого буде сформовано План заходів щодо відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка в м. Слов'янську.

Дата, місце та час проведення першого засідання організаційного комітету Вам буде повідомлено додатково.

Дякуємо Вам за небайдужість та активну громадську позицію».

23 січня – у газ. «Славянская правда» (№4 (172) від 23.01.2014 р., стор. 18) вміщено вірші мешканців Слов'янська, присвячені Т.Г.Шевченку. **Тематична сторінка, підготовлена журналістом Геннадієм Плотниченком, має назву «Вечное слово Кобзаря»**. До підбірки увійшли вірші Любові Меженіної, Тетяни Чалої, Євгенії Корабльової, Анатолія Гливи, Тетяни Чорнобрової, Геннадія Плотниченка.

23 січня – у газ. «Славянская правда» (№4 (172) від 23.01.2014 р., стор. 19) вміщено статтю **В.І.Романька «Він вчить любити Україну»**. Автор висловив своє слово про Кобзаря та розповів про те, як у Слов'янську розпочали відмічати ювілей Т.Г.Шевченка, а також зупинився на тих планових заходах, які намічені на найближчий час. Зокрема, автор пропонує відмітити день Кобзаря не тільки 9 березня, а й 22 травня, коли «масово прийдемо до Тараса в українських вишиванках». Наголошено на необхідності створити оргкомітет по відзначенню ювілею у Слов'янську, а також на об'єднанні у місті спільних зусиль у ході святкування 200-річчя Т.Г.Шевченка, при цьому пам'ятати слова Тараса: «Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!».

23 січня - у газеті «Злагода» (№4 (1062), 23.01.2014 р., стор. 16) **вміщено вірші на шевченківську тематику: Євгенія Корабльова «Моя Шевченкіана», Костянтин Клименко «Україна Новий рік зустріла»**.

28 січня – **Романько В.І. направив листа за № 45/132 Слов'янському міському голові Н.І.Штепі** такого змісту:

Правління Донецької обласної краєзнавчої організації виходить з пропозицією у Рік Т.Г.Шевченка, оголошений згідно Указу Президента України від 11.04.2012 р. «Про додаткові міри з підготовки і святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка», відкрити у Слов'янську меморіальну дошку на будинку №4 по вул. імені Т.Г.Шевченка. Ця подія

буде нашим спільним внеском у справу вшанування пам'яті визначного сина українського народу, свідченням великої любові слов'янців до творчої спадщини Великого Кобзаря.

На виготовлення меморіальної дошки та її встановлення потрібні відповідні матеріальні витрати. Просимо віднайти кошти для цієї доброї загальної справи.

Пакет необхідних документів для відкриття дошки додається, в тому числі – макет дошки, виготовлений художником Олександром Роговим.

30 січня – Романько В.І. направив листа за № 46/133 Слов'янському міському голові Н.І.Штепі такого змісту:

Правління Донецької обласної краєзнавчої організації виходить з пропозицією у Рік Т.Г.Шевченка, оголошений згідно Указу Президента України від 11.04.2012 р. «Про додаткові заходи з підготовки і святкування 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка», виготовити наступну друковану продукцію:

1. Буклет «Поети Слов'янська – Тарасу Шевченку» (Укладач В.І.Романько). 300 примірників. Загальна ціна - 2900 грн.

2. Буклет «Т.Г.Шевченко у Слов'янську» (Укладач В.П.Скрипник). 300 прим. Загальна ціна 675 грн.

3. Ювілейні Шевченківські Грамоти (від імені міськради та відділу культури) – 500 шт. Загальна ціна 1600 грн.

4. Календар на 2014 рік формату А-2 на тему «Ім'я Т.Г.Шевченка на карті Слов'янищини». 300 шт. Загальна ціна 1600 грн.

Таким чином, загальні витрати на друковану продукцію, яку погоджується виготовити видавництво «Друкарський двір» (м. Слов'янськ), складають 6775 грн.

Незважаючи на важку фінансову ситуацію, просимо все ж віднайти кошти, які будуть направлені на виготовлення вказаної друкованої продукції, що сприятиме успішному проведенню Року Т.Г.Шевченка у нашому місті.

30 січня – стаття «Слово о Кобзарі» Геннадія Плотніченка в газ. «Славянская правда» (№5 (173), стор. 22 (рос. мовою). Автор наводить відгуки про Шевченка російських поетів М.Дорізо, В. Інбер, згадує про переклади С.Єсеніним шевченківського вірша «Село» російською мовою. Є згадка про те, що вірші Шевченку присвячували М.Некрасов, В.Гіляровський, Б.Слуцький, публіцисти М.Чернишевський, О.Герцен та режисер К.Станіславський.

30 січня – у газеті «Злагода» (№5 (1063), 30.01.2014 р., стор. 4) вийшла стаття В.І.Романька «Він вчить любити Україну». Автор розповідає про особливу роль Т.Шевченка у житті кожного українця, про

важливість знати поетичну спадщину Кобзаря, його біографію, про актуальність Т.Шевченка у наші дні. У завершальній частині статті автор виклав такі думки:

«Шевченко і Україна – поняття невіддільні. Там, де є Шевченко, там є Україна. Мабуть, закономірною буде думка: до пам'ятника Шевченку треба йти не з лицемірною любов'ю, не за наказом керівництва і велінням владних структур, а за велінням серця. Це лицемірство до Шевченка, до України, коли для порядку треба покласти квіти до монументу і кілька хвилин постояти перед пам'ятником Кобзареві, на жаль, проявляється у чималій кількості громадян України, починаючи від багатьох керівників держави, чиновників найвищого рангу. Раз на рік прийшли до порядку – та й совість чиста?

Ні. на мою думку, це не так. Для того, щоб щиро любити Україну, треба добре знати її історію, культуру, мову, а також її славних представників, першим із Великих Українців яких є Тарас Шевченко. Знання його нелегкого життя, його поетичної та малярської спадщини, ознайомлення з його творами, у яких болісно й гаряче лунає безмірна любов Кобзаря до рідного народу, до України – все це й зародить у кожного з нас непідробну, щиру й чистосердну любов до своєї землі, до своїх коренів, до своїх пращурів. Тому у рік Шевченка треба, серед інших заходів, перш за все провести читання Шевченківських творів, ознайомити молодь із нелегким життям Тараса через конкурси, конференції круглі столи тощо. А потім уже будуть офіційні промови, українські пісні й танці. Дуже хочеться, щоб ювілей Великого Кобзаря не перетворився у бутафорію, тільки проголошенням промов та покладанням квітів. Треба зробити все, щоб слово поета дійшло до душі кожного мешканця України, пробудило в нього повагу й любов до рідної держави, її історії та культури, духовно збагатило всіх нас»

30 січня – у газеті «Злагода» (№5 ((1063), 30.01.2014 р., стор. 5) вміщено вірші *Тетяни Чалої «Тарас Шевченко в моєму житті» та Костянтина Клименка «До ювілею Т.Г.Шевченка».*

31 січня - *Романько В.І. направив листа за № 47/134 Слов'янському міському голові Н.І.Штепі такого змісту:*

Як ініціатори відкриття меморіальної дошки за адресою: м. Слов'янськ, вул. імені Т.Г.Шевченка, буд. № 4, подаємо письмове зобов'язання щодо забезпечення урочистого відкриття меморіальної дошки з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка:

1. На урочисте відкриття меморіальної дошки за вказаною адресою запросити представників виконкому міськради, відділу культури, краєзнавців, учнівську та студентську молодь, громадськість.

2. Церемонію урочистого відкриття – зняття покривала – запропонувати міському голові Н.І.Штепі.

3. Виступи на мітингу з нагоди відкриття меморіальної дошки:

- міський голова Н.І.Штепа;
- голова Донецької обласної краєзнавчої організації В.І.Романько;
- студентка філологічного факультету ДДПУ Діана Колодяжна (вірш Т.Г.Шевченка);
- викладач кафедри укр. мови та літератури ДДПУ, поет Микола Сіробаба (коротке слово та свій вірш).

4. На урочисте відкриття меморіальної дошки запросити журналістів місцевих газет та телеканалів з метою висвітлення даної події в ЗМІ.

31 січня - Романько В.І. направив лист за № 48/135 Слов'янському міському голові Н.І.Штепі такого змісту:

Подаємо пропозиції стосовно тексту напису на меморіальній дошці, яку планується відкрити на початку вулиці ім. Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську за адресою: вул. імені Т.Г.Шевченка, буд. № 4.

Перший варіант: У 1919 році вулиця Харківська перейменована на вулицю імені відомого українського поета-демократа і художника Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861).

Другий варіант: Ця вулиця названа на честь відомого українського поета-демократа і художника Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861).

До цього додається ескіз (макет) дошки, виконаний художником Олександром Роговим.

3 лютого - Романько В.І. направив листа за № 49/136 начальнику ЖЕК №1 м. Слов'янська такого змісту:

Правління Донецької обласної краєзнавчої організації при підтримці Слов'янської міської ради та особисто міського голови Н.І.Штепи виходить з пропозицією про встановлення меморіальної дошки в честь 200-річчя від дня народження відомого українського поета та художника Т.Г.Шевченка на будинку № 4 по вул. імені Т.Г.Шевченка.

Як балансоутримувача будівлі за адресою: м. Слов'янськ, вул. ім. Т.Г.Шевченка, буд. № 4, просимо дати лист-згоду на розміщення зазначеної меморіальної дошки.

6 лютого – у газ. «Злагода» (№6 (1064), 6.02.2014 р., с.4) вийшла стаття **В.І.Романька «Пам'ятаємо, шануємо»** - про вшанування Кобзаря у місті Слов'янську. Автор говорить про те, що на даний момент вже зроблено і вказує на те, що необхідно провести у найближчий час з участю міської влади, краєзнавців, широкої громадськості.

6 лютого – у газ. «Злагода» (№6 (1064), 6.02.2014 р., с.4) вміщено *вірш Євгенії Корабльової «Не заростає стежка до Тараса».*

6 лютого – у газ. «Славянская правда» вміщено **підбірку віршів поетів Слов'янська, присвячених пам'яті Т.Шевченка**, під заголовком «Чтить Шевченко – любить Україну». Ведучий «Літературної вітальні» Г.Плотниченко відмітив: «С образом легендарного Прометея ассоциируется и образ Великого Кобзаря, несломленного борца за свободу обездоленных, их освобождение от всякого рода тирании и деспотизма, от крепостничества и царизма. Тарас Григорьевич был и остается вдохновенным певцом украинского народа в его стремлении к лучшей доле, к процветанию и счастью. Об этом пишут и славянские авторы представленные сегодня на странице «Литературной гостиной» Хочется отметить тот факт, что о Кобзаре в нашем городе написано много волнующих поэтических строк, которые будут опубликованы в нашей газете в рамках поэтической Шевченкианы».

До підбірки ввійшли вірші Л.Меженіної, С. Ракітіної, Т.Чалої, Є. Корабльової, В.Глуценка, Г.Плотниченка.

11 лютого – у газеті «Донеччина» від 11.ІІ.2014, стор. 3 вийшла **підбірка творів** мешканців донецького краю на тему «Донецька Шевченкіана», учасників обласного конкурсу, що його ініціювали голова ДонОО НСКУ Валерій Романько та головний редактор газети «Донеччина» Ігор Зоц. Вміщено вірші, есе 11 авторів різного віку, з різних міст та селищ Донеччини.

13 лютого – *Віктор Скрипник у статті «І Кобзар їх надихав»* (газ. «Злагода», №7 (13.02.2014, стор. 4) розповідає про те, що партизани загону М.І.Карнаухова, що діяв у роки Другої світової війни у Слов'янську та у найближчому Теплинському лісі, добре знали творчість Кобзаря. Поезія Т.Г.Шевченка надихала захисників рідного краю на боротьбу проти фашистів. Боець групи «Ведмідь» Ніна Погорелова, яка представляла партизанський загін Карнаухова на другому антифашистському мітингу у Москві 7 червня 1942 року, у своєму виступі сказала: «Немцы уже почувствовали, что такое народная месть. Удирают от партизан, как чёрт от ладана. Не скроются! Скажу им словами Тараса Шевченко, словами великого Кобзаря нашего:

...не втечете
І не сховається; всюди
Вас найде правда-мста, а люде
Підстережуть вас... біснуватих,
Розпнуть, розірвуть, рознесуть,
І вашей кровію, собаки,
Собак напоять...».

20 лютого – у газ. «Злагода», №8 (1066), стор. 4 – стаття **Валентини Рогової** «**Тарас Шевченко в моєй житті**». Як краєзнавець та художник вона бере участь у заходах з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка: створила портрет Т.Шевченка, як член НСКУ на краєзнавчих зборах обговорює питання щодо відзначення ювілею Кобзаря. Цікавим та непростим є шлях нашої землячки, росіянки за національністю, до Шевченка. Наведемо уривки з її статті.

«Родилась я в далёком российском городе Владивостоке. Затем переезд в Красноярск, где прошли мои детские и юношеские годы. Но с творчеством украинских поэтов я была знакома с детства. Мой папа, уроженец г. Барвенково Харьковской области, укладывая меня спать, пел украинские песни. Любимая его песня «Дивлюсь я на небо...» М.Петренко. Стихи Т.Шевченко «Заповіт», «Садок вишневий коло хати» и др. он читал наизусть. Я внимательно слушала его, но не всё могла понять, так как не знала украинского языка...».

«2014-й год – год Т.Г.Шевченко...Я не могла оставаться в стороне от этого замечательного события. Будучи художником-аматором, членом областного творческого объединения художников и народных умельцев «Натхнення», решила написать портрет Т.Г.Шевченко. Создание портрета – это непростой, очень ответственный процесс. Нужно хорошо узнать того, чей портрет ты пишешь, чтобы суметь передать суть, характер, особенности его натуры.

Прежде чем приступить к работе, я ознакомилась с биографией Шевченко, его творчеством, узнала много интересных фактов из жизни Тараса Григорьевича».

«Работу «Портрет Т.Шевченко» я выполнила пастелью на картоне. Она примет участие в городском и литературном конкурсе «Місто моє, ти для мене єдине». Сегодня картина представлена на суд зрителей на моей персональной выставке в ЦДЮТ, после чего будет передана в собственность студии-клуба «Славяне» - филиала областного творческого объединения художников и народных умельцев «Натхнення».

24 лютого – підписано до друку видання: **комплект листівок «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку»** (Автор проекту та укладач В.І.Романько). 150 прим. Вид-во «Друкарський двір» (Слов'янськ).

27 лютого – у №9 (1067) газети «Злагода» вийшла стаття **Валерія Романька** «**Подарунок професора філософії**» - про видання професора ДДПУ В.В.Дубініна «Музичні твори на поезії Тараса Шевченка», приурочене до ювілею Кобзаря. Автор статті повідомляє, що «з творчістю Т.Шевченка В.В.Дубінін познайомився у роки навчання в Яснополянській початковій школі, а більш детальніше – у середній школі №16 міста

Краматорська (1949-1957 рр.).»

«До життя і творчості Тараса Шевченка у нашого колеги ставлення особливе: «...я зі шкільної пори люблю і шаную Т.Г.Шевченка як особистість, яка мужньо несла свій хрест борця за справедливість, повагу до людини, зокрема, української». Про це професор говорить у своєму «Вступному слові» до збірки пісень на слова Кобзаря. Автор впевнений, що «Кобзар» Т.Г.Шевченка містить в собі стільки музичної енергії, що вона буде надихати ще не одну генерацію музикантів різних часів і народів як професійних, так і аматорів». Уміщені фото В.В.Дубініна та обкладинка книги «Музичні твори на поезії Тараса Шевченка».

27 лютого – у №9 (1067) газети «Злагода» вийшла стаття **Віктора Скрипника** «*Поштова Шевченкіана Михайла Длугоканського*» - про велику філателістичну колекцію, присвячену Т.Г.Шевченку, мешканця Слов'янська М.С.Длугоканського.

«Шевченкіану М.С.Длугоканський почав збирати в 1970-х. Зараз у ній понад півтисячі експонатів. Вони розміщені на чотирьох стандартних виставкових стендах. Перший відкривають марки Української Народної Республіки. Датовані 1921 роком. Їх чотири. На трьох зображено Т.Г.Шевченка різних періодів його життя, у тому числі й автопортрет Тараса Григоровича, який обраний символом 2014 року – року Великого Кобзаря. Четверта мініатюра – ілюстрація до вірша Тараса Григоровича «Перебендя». На ній зображено кобзаря – народного співця зі своїм музичним інструментом.

Найбільша кількість експонатів – марки і конверти з написом «Пошта СРСР». І в цьому немає нічого дивного. Перш за все, період великий – з 1923 по 1991 рік! По-друге, в Радянському Союзі Тараса Григоровича поважали як народного поета, революційного демократа – борця з царизмом, за торжество справедливості».

27 лютого – у № 9 (177) газети «Славянская правда» вийшла стаття **Геннадія Плотніченка** «*Годы борьбы и неволи*», яка продовжує розповідь про долю поета у таких розділах: «Арест и приговор», «Письма из Орской крепости».

27 лютого – у № 9 (177) газети «Славянская правда» вийшла стаття **Олександра Романька** «*Відчутти стан його душі*», присвячена виходу в світ книги професора філософії ДДПУ В.В.Дубініна «Музичні твори на поезії Т.Г.Шевченка». Там, зокрема, сказано:

«Кольоровий альбом автор присвятив 200-літтю від дня народження Т.Г.Шевченка. Його зміст зі 175 сторінок складають ...музичні твори професора філософії В.В.Дубініна на поезії Великого Кобзаря! І таких творів у альбомі – числом 120! Окрім того до видання включені кольорові

фотоматеріали з музею Т.Г.Шевченка в Києві – це в основному фото репродукцій картин Кобзаря та деяких пам'ятних міст з його життєвого шляху. Окремим розділом вміщені і фото пам'ятників Тарасу Григоровичу у Донецькій області, в тому числі й у Слов'янську, Краматорську, Горлівці тощо, та пам'ятників у Харкові й Києві. Та все ж основна цінність альбому – це ноти музичних творів до поезії Кобзаря (тексти віршів, зрозуміло, додані). Що ж надихнуло автора на таку визначну звитягу, яка крок за кроком втілювалася у життя протягом багатьох років?

У вступному слові до своєї, без перебільшення, визначної праці, автор говорить наступне: «Як і кожна людина, народжена в Україні, я зі шкільної пори люблю і шаную Т.Г.Шевченка як особистість, яка мужньо несла свій хрест борця за справедливість, повагу до людини, зокрема, української. В його поезіях відбилась і біль, і радість українського селянина в умовах тодішнього самодержавного поневолення». І далі продовжує, переходячи вже й на особисті мотиви власного творчого доробку: «Тарас Григорович... своїм героїзмом надихає і нас сьогодні жити за законами совісті, сподіватися на краще. Поезії Т.Г.Шевченка надихали і мене на непомітні, не кричущі вчинки: походити стежинами та політати степами разом з поетом, відчути стан його душі і відобразити все це в пісні...». Далі автор статті подає короткі біографічні відомості про В.В.Дубініна.

27 лютого – у бібліотеці головного корпусу ДДПУ пройшов захід для студентів та викладачів під назвою «*У гостинах у Кобзаря*» - відповідальні доцент кафедри педагогіки О.В. Ковальова та бібліотекар О.М.Кравцова.

27 лютого – отримані *відповіді Слов'янської міськради за підписом заст. міського голови О.В.Титяніна на ім'я голови правління ДонОО НСКУ В.І.Романька:*

- № 01.01.-05 к/456 від 27.02.2014 р.: «*На Ваш лист від 31.01.2014 р. №48/135 щодо забезпечення урочистого відкриття меморіальної дошки з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка Слов'янська міська рада повідомляє наступну інформацію.*

Планом загальноміських заходів, присвячених ушануванню пам'яті Т.Г.Шевченка, передбачено урочисте відкриття меморіальної дошки. Органи місцевого самоврядування приймуть активну участь в забезпеченні проведення вищевказаних святкових заходів, в тому числі урочистого відкриття меморіальної дошки Т.Г.Шевченка.

- № 01.01.-05 к/457 від 27.02.2014 р.: «*На Ваш лист від 31.01.2014 р. №48/135 стосовно поданих пропозицій щодо написання тексту на меморіальній дошці, присвяченій українському поету-демократу і художнику Т.Г.Шевченку, яку планується відкрити на початку вулиці імені*

Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську за адресою: вул. ім. Т.Г.Шевченка, буд. №4 Слов'янська міська рада повідомляє наступну інформацію.

Підтримуючи Вашу пропозицію, органами місцевого самоврядування в результаті обговорення було визначено другий варіант напису на меморіальній дошці, а саме: «Ця вулиця названа на честь талановитого українського поета-демократа і художника Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861)».

Рішенням виконавчого комітету Слов'янської міської ради від 19.02.2014 р. №111 надано дозвіл на встановлення меморіальної дошки щодо вшанування пам'яті українського поета-демократа і художника Т.Г.Шевченка (1814-1861)».

№ 01.01.-05 ф/518 від 27.02.2014 р.: «Слов'янська міська рада розглянула Ваше звернення від 28.01.2014 №45/132 стосовно поданих пропозицій щодо фінансування витрат на виготовлення у м. Слов'янську меморіальної дошки на будинку №4 по вул. ім. Т.Г.Шевченка розглянуто. За результатами розгляду повідомляємо, що Слов'янська міська рада підтримує Ваші пропозиції».

28 лютого – у бібліотеці Донбаського державного педагогічного університеті проведено **Шевченківське літературно-краєзнавче свято «Ім'я Тараса Шевченка на карті Слов'янищини»**. У ході цього заходу заслухано пісню «Реве та стогне...», показані на слайдах пам'ятники Т.Шевченку у Донецькій області, заслухано повідомлення Валерія Романька «Слов'янці пам'ятають Кобзаря», презентовано комплект листівок «Поети Слов'янська - Тарасові Шевченку». Присутні із зацікавленням вислухали поетів, творчі доробки яких увійшли до ювілейного комплекту. На початку заходу виступили проректор С.М.Швидкий, декан філолог. факультету Н.І.Овчаренко. Присутні – студенти, викладачі, бібліотекарі, краєзнавці та поети міста Слов'янська. Захід проведено спільними зусиллями доцента В.Романька та бібліотекаря О.Кравцової.

28 лютого – до Слов'янська надійшла невеличка книжечка до ювілею Т.Г.Шевченка: **«У вінок Тарасу...»**: Вірші, есе /Під ред. О.Гросова. – Донецьк: «Регіна», 2014. Сюди увійшли творчі доробки поетів з Донецька, Харцизька, Горлівки, Красноармійська, є тут вірші земляків з м. Миколаївки Слов'янського району Тетяни Чалої та її доньки Людмили Киценко. Авторка Т.Чала подарувала книгу бібліотекам міста, деяким гостям свята.

4 березня – у читальній залі бібліотеки ДДПУ пройшов загально університетський **конкурс читців** творів Т.Г.Шевченка. Члени журі: Чайченко С.О., Овчаренко Н.І., Глущенко В.А., Романько В.І. Переможці у

номінації «Студенти-філологи»: I м. – Наталія Швець (2 курс), II м. – Ганна Кононенко – (2 курс), III м. – Марія Коломоєць – (1 курс). Переможці у номінації «Студенти інших факультетів»: I м. – Аліна Павленко (2 к., дефект. фак-т), II м. – Ярослав Калініченко (2 к., фіз.-мат. фак-т), III м. – Діана Бабаян (2 к., фак-т психології, економіки та управління).

5 березня – у читальній залі бібліотеки ДДПУ проведено *Шевченківські читання на тему «Свою Україну любіть»*, підготовлені кафедрою укр. мови та літератури педуніверситету. До участі у підготовці та проведенні свята були залучені студенти-філологи Сергій Нагорний, Катерина Сиротенко, Ганна Кононенко, Ганна Перелигіна, а також учні ЗОШ №6 ім. Т.Г.Шевченка Вероніка Козіна та Марія Бочарова. Активну участь у заході взяли викладачі ДДПУ Т.В.Полякова, В.С.Щербатюк, Л.Б.Жижченко. З вітальним словом до присутніх звернулася декан філологічного факультету доцент Н.І.Овчаренко.

6 березня – вийшов з друку №1 (62) за січень-лютий *газети «Педагог»* Донбаського державного педуніверситету (гол. редактор В.І.Романько). Уміщено такі шевченківські матеріали:

- *Голубова Галина*, магістранта філолог. факультету: стаття «Слов'янщина пам'ятає Кобзаря» - про літературно-мистецьке свято «Ім'я Тараса Шевченка на карті Слов'янщини», яке було проведене у читальній залі бібліотеки ДДПУ 28 лютого. Вміщено групове фото авторів видання «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку» та фото проректора С.М.Швидкого, який виступив на святі. (Стор.1).

Романько Валерій, доцент, редактор газети «Педагог»: стаття «Професор філософії – до ювілею Кобзаря» (стор. 2) – це рецензія на видання В.В.Дубініна «Музичні твори на поезії Т.Г.Шевченка».

Олена Пальчун, студентка 4 курсу фак-ту ПВПК: вірш до ювілею Кобзаря «Головне – залишається». (Стор. 2).

Лисенко Н.В., доцент кафедри укр. мови та літератури: стаття «Конкурс читців пам'яті Кобзаря» (стор. 4) – матеріал про результати конкурсу виразного читання поезій Т.Г.Шевченка, який пройшов 4 березня в ДДПУ.

6 березня – 10.00 - 10.45 – свято *відкриття меморіальної дошки у Слов'янську* за адресою: вул. імені Т.Г.Шевченка, буд. № 4. Ініціатори – правління ДонОО НСКУ (голова В.І.Романько) та виконком Слов'янської міськради (голова Н.І.Штепа). Автор проекту дошки і виконавець – художник О.Рогов. Оплату здійснила мер Слов'янська Н.І.Штепа. На святі – працівники відділу культури, міськвиконкому, бібліотекарі центральної міської бібліотеки, краєзнавчого музею, студенти САТУ, ДДПУ, краєзнавці, інші мешканці міста. Виступали: мер міста Н.І.Штепа, голова ДонОО НСКУ В.І.Романько, учень 8 кл. ЗОШ №1 Данило Косіашвілі, поет

Любов Меженіна, учениця Слов'янської школи мистецтв Олександра Мершавко.

6 березня – 14.00. – 15.30. – у Будинку культури залізничників пройшов *фестиваль талантів Слов'янська «Хай дух Тараса об'єднає нас»*. У журі: начальник відділу культури Слов'янської міськради С.Г.Кучеренко, голова ДонОО НСКУ В.І.Романько, директор ЦМ бібліотеки Л.М.Мамедова, директор краєзнавчого музею Л.Я.Зандер, заст. керівника літ. об'єднання «Світанок» Любов Меженіна, керівник Арт-проекту В.Ф.Півень.

6 березня – у газ. «Злагода №10 (1068), стор. 4 у рубриці «До ювілею Великого Кобзаря» вийшла стаття *Віктора Скрипника «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку»*. Автор дає звіт про літературно-краєзнавчий захід, який відбувся 28 лютого у Донбаському педуніверситеті, рецензує комплект листівок з віршами слов'янських поетів.

Автор статті повідомляє, що на початку заходу виступили проректор С.М.Швидкий, декан філологічного факультету Н.І.Овчаренко, з доповіддю про вшанування пам'яті Шевченка у Слов'янську виступив доцент В.І.Романько. Друга половина заходу була присвячена презентації видання «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», яке уклав та видав В.І.Романько. Із 14 уведених до буклету авторів на заході у педуніверситеті виступило одинадцять. «Троє авторів – Сергій Горбатенко, Геннадій Плотніченко і Тарас Нікітін з якихось причин на презентацію не прийшли. А от причина відсутності Ніла Бойка та Олександра Дудки добре відома – їх вже немає серед нас, але їх слово про Кобзаря живе.

Доктор філософських наук, професор А.М.Федь розповів, як радянська влада робила з Шевченка ікону, не включала у видання деякі його твори, що не відповідали комуністичній ідеології. А слово Кобзаря й сьогодні актуальне, кличе до боротьби за неньку-Україну. До речі, Анатолій Михайлович 4-й том свого семитомного видання присвятив 200-літтю великого Кобзаря й проілюстрував «Естетичний світ педагога» малюнками Тараса Шевченка».

Поряд зі статтею вміщено вірші на шевченківську тематику Олександра Дудки – «Будемо читати Кобзаря» та Ніла Бойка – «Рідне слово Кобзаря». На стор. 5 – вірш Євгенії Корабльової «Не заростає стежка до Тараса».

Олександр Дудка

БУДЕМО ЧИТАТИ КОБЗАРЯ!

Мій син Тарас уже школяр.
По рідній мові в нього – двійки.
Я ледь не стримуюсь від бійки,
Коли читає він „Кобзар”.

Немов китаєць чи якут
Він так калічить кожне слово,
Що я розгнівано, нервово
Відразу ставлю сина в кут.
На мене супиться Тарас.
А із настінної картини
Великий тезка мого сина
Похмуро дивиться на нас.
Ні, то не синова вина
В його акцентові ненаськім –
У місті нашому донбаськім
Російські школи, як одна.
Син з перших кроків, з дитсадка
Не рідні чує колорити.
А потім школа...
Нащо ж бити
Мого кацапа-хлопяка?
...Події ж бо останніх літ
нам оптимізм несуть до хати.
Тож вірю: будемо читати
Ми Кобзаря.
І так, як слід!

Ніл Бойко

РІДНЕ СЛОВО КОБЗАРЯ

О мово рідна, наша доле!
Всі кола пекла ти пройшла,
Та не скорилася недолі
Народу гордого душа.
Тебе віками мордували
Свої й чужі временщики,
Гноїли в тюрмах, продавали,
На дибі мучили, сікли.
Тевтонська шльондра сплюндрувала
Оплот свободи – вільну Січ,
В ярмо козаччину впрягала,
Зробила з дня пекельну ніч.
„Не сметь!“ – звучало звідусюди,
- Хохлов наречье запретить!..”
І застогнали в рабстві люди,
І засвистіла ката пліть.
А ти жила в піснях народу,
У гнівнім слові Кобзаря,
Бо знала: прийде день свободи –

І зійде вольності зоря.
Сатрапи давні й сьогодні
У Лету канули навек,
Що розпинали тебе, нене,
Й хотіли вирвати язик...
Буяй же вічно, рідна мово, -
Окраса нашого буття!
Красуйся гроном калиновим,
Дзвени, як пісня солов'я!

6 березня – у газ. «Славянская правда» № 10 (178) вміщено такі Шевченківські матеріали:

- **Геннадій Плотніченко:** *«Почтовые марки и конверты»* (стор. 8.) – про виставку поштових марок та конвертів у МЦ бібліотеці слов'янського колекціонера Михайла Длугоканського.

«На четырёх стендах, представленных автором выставки, посетители могут увидеть не только марки и конверты, давно ставшие лишь достоянием редких коллекций, но и экспозицию почтовых открыток «Женщины на старинных почтовых открытках», где все экспонаты относятся к началу XX века...

Внимания заслуживает и автор почтовой Шевченкианы – Михаил Семенович Длугоканский. Хотелось бы поблагодарить его за то удовольствие, за ту возможность, которую он предоставил всем нам, жителям и гостям Славянска, - увидеть редкие на сегодняшний день филателистические изыски. Увлечаться коллекционированием марок Семен Михайлович начал давно, он стоял у истоков создания общества филателистов в нашем городе. Его коллекции становились лауреатами многих городских, областных, всеукраинских и международных выставок. Не обошлось, естественно, и без медалей. ...И всегда меня поражало его умение языком марок и открыток рассказать доходчиво и емко о выставке, детально раскрыть ее тему и замысел. На выставке не только представлены экспонаты, но и сделан краткий релиз к каждому из ее разделов. Этот материал может служить своего рода рефератом творчества Тараса Григорьевича Шевченко – великого украинского поэта, прозаика и этнографа, Академика Имперской Академии художеств».

- **Марина Ковальчук:** *«У каждого из нас своя дорога к Тарасу Шевченко...»* (стор. 9) – про виставку малюнків на тему «Спогади про Кобзаря», на якій представлено більше 80 робіт школярів міста. Захід присвячено 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка.

- **Олександр Романько:** *«Вшанування пам'яті Великого Кобзаря»* (стор. 10) – матеріал про шевченківські заходи, що пройшли у слов'янській ЗОШ №6 ім. Т.Г.Шевченка. На фото: біля портрета Т.Шевченка – директор ЗОШ №6 Н.І.Дубровська.

«Найперше, про що варто сказати, так це про той кобзаревий і власне український дух, який витає у ЗОШ №6. Усе оздоблено в національних тонах, і це створює відповідний настрій. Скрізь лунає рідна мова. Є у школи і власний гімн, який принагідно теж український за духом – доброзичливий і водночас палкий. Зрозуміла річ, що до цього зобов'язують як ім'я, котре носить школа, так і особиста позиція першого керівника, тобто директора...

Говорить Наталія Іванівна Дубровська:

- Та атмосфера, яку ми створили у школі, дає свої результати у багатьох відношеннях. Так, зокрема, всі, хто заходить до нас у гості: батьки, партнери і спонсори, сусіди із залізничного ліцею – й самі одразу ж переймаються цим духом. А саме – українською приязністю і доброзичливістю у спілкуванні, толерантністю і повагою один до одного, шаную до української культури. Відповідно і наших дітей ми намагаємося виховати працелюбними і шанобливими, такими, які у житті будуть дбати про власну родину, рідне місто і рідний край, про свою Вітчизну.

...А те, що я сказав про певну харизму Наталії Іванівни, то і вона незвична і по-своєму теж українська. Вона неначе лине з середини і одразу може й не впасти в око, але від того є ще більш дієвою – неначе прихований заряд енергії, який підживлює всіх навколо і при цьому ніколи не згасне.

...Вікторина на тему «Життя і творчість Т.Г.Шевченка» пройшла за участі 7 та 8 класів школи. Власне, це була не тільки вікторина, скільки своєрідний брейн-ринг. Учні обох класів підготувалися до змагання якнайкраще. Про перебіг справжнього творчого герця розповідає його очільниця, вчитель української мови і літератури Людмила Сергіївна Іванова:

- Вікторина проходила у три етапи. На першому з них – «Життєвий шлях Кобзаря» - незначну перевагу отримали семикласники. Втім, уже на другому етапі – «Шевченко як художник і поет» - ініціативу перехопили більш старші, учні восьмого класу. Найбільшого напруження змагання набуло у завершальному конкурсі – «Художнє читання творів Т.Шевченка». Натхненно і з запалом читали поезії Кобзаря всі учасники вікторини. Втім, за загальною кількістю балів, 25, була зафіксована нічия. Серед учасників можна відмітити у 7 класі Настю Рибянцеву і Катю Кустову, а у 8, відповідно, Олю Кириченко, Вероніку Козіну і Сашка Курочкіна. Але хотілось би відмітити високий рівень усіх учасників конкурсу.

Не менш вдало і знаково пройшла й виставка стінних газет на тему «Він був сином мужика, а став володарем духа», організацією і проведенням якої опікувалась вчитель російської мови і літератури Наталія Сергіївна Духіна. Газети готували класи від четвертого до одинадцятого і зробили їх аж близько тридцяти... Теми, яким були присвячені стінні

газети, охопили фактично весь життєвий і творчий шлях Кобзаря. Кожен клас відсвяткував цю подію солодощами, відтак переможцями відчували себе всі. Поряд з виставкою стінних газет пройшла і виставка малюнків до творів Кобзаря.

Саме у ці дні у ЗОШ №6 проходить фотовиставка, присвячена життю та творчості поета. Тривають тематичні виховні уроки до 200-річчя з дня народження Т.Г.Шевченка. Відбудеться концерт авторських віршів учнів школи та читання поезії Шевченка мовами світу (англійська, німецька, російська, французька та навіть китайська). Відвідають учні ЗОШ №6 і наш Донбаський державний педуніверситет, де за допомогою викладачів цього вищого навчального закладу буде проведений вечір пам'яті «Шевченко в нашому житті». Завершено роботу над альбомом «Шевченко у житті школи та міста». І, нарешті, чи не найголовніше! Це щорічні «Українські вечорниці», які у шостій школі традиційно проводяться ще з 60-их років саме у Шевченківські дні. Цьогоріч на колектив школи та гостей чекає свято-виставка за твором «Назар Стодоля».

У всіх цих заходах, їх підготовці та проведенні не можна не відзначити роботу заступника директора з виховної роботи Наталії Володимирівни Грек – це ж бо на її плечі лягла основна організаційна робота.

Між тим варто сказати, що на цьому вшанування Великого Кобзаря аж ніяк не припиниться, оскільки Рік Шевченка триває. Втім, не варто забувати, що для школи, яка носить ім'я поета і митця, його вшанування відбувається щоріч і завжди на високому організаційному та творчому рівні. Велика подяка всьому колективу школи на чолі з її директором Наталією Іванівною Дубровською за ту копітку роботи з національного виховання, яку вони проводять і, впевнені, яка ніколи не буде перервана».

- Анастасія Юрко: *«Відкрито художньо-етнографічну виставку «У віночок Кобзареві» (стор.13).* 4 березня у краєзнавчому музеї відкрито шевченківську виставку. Першими її відвідувачами стали студенти Слов'янського коледжу НАУ.

«Шановні друзі, ми раді вітати вас у нашому краєзнавчому музеї. Ця виставка створена за ініціативою краєзнавця Геннадія Киркача і проходить під назвою «У віночок Кобзареві». Тут ви можете побачити картини нашого земляка, члена Національної спілки художників України Володимира Радковського, на яких змальовано хату, що була збудована в кінці ХІХ століття і знаходиться в селі Маяки, - розпочав екскурсію старший науковий співробітник музею Анатолій Шамрай. – Зверніть увагу і на цю чудову рушникову доріжку, яка є результатом Всеукраїнської акції «Єдина Україна: Схід і Захід разом», що пройшла минулого року. Ці рушники об'їхали всю країну, після чого потрапили до Слов'янського музею. Всього зібрано 36 рушників, а їх довжина дорівнює 74 метрам. Мальована хата і вишитий рушник – символи української нації. Недарма

великий Тарас Шевченко майже в кожному своєму вірші згадує українську хату...» .

Анатолій Шамрай розповів про особистість Великого Кобзаря та зачитав деякі рядки з його віршів. Також звернув увагу студентів на те, що Тарас Шевченко дав поштовх багатьом художникам для нового зображення українського пейзажу. «Живописна Україна» - так називається серія офортів Тараса Григоровича про історичне минуле, народний побут, звичаї і фольклор, природу й історичні пам'ятники нашої країни. Показав Анатолій Васильович відвідувачам музею і літературу, що видавалася до різних річниць Тараса Шевченка. Зокрема, комплект листівок, в якому зібрані вірші слов'янських поетів про Великого Кобзаря – «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку». Уміщено два фото.

- **Олександр Романько:** *«Ім'я Тараса Шевченка на карті Слов'янщини»* (стор. 15). Автор подає інформацію про шевченківський літературно-краєзнавчий захід у бібліотеці ДДПУ; про ту пам'ять, яка здавна зберігається про Шевченка на Слов'янщині; про презентацію комплекту листівок «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку».

«Саме у рамках вшанування Т.Г.Шевченка 28 лютого у науковій бібліотеці університету відбулося літературно-краєзнавче свято «Ім'я Тараса Шевченка на карті Слов'янщини. На захід зібралися студенти й викладачі, гостями були бібліотекарі, поети та краєзнавці міста Слов'янська. Свято розпочалося піснею на слова Т.Г.Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий». Від імені ректорату слово привітання виголосив кандидат історичних наук, проректор С.М.Швидкий, від колективу філологічного факультету – кандидат філологічних наук, декан Н.І.Овчаренко. З повідомленням на тему «Кобзар у пам'яті слов'янців» виступив доцент, кандидат педагогічних наук, очільник краєзнавців Донеччини В.І.Романько». Далі наводяться основні моменти виступу, у якому наводяться факти народного вшанування Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську.

«На згаданому заході в педуніверситеті кульмінацією стала презентація комплекту листівок під назвою «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку». Під однією обкладинкою зібрано твори 14 земляків, які присвячені пам'яті Кобзаря. А потім свої вірші читали Володимир Глущенко, Любов Меженіна, Олена Пальчун, Олександр Романько, Микола Сіробаба, Юрій Стояновський, Тетяна Чала, Тетяна Чорноброва, Вікторія Щербатюк. Автором проекту та укладачем цього цікавого видання став доцент В.І.Романько.

Крім того, присутні оглянули представлені на слайдах пам'ятники Т.Шевченку, які є сьогодні на Донеччині; познайомилися з тією багатогою літературою, яка є у фондах університетської бібліотеки (огляд підготувала бібліотекар Олена Кравцова). На завершення пролунав вірш Т.Шевченка «Заповіт» у виконанні відомого актора Костянтина Степаненка.

Шевченківське свято, підготовлене спільними зусиллями викладачів філологічного факультету, бібліотекарів університетської бібліотеки та краєзнавців міського осередку, пройшло на високому рівні. Воно підтвердило, що життя Т.Г.Шевченка, його безсмертна поезія, багата мистецька спадщина надихала й надалі будуть надихати мешканців Слов'янщини на добрі справи». Уміщено два фото.

6 березня – на кафедрі документознавства Донбаського держ. педуніверситету пройшло **читання творів Т.Г.Шевченка**. Участь взяли члени кафедри, бажаючі. Напередодні про цей захід нагадувало запрошення на дошці оголошень.

9 березня – 200 років від дня народження Т.Г.Шевченка.

- 9.00. – **мітинг біля пам'ятника Т.Г.Шевченку** (Слов'янська міськрада, відділ культури). Ведуча заходу - К.Братерська. За сценарієм: звучить Гімн України; виступи заст. міського голови Дмитра Сіваша, голови Донецької краєзнавчої організації Валерія Романька. Звучить пісня «Україна» у виконанні ансамблю «Сузір'я». Читання вірша та гра на сопілці Владислава Литвиненка, студента Слов'янського с/г технікуму. Пісня «Мова єднання» у виконанні К.Братерської. Звучить Гімн України. Покладання квітів до монументу Т.Шевченка.

(Як для ювілейного заходу, то людей мало, тобто так, як і кожного року – не більше ста осіб. Сухо, коротко, мало душі – більше для «галочки»).

Наведемо текст виступу на мітингу до 200-річчя ювілею Кобзаря доцента ДДПУ, кандидата педагогічних наук Валерія Романька.

«Дорогі країни!

Чистосердно вітаю зі святом, шановна громадо! Саме у цей день, 9 березня (25 лютого за ст. стилем) у селі Моринці Київської губернії (сьогодні це село Шевченкове Черкаської області) у сім'ї кріпаків Григорія Івановича Шевченка та Катерини Якимівни Бойко народився син Тарас. Через деякий час Україна і весь світ дізнаються, що цей талановитий хлопець – і як поет, і як художник, і як мислитель-демократ і, чи не найголовніше, великий патріот свого краю, своєї Вітчизни – він стане пророком, духовним батьком української нації, з якої його давні козацькі корені, з якої він брав свої сили і натхнення.

Здавалося, що до цього великого ювілею – тільки вдуматися – 200 років! – ще був час. П'ять років тому назад планувалися Шевченківські видання, оновлення музейних експозицій, ремонти музеїв, відповідні дослідження в шевченкознавстві, проведення конференцій тощо; два роки тому видано Указ Президента України, у якому рік 2014 оголошено Роком Т.Г.Шевченка. Але час швидко минув - і ось вона кульмінація свята – 9 березня.

Прикрасилися міста і села України у ці перші весняні дні. Святковим виглядає сьогодні і наше рідне місто особливо вулиця імені Т.Г.Шевченка, на початку якої два дні назад поетові відкрито меморіальну дошку; не впізнати сьогодні й площу навколо оновленого пам'ятника Кобзареві, де сьогодні зібралася слов'янська громада. Разом з усім світовим товариством Слов'янськ гідно зустрічає ювілей свого співвітчизника.

Коли відбувалося поховання російського поета Олександра Пушкіна, Микола Гоголь у своїй прощальній промові сказав, що такі талановиті люди, як Пушкін, народжуються один раз в двісті років. Мабуть, це треба сказати і про таку геніальну людину, як Тарас Шевченко. 15 років тому відмітили 200 років від дня народження Пушкіна, сьогодні відзначаємо 200 років від дня народження Т.Шевченка. А подібних геніїв на горизонті поки що не видно – можливо, підростають, а можливо, ось-ось народяться. Так що заклик Михайла Поплавського до молодих українських сімей залишається актуальним: «Кохайтеся, народжуйте! Українців повинно бути 100 мільйонів». Тим більше буде вірогідності, що з'являться нові Тараси Шевченки, Івани Франки, Лесі Українки...

Разом із мешканцями Донбасу, всієї України сьогодні до Тараса ідуть українці, які мешкають в інших країнах світу. До речі, в Донецькій області не так і багато пам'ятників Великому Кобзареві, куди можна прийти у такі святкові дні – їх 12. Нам, мешканцям Слов'янська, пощастило – у 1992 році у нашому місті відкрито ось цей, оновлений пам'ятник Тарасу. Хоча вислів «пощастило» - це поняття умовне. Значить, були представники патріотичних сил, великі шанувальники творчості поета, які змогли добитися такої події. Дійсно, здавна на слов'янській землі любили і сьогодні щиро люблять Великого Українця Тараса Шевченка.

Уже при житті Т.Шевченко завоював народну славу. Так, у рецензії на його «Кобзар» в журналі «Семейный круг» за 1860 рік читаємо: «...перед его гениальностью все покорно склоняют свои головы... Нет в Малороссии ни одного порядочного уголка, в котором имя творца «Кобзаря» не произносилось бы с уважением и глубокою любовью; в народе поют его песни. Это высшая степень славы». Високо відгукувалися про творчі досягнення Шевченка передові представники російської інтелігенції, особливо М.Добролюбов, М.Некрасов, представники інших національностей, зокрема грузинський письменник Акакій Церетелі, розповідаючи про свою зустріч із Т.Шевченком, відзначив, що він «вперше зрозумів із його слів, як треба любити країну і свій народ».

Доречно привернути увагу до таких важливих думок Миколи Чернишевського про українців: «Їхній патріотизм чистий від помислу про поневолення інших, вони прагнуть лише того, щоб їм самим було легше жити на вільному світі: ніяке інше плем'я не хочуть вони підкоряти собі чи кривдити». Надто актуальними є ці слова сьогодні, коли Україна відчула

російську агресію путінської влади, намагання нашого найближчого амбіційного сусіда розколоти Україну, ослабити її, підкорити собі.

Тарас Шевченко став захисником пригноблених усіх національностей, захисником гноблених і скривджених, але в першу чергу бідкався за свою поневолену націю. На заборону з боку Москви і Петербурга українській нації розмовляти українською мовою, Шевченко говорив: «На москалів не вважайте, нехай вони собі пишуть по-своєму, а ми по-своєму. У їх народ і слово, і у нас народ і слово».

Дорогий Тарасе! Усе твоє життя віддане Україні. Ти мріяв про її світле майбутнє:

...оживе добрая слава,
Слава України,
І світ ясний, невечірній,
Тихо засіяє...
Обнімється ж, брати мої,
Молю вас, благаю.

На жаль, сьогодні твої мрії у повній мірі так і не здійснилися. До вільної, незалежної і квітучої України, де всі будуть жити вільно й заможно, ще далеко. Якби ти встав та подивився, що робиться сьогодні в Україні, ти б повторив слова, сказані тобою майже 170 років тому:

Доборолась Україна до самого краю,
Гірше ляха свої діти її розпинають.

Сьогодні нам допомагає твоя безсмертна поезія, вона підбадьорює, надає сил. Ми пам'ятаємо твою настанову:

Свою Україну любіть.
Любіть її... Во время люте
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

У Рік Шевченка я радий, що є якась дещиця й моя особиста у вінок пам'яті Кобзаря: здійснилися деякі мої проекти в педуніверситеті, на міському й навіть обласному рівнях.

Себе я не вважаю великим знавцем Шевченка. Як філолог, працівник вищої школи, я викладаю навчальний предмет «Російську літературу». А як українець вважаю за необхідне обов'язково знати рідну українську культуру, мову свого народу, творчість талановитих українських письменників Шевченка, Петренка, Сосюри, Франка...

Шановне товариство! Сьогодні світлий день Шевченка – День його народження. Не забуваймо, що завтра, 10 березня, день його смерті. Рівно через 47 років Кобзаря не стало. Сучасники поета згадували: «Майже всю ніч з 9 на 10 березня Шевченко сидів у ліжку, спершись на нього руками: сильний біль у грудях не давав йому лягти. Він то запалював, то гасив свічку, але до людей, які були внизу, в майстерні, не звертався, очевидно, не хотів їх турбувати... Згодом він відчув себе краще і хотів попрацювати.

Він почав спускатися по сходах в майстерню і раптом зойкнув і впав. Серце перестало битися... Годинник показував половину шостого ранку...».

Дорогі земляки! Дозволю собі нагадати й про те, що Рік Т.Г.Шевченка продовжується. Ще одна масова хода до Великого Кобзаря повинна бути 22 травня – це день перепоховання поета, повернення його з північного Петербурга в рідну українську землю.

Свій виступ завершу словами нашої талановитої працелюбною землячки-патріотки Тетяни Чалої, яка чи не найбільше з усіх поетів-земляків освідчилася Великому Кобзареві в любові у своїх віршах:

Не вдалось згасить вогонь поета
Ніяким тиранам, ні царям.
Молодо лунає на планеті
Геніальне слово Кобзаря.
Зі святом, дорогі земляки! Слава Україні!»

10.30. – *мітинг національно-демократичних сил* («Батьківщина», «Свобода», «Просвіта»), мешканців міста. Людей більше як 200. Виступи більш душевні – люди вболівають не за свої амбіції, а за долю України.

12.00. – дозволений мітинг проросійських сил, комуністів, членів Партії регіонів.

10 березня – у Донецьку вийшла з друку *книга «Донецька Шевченкіана у датах і подіях», яку упорядкувала історик, член НСКУ Тамара Пішванова*. У ній відображені й деякі історичні факти, пов'язані із вшануванням пам'яті Т.Г.Шевченка у Слов'янську.

11 березня – у читальній залі №1 педуніверситету (вул. ім. Леніна, 12) проведено *літературно-музичний захід «Оманне світло Шевченкового кохання»*. У підготовці та проведенні заходу взяли участь студенти I курсу факультету підготовки вчителів початкових класів. Керівництво заходу здійснювали бібліотекарі О.А.Борщова та Н.О.Шило.

11 березня – у Донецьку, в одному з корпусів Донецького національного технічного університету, пройшов *обласний конкурс «Ми твої нащадки, Тарасе»*. Участь у ньому взяла студентка філологічного факультету Донбаського державного педуніверситету Діана Колодяжна. Вона читала вірш Т.Г.Шевченка «Доля» та один із віршів Сергія Жадана.

12 березня – *Шевченківське свято в ЗОШ № 6 ім. Т.Г.Шевченка м. Слов'янська*. Присутні гості: зав міськво Зубарев О.В., доц. Романько В.І., методисти методкабінету, студенти та викладач ДДПУ Лисенко Н.В. Учні та вчителі школи показали концерт, уривки з вистави «Назар Стодоля».

Гостям подаровано записні книжки, видані до ювілею Кобзаря, відповідно оформлені: на обкладинці емблема до 200-річчя Т.Г.Шевченка та його слова «Учітеся, брати мої, думайте, читайте».

12 березня – у газ. «Донеччина» (стор. 3) у рубриці «Фотоконкурс» уміщено роботу *«Фото пам'ятника Т.Г.Шевченку у Краматорську»* та короткий підпис до нього. Автор – Владислав Рябенко, 19 років, студент групи 395, відділення «Електропостачання» Слов'янського коледжу транспортної інфраструктури.

13 березня – конкурс *«Юний оратор»* в школі-інтернаті №1 м. Слов'янська. Учасники – учні міських шкіл Слов'янська, Миколаївська ЗОШ, Слов'яногірська ЗОШ. П'ять учасників підготували монологи, присвячені ювілею Т.Г.Шевченка. Як член журі, В.І.Романько вручив спеціальний приз – комплект листівок *«Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку»* учасникові конкурсу, одному із переможців Віталію Файзуліну (Школа-інтернат №1).

13 березня – газета «Злагода» №11 (1069) помістили такі шевченківські матеріали:

- *Скрипник В. «Слов'яниці вшанували Кобзаря»* - про відкриття 6 березня меморіальної дошки Т.Г.Шевченку з нагоди його 200-річчя від дня народження на будинку №4 по вул. імені Т.Г.Шевченка; про мітинг біля пам'ятника Т.Г.Шевченку 9 березня.

- *Романова О. «Його життя – приклад служіння народу»* – викладачі та курсанти Слов'янського коледжу НАУ вшановують пам'ять Кобзаря, як приклад, це виставка виробів із портретом Т.Г.Шевченка. Про це розповідає викладач вищої категорії СК НАУ О.Романова. Зокрема, у статті зазначено: «Організуюючи виставки творчих робіт до різних свят, не припиняєш дивуватися різноманітності робіт, витонченості, майстерності. З кожним роком на виставку додаються нові ексклюзивні експонати. Деякі з них студенти забирають назад, але багато залишається і в музеї нашого коледжу, прикрашають стіни аудиторій, коридорів. Найпершими були портрети Т.Шевченка та І.Франка, які намалювали та подарували до кабінету української мови студенти економічного відділення. Потім були виставки у приміщенні художньої бібліотеки закладу, де студенти демонстрували свої роботи за творами Т.Шевченка – І місце зайняли студенти Р.Петрічкович, Д.Азаров, Д.Закрева.

І сьогодні привертає увагу вишитий «Заповіт» з портретом Кобзаря, де вражає точність передачі зовнішності Поета, гармонійність і композиція (студентка Ю.Богамаз). Особливу увагу становлять роботи різьбярів Владислава Бредіхіна і Володимира Ройка (портрети Шевченка), творчі роботи Олександра Дергачова, Олександра Пашкова «Садок вишневий коло хати», художні роботи Олександра Антоненка, Андрія Прусака,

Наталії Штихан, Дарини Гладиш; роботи у техніці квілінг – Анастасії Грибанової (керівники Меркулова І.В., Романова О.М.). Своїми витворами мистецтва молодь у черговий раз доводить нам наскільки великий її творчий потенціал.

Прошло 200 років від дня народження Т.Г.Шевченка, а ми й досі захоплюємося скарбом, котрий він залишив своїм нащадкам як художник і літератор. Його життя, служіння народу – приклад для всіх нас». Уміщено дві репродукції зі студентських робіт.

13 березня – газета «Славянская правда» № 11 (179) помістила такі шевченківські матеріали:

- *Єременко Вікторія: «Торжественное открытие мемориальной доски»* (стор. 2) - про відкриття пам'ятної дошки Т.Г.Шевченку з нагоду його 200-річчя від дня народження на будинку №4 по вул. імені Т.Г.Шевченка. На відкритті виступили мер міста Н.І.Штепа, голова Донецької ОО НСКУ В.І.Романько, поетеса Любов Меженіна, учень ЗОШ №1 Данило Косіашвілі, вихованка Слов'янської школи мистецтв Олександра Мершавко. Зокрема, у статті сказано:

«...Славянский городской голова Неля Штепа подчеркнула, что творчество Великого Кобзаря не утратило свою значимость и сегодня.

- Тараса Шевченко не зря называют украинским пророком, стоящим у колыбели украинской национальной сознательности. Такое чувство, что его стихи и поэмы, описывающие нашу действительность, сложены сегодня.

Важно помнить, что Кобзарь всегда говорил о мире и согласии, любви к Украине! – призвала мэра.

Председатель Донецкой областной организации НСКУ, доцент ДГПУ Валерий Романько в своем выступлении подчеркнул, что открытие мемориальной доски является подтверждением любви наших земляков к творчеству великого сына украинского народа. Свидетельством тому служит то, что славянцы одними из первых в 1919 году присвоили улице Харьковской имя Тараса Шевченко, с 1929 года общеобразовательная школа №6 носит имя Тараса Шевченко, и, конечно же, памятник Великому Кобзарю, который также установлен на одноименной улице поэта и был реконструирован в этом году».

- *Плотніченко Геннадій: «Вечное слово Кобзаря»* (стор. 1-2) - про мітинг біля пам'ятника Т.Г.Шевченку, де виступили Дмитро Сиваш, Валерій Романько. У даній статті автор відмітив: «Не помню, когда над городом так вольно и широко плыла, завораживая и восхищая людские сердца, песня на слова Тараса Шевченко «Реве та стогне Дніпр широкий...»». С приветственным словом к собравшимся обратился заместитель Славянского городского головы Дмитрий Сиваш. В своем выступлении Дмитрий Викторович отметил значение творчества Тараса

Шевченко для формування свідомості українського народу, пробудження в ньому свободолобів, патріотизму та любові до Вітчизни.

Содержательним було виступлення голови Донецької обласної організації Національного союзу краєведів України, доцента Донбасського державного педагогічного університету Валерія Романько. Валерій Іванович не тільки озвучив малоіznані біографічні факти про Тараса Григорьевича, дав характеристику багатогранному поетичному творчості Кобзаря, але й відзначив внесок краєведів Донеччини в проведення циклу заходів, приурочених до ювілейної дати Шевченка.

Необхідно відзначити й оригінальність сценарія, за яким відбувся торжественний мітинг. В ньому органічно поєдналися текстові частини, виконання пісень та декламування віршів. Насправді, наш місто багате на таланти, які в черговий раз блискуче проявили себе на торжественному мітингу, організованому на честь Великого Кобзаря. Закінчили мітинг виконання Гімну України, надання вінків та квіток до пам'ятника Тарасу Григорьевичу Шевченку».

- Юрко Анастасія: *«Відбувся фестиваль-конкурс «Хай дух Тараса об'єднає нас» (стор. 13) - у Центрі культури та дозвілля відбувся перший тур фестивалю-конкурсу «Хай дух Тараса об'єднає нас». Захід розпочався з відеоролику про життя і творчість Т.Г.Шевченка. Присутніх привітала начальник відділу культури Світлана Кучеренко: «Дорогі друзі! Рада вас усіх вітати! Сьогодні відкривається перший фестиваль дитячої та юнацької творчості під гаслом «Хай дух Тараса об'єднає нас». Хай творчість Тараса Шевченка процвітає в нашому сучасному житті! Починаючи з січня у всіх закладах культури міста Слов'янська відкриваються Тарасові світлиці, іде конкурсна програма у різних жанрах і напрямках. У нас багато талановитих дітей, у нас дуже талановита молодь. Сьогодні стартуємо і цілий рік будемо проводити заходи такого напрямку. Наснаги, терпіння і творчого злету вам!»*

Світлана Кучеренко нагородила грамотами відділу культури учасників шевченківських міських конкурсів читців та художників, які проходили у бібліотеках та навчальних закладах Слов'янська. За вагомий внесок у розвиток культури грамоти отримали О.Рогова, Л.Меженіна, В.Півень, В.Романько.

До ювілею Т.Г.Шевченка присутніх привітав доцент ДДПУ В.І.Романько. Він сказав: «Дорогі земляки! Радий вас вітати з цією величною подією. Минуло 200 років від дня народження великого поета і художника Тараса Шевченка. У нашому місті є вулиця, яка з 1919 року носить ім'я Тараса Шевченка, є пам'ятник. Загальноосвітня школа названа іменем Поета. Сьогодні відбулося відкриття меморіальної дошки на його честь. Тобто ім'я Тараса здавна увічнене на нашій славній землі. Відомо, що слов'янський поет-романтик Михайло Петренко зустрічався з Кобзарем

у місті Лебедині. Шевченкова поезія, безумовно, дуже актуальна в наш час. З ювілеєм!».

Вихованці творчих колективів міста порадували присутніх емоційним виконанням українських пісень, танців, а також декламацією віршів Кобзаря. У рамках фестивалю була також презентована виставка творчих робіт, присвячених шевченківській тематиці, групи «Ексклюзив», що функціонує на базі Центру культури та дозвілля.

- *Кобзар Наталя, Іванова Олена: «Лунай, лунай, величне слово Кобзаря!»* (стор. 13) – 6 березня у Центральній дитячій бібліотеці КЗ «ЦСПБ» відбулася поетична вітальня, присвячена 200-річчю від дня народження Т.Шевченка. Участь у цьому заході взяли учні ЗОШ №12. Статтю підготували бібліотекарі Центральної дитячої бібліотеки. В останньому абзаці статті сказано: «І як побажання від працівників бібліотеки наостанок прозвучали слова: «У кожній хаті, у кожній школі нехай живе, а не стоїть почесно на полиці мудре, пророче слово нашого Кобзаря. Адже його твори – це історико-культурні пам'ятки, що житимуть віки, як живуть у народі перекази про народних героїв».

Плотніченко Геннадій: «Гайдамаки» (стор. 19). Мова йде про поему Т.Г.Шевченка «Гайдамаки».

13 березня – у газ. «Слово Просвіти» (ч.10, 13-19.03.2014 р.) *Володимир Савенко*, голова Слов'янської міської «Просвіти», у статті *«Кобзар у кожну сім'ю»* розповідає про те, як міське освітянське об'єднання «втілює в життя гасло «Кобзар у кожну сім'ю». Сотні родин Слов'янська читають Шевченківську книгу, надруковану ВЦ «Просвіта».

Автор статті наголошує на тому, що до призового фонду, який просвітяни підготували до ювілейних шевченківських свят, «ввійшло чимало цікавих видань «Просвіти», диски української тематики, серед них «Історія України» та «Фортеці України». Зокрема, новинка: «Солоспиви на слова Тараса Шевченка: збірки «За думою дума» і «Давно те минуло». Для університетської молоді Слов'янська – праця Вадима Пепи «Україна в дзеркалі тисячоліть», книжка відомого мовознавця і публіциста, доктора філологічних наук, професора Олександра Пономаріва «Лексика грецького походження в українській мові», дослідження Бориса Яценка «Слово о полку Ігоревім» як історичне джерело таємниці давніх письмен». А ще – словники.

Із нагоди Шевченківського свята висловлюємо подяку Центральному правлінню «Просвіти». Зокрема заступнику голови ВУТ імені Тараса Шевченка Миколі Нестерчуку і головному редактору «Слова Просвіти» Любові Голоті за сприяння нашому об'єднанню в поширенні Шевченківського слова на Донеччині, чого вона вкрай потребує. Сердечно вдячні голові ВУТ «Просвіта» ім. Т.Г.Шевченка Павлові Мовчану за вмилу координацію видавничої діяльності нашого товариства, і окремо за його

передмови до всіх видань «Кобзаря», які розкривають глибинну суть образу незабутнього нашого Тараса Григоровича Шевченка».

13 березня – студенти філологічного факультету ДДПУ та викладачі кафедри української мови та літератури у загальноосвітній санаторній школі-інтернаті І-ІІ ст. №12 м. Святогірська провели *свято «Свою Україну любіть»*.

13 березня – у газеті «Славянская правда» № 11 (179) від 13.03.2014 р. у рубриці «К 200-летию со дня рождения Т.Г.Шевченко» *Геннадій Плотніченко* помістив статтю «*Гайдамаки*». Мова йде про поему Т.Шевченка «Гайдамаки». Розповівши про історичні події, які лягли в основу твору, про відношення самого Шевченка та сучасників до поеми, журналіст завершує статтю такими словами: «Сегодня, когда в городе прошли мероприятия, приуроченные к юбилейной дате Тараса Шевченко, и еще раз многим из нас пришлось обратиться к его творчеству, с новой силой, в который уже раз в нелегкую для народа годину проявились идеи Кобзаря и его взгляды относительно судьбы украинского народа. Духовная сокровищница Великого Кобзаря настолько богата, что нам, потомкам Шевченко, еще долго предстоит черпать из неё силы, думы, честь и славу».

14 березня – у газеті «Донеччина» *Віктор Скрипник* надрукував статтю «*Поштова Шевченкіана*», у якій мова йде про філателістичну виставку у центральній міській бібліотеці Слов'янська, присвячену 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. Експозицію підготував слов'янець М.С.Длугоканський. Уміщено фото колекціонера біля одного із стендів виставки, детально розказано про шевченкіану нашого земляка.

15 березня – згідно Плану ДонОО НСКУ та Донецької облдержадміністрації у Донецькій обласній бібліотеці ім. Н.К.Крупської проведено *обласну краєзнавчу конференцію на тему «Донецька Шевченкіана»*. На конференції підведені підсумки I етапу конкурсу «Донецька Шевченкіана», який організували ДонОО НСКУ та обласна газета «Донеччина». Переможцям вручено Шевченківські ювілейні грамоти та призи, заслухано звіти окремих краєзнавців та голів первинних краєзнавчих осередків про хід відзначення ювілею Кобзаря. Вагомий особистий внесок у вінок пам'яті Кобзареві зробили члени НСКУ Тамара Пішванова (Донецьк) - упорядкувала книгу «Донецька Шевченкіана у датах і подіях»; Павло Мазур (Маріуполь) – видав краєзнавчий довідник «Маріупольський вінок Кобзареві»; Ігор Зоц (Донецьк) – збирав, редагував та підготував на сторінках «Донеччини» дві сторінки публікацій учасників обласного конкурсу «Донецька Шевченкіана», віднайшов призи для переможців конкурсу; Валерій Романько (Слов'янськ) – видав комплект

листівок «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», керував обласним конкурсом «Донецька Шевченкіана»; Віктор Скрипник (Слов'янськ) – видав буклет «Тарас Шевченко у Слов'янську»; Людмила Огнева – підготувала книгу «Тарас Шевченко про мову» Олекси Тихого (друге видання).

Велика кількість переможців першого етапу конкурсу «Донецька Шевченкіана» отримали Ювілейні Шевченківські грамоти та призи. Пам'ятною медаллю «Тарас Шевченко. 200 років з дня народження» голова ДонОО НСКУ В.І.Романько нагородив Т.Г.Пішванову, П.І.Мазура, І.О.Зоца.

Учасники конференції відвідали Шевченківську кімнату-музей в обласній бібліотеці ім. Крупської, де для них проведено екскурсію. Голова ДонОО НСКУ В.І.Романько від імені краєзнавців подарував музею шевченківські краєзнавчі видання.

На цій же конференції другим питанням підведено підсумки роботи краєзнавців за минулий 2013 рік (з доповіддю виступив В.І.Романько), обговорили питання діяльності обласної краєзнавчої організації. Велика група краєзнавців нагороджена відзнаками НСКУ, грамотами ДонОО, знаками «Кращий краєзнавець року 2013». Звання «Почесний краєзнавець Донеччини» вручено Р.П.Божко (Маріуполь), І.М.Черніченко (Донецьк), М.М.Капусті (Донецьк). Вручено членські квитки та значки новим членам НСКУ.

Участь в обласному заході взяли слов'янські краєзнавці Віктор Антоненко, Тетяна Лисак, Геннадій Плотніченко, Валерій Романько, Віктор Скрипник, Анатолій Шамрай.

15 березня – маріупольський самодіяльний композитор Г.Г.Кабанцев багатьом учасникам обласної краєзнавчої конференції, яка відбулася в Донецькій обл. бібліотеці ім. Н.К.Крупської, подарував диски телепередачі до 115-ї річниці В.Сосюри, а також *«Пісні на слова Т.Г.Шевченка до 200-річчя поета»*, які виконують наші земляки Ольга і Лариса Тонковид, Григорій Кабанцев. Названі диски передані і в Слов'янськ через В.І.Романька.

19 березня – у газ. «Донеччина» (№18 (15854), стор. 3) вийшла стаття *Віктора Скрипника «Слов'яниці вшанували Кобзаря»*. Автор перераховує ті Шевченківські заходи, які уже проведено у місті Слов'янську, згадує земляків, причетних до відзначення ювілею Кобзаря. Наведемо частину цієї статті, так як у ній автор підводить деякі підсумки роботи слов'янців по вшануванню пам'яті Кобзаря (за відповідний період – до середини березня 2014 р.).

«До ювілею поета в місті проведено десятки різних заходів. Так, у центральній міській бібліотеці відкрито «Шевченкову світлицю». Там же

влаштовано філателістичну виставку «Поштова Шевченкіана». У Центрі дитячої та юнацької творчості діє виставка дитячого малюнка. Більше 70 школярів та дошкільнят представили на суд глядачів своє бачення життя і творчості Кобзаря. У Центрі культури і природи, так тепер називається Палац культури залізничників, відбувся фестиваль художньої творчості «Хай дух Тараса об'єднає нас».

6 березня на вул. Шевченка, 4 відкрито пам'ятну дошку, виготовлену з ініціативи краєзнавців за фінансової підтримки міського голови. Н.І.Штепа, виступаючи на відкритті, зазначила, що центральна вулиця майже 100 років носить ім'я Тараса Григоровича, наголосила на актуальності творчості Кобзаря й сьогодні. Нам би всім у цей складний час прислухатися до його закликів єднатися, берегти Україну.

Голова обласної організації краєзнавців, доцент ДДПУ В.І.Романько висловив подяку художнику О.К.Рогову, керівнику ПП «Корвет» В.М.Квітницькому та міській владі за виготовлення пам'ятної дошки. Учень 8 класу ЗОШ №1 Данило Косіашвілі говорив, що вірші Шевченка в дитинстві читала йому мати. Вони відкрили для нього картини минулого кріпацького життя, вчили любити Вітчизну і народ. Хлопець запевнив, що Тарас Шевченко назавжди залишиться в його серці. Поетеса Любов Меженіна нагадала, що Кобзар у своїх творах – поетичних і художніх – оспівував жінок – продовжувачок роду і прочитала власний вірш – посвяту Тарасу. Самодіяльний художник А.П.Назаров продемонстрував присутнім мозаїчний портрет Т.Г.Шевченка, зроблений з різних порід деревини, і передав його у краєзнавчий музей як дар місту. До пам'ятної дошки були покладені квіти.

У день народження Т.Г.Шевченка, 9 березня, біля пам'ятника йому відбувся мітинг. Відкрила і вела його Карина Братерська у вбранні слобожанської козачки. З 200-річним ювілеєм духовного батька українців привітав присутніх, а зібралися переважно працівники відділів та служб виконкому, заступник міського голови Д.В.Сіваш.

З промовою про життя і творчість Великого Кобзаря виступив кандидат педагогічних наук, доцент ДДПУ В.І.Романько. Ансамбль «Сузір'я» проспівав пісню «Україна», а Владислав Литвиненко виконав на сопілці Тарасову «Реве та стогне Дніпр широкий». Вокальні дані продемонструвала і ведуча Карина Братерська. Вона співала про українську мову – мову єднання. Завершився мітинг виконанням Гімну України (у запису) та покладанням квітів до оновленого пам'ятника Т.Г.Шевченку».

20 березня – у газ. «Злагода» (№12 (1070), стор. 5) вміщено статтю *Геннадія Плотніченка «Краєведи Донбасса подвели итоги, определили ближайшие задачи»* – це звіт про обласну краєзнавчу конференцію, яка відбулася 15 березня у Донецьку. Серед важливих питань: відвідання літературно-мистецького музею в обласній бібліотеці ім. Н.К.Крупської та

підведення I етапу обласного конкурсу «Донецька Шевченкіана». У газеті – фото: Валерій Романько вручає Віктору Скрипнику ювілейну Шевченківську грамоту. Наведемо частину статті, автор якої був безпосереднім учасником подій, що пройшли в обласному центрі.

«Перед началом конференции. Участие в конференции приняли и краеведы из нашего города Валерий Романько, Виктор Скрипник, Виктор Антоненко, Анатолий Шамрай, Татьяна Лысак и Геннадий Плотниченко. Так как до начала форума краеведов у нас было время, мы всей делегацией проследовали к памятнику Тарасу Шевченко. К сожалению, он значительно изменил цвет. Когда современные варвары осквернили памятник непристойными надписями, его пришлось перекрасить. Так уж распорядилась судьба, что библиотека им. Н.К.Крупской в Донецке находится на пересечении улицы Артёма и бульвара Шевченко, и именно здесь в своё время был установлен памятник Великому Кобзарю. При жизни Тарас Шевченко никогда не бывал в этих краях, не видел ни шахт, ни раздольной донецкой степи, но пламенные слова его стихов всегда были живы в сердцах донецких пролетариев, всегда волновали народ.

Дата 8 сентября 1955 года вошла в историю города Сталино (ныне Донецк) как одно из важнейших культурных событий шахтерского края – был открыт памятник Шевченко, гармонично вписавшийся в архитектурный ансамбль города. «Він прийшов на Донбас, як до рідного дому...», - писал тогда донецкий поэт Виктор Соколов. И действительно, Кобзарь как борец за правду и справедливость всегда был почитаем в Донбассе. Об этом говорит и тот факт, что в библиотеке в настоящее время развернута экспозиция выставки, приуроченной к юбилейной дате Кобзаря, на которой собраны как труды самого Шевченко, так и издания, рассказывающие о жизни и творчестве Тараса Григорьевича. Огромный интерес у участников конференции вызвал и рассказ гида о тех нитях, которые незримо связывают творчество поэта, художника и мыслителя с нашим краем. Дополняя сведения, сообщенные экскурсоводом, председатель областной организации НСКУ Валерий Романько привел ряд цифр и фактов, связанных с увековечением памяти Кобзаря на Донетчине.

Подвижники шевченковских дум... Работу областной краеведческой научно-практической конференции сопровождала также выставка областных печатных изданий на краеведческие темы...

Вступительным словом конференцию открыл председатель областной организации НСКУ, доцент Донбасского педагогического университета Валерий Романько, который вручил различные награды наиболее отличившимся в работе краеведам области. А затем краеведы поделились своими мнениями о работе и проблемах областного краеведения.

Славянцам было что сказать на этой встрече. Наряду с представителями других регионов области председатель городской организации НСКУ Виктор Скрипник поделился с присутствующими

опытом работы славянских краеведов, связанной с юбилейными торжествами, посвященными Шевченко. В частности, Виктор Петрович отметил открытие 6 марта мемориальной доски Тарасу Шевченко на здании дома №4 по улице, носящей его имя, а также об истории её названия, о других фактах увековечения имени Тараса Григорьевича в нашем городе. В заключение он подарил участникам конференции выпущенные в Славянске красочные буклеты, рассказывающие о жизни и творчестве Кобзаря....

Идя тернистой дорогой поисков и сомнений, труда и вдохновения, краеведы все шире и все глубже узнают свой родной край».

20 березня – у газ. «Славянская правда» №12 (180) опубліковано 9 матеріалів на Шевченківську тему:

- **Юрко Анастасія:** *«Женские образы в творчестве Тараса Шевченко»* (стор. 6). У бібліотеці-філіалі №8 12 березня відбулася літературно-театралізована композиція «Жіночі образи у творчості Тараса Шевченка». Підготували та провели його учні ЗОШ №9, бібліотекарі, учасники театральної студії «Дебют».

«Для того, чтобы присутствовавшие максимально прониклись темой, организаторы мероприятия в оформлении интерьера библиотеки использовали предметы украинского быта, а также подготовили книжную выставку под названием «Мировое величие Тараса Шевченко». Слайд-шоу о жизни и творчестве великого Кобзаря, театрализованные сценки из его произведений, специфическое музыкальное сопровождение не оставили присутствующих равнодушными и заслужили аплодисменты».

- **Юрко Анастасія:** *«Состоялся конкурс чтецов «Могучее слово Кобзаря»* (стор. 6). 5 березня у бібліотеці-філіалі №8 відбувся конкурс читців. Учасники – учні 5-6 класів ЗОШ № 9 – читали твори Т.Г.Шевченка. Переможцями конкурсу стали Олександра Татарінова, Едуард Пшеничний, Софія Варварук, Єлизавета Князевич. Усі учасники отримали призи, а переможці були нагороджені грамотами.

- **Ремпель Тетяна:** *«Художня спадщина великого митця»* (стор. 9). Бібліотекар читальної зали ЦМ бібліотеки розповідає про Шевченківське свято, на якому бібліотекарі, учні ЗОШ №7, студенти коледжу транспортної інфраструктури «різними художніми засобами представили гостям заходу Шевченка-художника, Шевченка-поета, Шевченка-драматурга». У кінці заходу присутні висловили подяку викладачу укр. літератури Слов'янського коледжу Ті Ірині Іванівні Бабак та вчителю ЗОШ №7 Тетяні Валеріївні Бойко. У статті сказано й про те, що в у ЦМБ діють три постійні експозиції: виставка-персоналія «Незгасне світло Кобзаря», книжково-ілюстративна виставка «Художня спадщина Т.Г.Шевченка» та експозиція філателіста М.С.Длугоканського «Т.Г.Шевченко – поет, художник, революціонер-демократ».

Олькова Олена: *«Шевченко – безсмертний, Шевченко – сучасний»* (стор.17). Читачам повідомляється про те, що 12 березня у Територіальному центрі соціального обслуговування (Слов'янськ, м-н ім. Артема) відсвяткували ювілей Кобзаря. На заході виступили викладач ДДПУ Л.Б.Жижченко, поетка Євгенія Корабльова.

«Про безсмертя Кобзаря натхненно розповіла викладач Донбаського державного педагогічного університету Лариса Жижченко. Гарною, співучою українською мовою вона донесла до членів творчого клубу трагічність і одночасно оптимістичність творчої долі Шевченка. А студенти ДДПУ в літературній композиції щиро і натхненно повідали про різні сторінки життя великого українця: Шевченка – поета і класика української літератури. Шевченка-художника, Шевченка – звичайної людини з її бажанням любити і бути любимим.

Завдяки виступам та відео презентації з музичним супроводом присутні торкнулися серцем, перейнялися життям Кобзаря, і це надихнуло їх на прояв власних почуттів. Підопічна терцентру Тамара Лашкіна, яка, до речі, днями відсвяткувала 65-річний ювілей, із великими почуттями заспівала а капела пісню «Реве та стогне Дніпр широкий». І зал у захопленні від енергетики такого виконання підхопив цей неформальний гімн усіх українців.

Розчулено сприйняли члени клубу артистичне читання віршів завідуючою одного із відділень територіального центру Ритою Дьоміною та виступ члена клубу Євгенії Корабльової з напрочуд зворушливими особистими віршами про слово Кобзаря у її воєнному дитинстві та сьогоднішньому житті.

І, безумовно, всі присутні звернули особливу увагу на кольорову і надзвичайно інформативну книжкову виставку «Візьміть у руки книги Кобзаря», яку з розповіддю про невмирущу творчість поета презентували бібліотекарі...

А ще всі учасники програми одержали в подарунок ексклюзивні, вишиті українським орнаментом книжкові закладки від майстрині Діани Марінченко. Наостанок працівники бібліотеки – організатори цього заходу – побажали любити слово Кобзаря, українську літературу, мову і читання взагалі, адже книга – це джерело знань».

Ковальчук Марина: *«Юні оратори змагались у мистецтві красномовства»* (стор. 17). Розповідаючи про традиційний конкурс «Юний оратор», що його щорічно проводить методичний центр міськво, журналіст акцентує увагу на тому, що 5 школярів, учасників конкурсу, виступили на тему «Промова біля пам'ятника Т.Г.Шевченку з нагоди 200-річчя від дня його народження». Учня школи-інтернату №1 Віталія Файзуліна член журі, доцент ДДПУ В.І.Романько відзначив «як такого, який найбільш повно висвітлив Шевченківську тему. А також вручив спеціальний приз – видання «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», яке письменник і краєзнавець

особисто підготував, зібравши у комплект листівок 14 поетів-земляків. Валерій Іванович привітав усіх присутніх із 200-річчям з дня народження Т.Г.Шевченка і наголосив, що слово має велику силу, і тим вагомішим воно буде, коли промовлене щиро, від душі і виразно. І саме цьому сприяє конкурс, який щорічно проводить міський відділ освіти. На його думку, усі учасники конкурсу справилися добре, і всі вони вже є переможцями, адже долучилися до слова».

У статті названо переможців конкурсу: 3 місце – Поліна Погановська (ЗОШ №19), 2 місце – Марія Брикаліна (ЗОШ №20), Анна Новак (ЗОШ №1), Віталій Файзулін (школа-інтернат №1). Перше місце – Тетяна Коптєєва (ЗОШ №5) і Дар'я Киркач (Святогірська ЗОШ).

Ємченко Інна: *«В краеведческом музее открылась уникальная выставка»* (стор. 18). У статті мова йде про художньо-етнографічну виставку «У віночок Кобзареві», приурочену до ювілею Т.Г.Шевченка, що відкрилася у краєзнавчому музеї. Виставка об'єднала в собі два проекти: «Рушнікова доріжка» і серія картин В.Радковського «Українська хата кінця ХІХ століття». Виставку підтримав і спонсував підприємець Геннадій Киркач. Науковий працівник музею Світлана Непочатова наголосила на тому, що «к 200-летию со дня рождения Т.Г.Шевченко мы вспоминаем о том, что именно Великий Кобзарь своим творчеством учит нас быть патриотами своей Родины – не только большой, великой нашей Украины, но и родины малой, Слобожанщины и Славянщины. И когда мы говорим, что в творческом багаже Тараса Григорьевича есть множество пейзажных работ, созданных в 1843-1847 годах (серия «Мальовнича Україна»), мы прокладываем мостик между прошлым и настоящим. Сегодня у нас в Славянске, который богат своими историческими традициями, который имеет славу казачества, город, в котором продолжают развиваться народные традиции, художники уделяют огромное внимание написанию пейзажей Славянщины».

Юрченко О.М., Жувак О.О., Заярна О.В., Шарабан О.М.: *«Сила Кобзаревого слова»* (стор. 18). Учителі-філологи ЗОШ №8 розповідають про ті Шевченківські заходи, які пройшли у їхньому навчальному закладі до ювілею Т.Г.Шевченка. Це був спеціальний Шевченківський тиждень – з 11 по 18 березня. Розпочався він усними журналами «Дитинство Тараса», «Навчання Шевченка», які підготували та провели учні 3-Б та 7-А класів. У фойє школи була організована виставка газет, яку підготували учні середньої та старшої ланок. Тут можна було побачити Шевченкові поезії, малюнки, детальніше познайомитися з життєвим та творчим шляхом Кобзаря. Учні молодших класів підготували виставку малюнків до творів Шевченка.

З метою залучення школярів до вивчення рідної культури та літератури серед учнів 10-11 класів було проведено літературну інтерактивну гру «Чи знаєш ти Шевченка?» із використанням

мультимедійних технологій, де учні показали глибокі знання життєвого та творчого шляху Т.Шевченка. Учні 5-А і 7-А класів підготували літературно-музичну композицію «Великому Кобзарю». У святковому залі лунали вірші, пісні на слова Кобзаря. Перед учнями 5-8 класів, які були присутні на цьому заході, ще раз на екрані промайнуло життя великого сина України.

«Ми пишаємося тим, що народилися на землі, яка дала світу геніального письменника, великого художника, безсмертного Кобзаря і пророка – Тараса Григоровича Шевченка», - так розпочалося свято «Кобзареві діти», підготовлене учнями 5-Б і 8-А класів. Вірші на честь поета, урочисте запалювання свічки, створення портретів поета учнями – все це відбувалося під супровід музики на слова Шевченка. Яскравим завершенням свята був мальовничий танок «Вишиванка», під час якого представлено портрет Кобзаря, вишитий Т.О.Кузнецовою, заст. директора з виховної роботи.

У світовій ліриці немає митця, який би з такою любов'ю й таким сумом оспівав жінку-матір, сестру, кохану, дружину, їхнє життя в експлуаторському суспільстві. Із цими сторінками великої творчої спадщини Шевченка ознайомила глядачів літературна вистава «Доля жіноча», підготовлена учнями 6 та 10 класів. Перед очима присутніх постав і сам поет, і його юнацьке кохання Оксана Коваленко, і щирий друг Шевченка княжна Варвара Рєпніна, і героїні творів Кобзаря: дівчина-причинна, дівчина-тополя, Катерина, Ганна.

Усіх шанувальників творчості Кобзаря зібрав в актовому залі школи конкурс читців поезії Шевченка. Більше 30-и учасників читали напам'ять твори Шевченка. Вірші, уривки з поем, що пролунали на заході, розкрили тематичне розмаїття творів поета...

Завершився конкурс церемонією нагородження переможців, виступом шкільного вокального гуртка, що виконав пісню «Учитесь, брати мої...» на слова Великого Кобзаря. Тематичний тиждень завершився переглядом кінострічки «Тарас Шевченко». Доля не шкодувала йому страждань, але й не пожаліла втіх. А найбільший скарб дала по смерті – невмирущу славу й пам'ять про нього. Минають роки, спливають століття, а Т.Г.Шевченко залишається жити в пам'яті кожного українця».

Плотніченко Геннадій: «Краєведение: тернистий путь к истине» (стор. 22). Автор подає інформацію про обласну конференцію краєзнавців у Донецьку. Він зазначив, що чимало місця на форумі відведено питанню 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка: краєзнавці відвідали художньо-мистецький музей Т.Г.Шевченка, який діє в обласній бібліотеці ім. Н.К.Крупської, підвели підсумки свого внеску у ювілей Кобзаря.

20 березня – побачила світ *газета студентської ради Слов'янського коледжу транспортної інфраструктури «Студентський експрес»* (ред.

колегія: відп. секретар І.Веремйов, технічний редактор М.Лемішко). Це тематичний випуск, присвячений 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. На першій та четвертій сторінках вміщено такі матеріали: «2014 рік в Україні – рік Тараса Шевченка», «Унікальний польсько-український «Кобзар», «Нерадісна поезія Шевченка...» - вірш Олександра Романька, «Всеукраїнський Шевченківський урок», «Кобзар» з дитячими ілюстраціями», «До ювілею Кобзаря побачить світ Шевченківський щорічник».

Наведемо вірш члена НСЖУ, НСКУ Олександра Романька:

Нерадісна поезія Шевченка,
В мінорі все – таке його життя!
Йому людського щастя навіть жменька
Не випала від Бога чи буття.

Закличний, наче сурма, голос Кобзаревий,
Й пересторога – не кохати москалів,
А хто якщо чогось не певний –
Нехай замовкне і не тратить марно слів.

Сокиру наточіть і не барітесь
Всі ті, хто впевнений в собі і вірить Кобзарю,
Про рідне пам'ятайте і чужому вчітесь,
І не купляйтеся на плісняву підгнилу ковбасу!

Кобзар сучасний, в джазовій обробці,
Реве та стогне, наче він живий,
Він завжди на знедоленому боці,
Готовий він на барикади, фронт чи з шахтарями у забій!

Дарма, що він з позаминулого століття –
Він застарів лише для тих із нас, хто сам старий,
Хіба багато з нас готових скинути років лахміття
Й сказати сміло: так, я – молодий!

Душа самотня, стомлена від болю,
Пережила й перетерпіла стільки лих,
Не заспокоїться, бо рветься дух до бою –
Історія України є, була і буде, не з простих!

Друга та третя сторінки присвячені матеріалам, які розповідають про відзначення ювілею Кобзаря у СКТІ. Вони розташовані під одним заголовком «Шевченківські дні у коледжі «Твоя слава не вмре, не

загіне...». Там розповідається про ті заходи, які проведені у коледжі до ювілею Кобзаря. Серед них такі:

- 13 січня студенти коледжу взяли участь у відкритті літературної світлиці та виставки творів Т.Г.Шевченка у Центральній міській бібліотеці;

- З 3 по 14 березня у стінах коледжу розпочалося активне масове відзначення ювілею Кобзаря. Щодня на великій перерві звучали тематичні радіопередачі;

- В коридорах та фойє коледжу було представлено виставку стіннівок «Твоя слава не вмере, не загине», виставку ілюстрацій Шевченка-художника, філателістичну виставку С.А.Рожанського;

- 3 березня викладачі української мови та літератури разом із бібліотекарем репрезентували увазі студентів книжково-ілюстраційний куточок «Не забуде Україна Шевченкове слово»;

- Студенти 4 курсу взяли участь в оформленні куточка Великому Кобзареві «І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій...» під керівництвом викладача укр. мови та літ-ри І.І.Бабак;

- 10 березня у всіх навчальних групах було проведено виховну годину «Орлиний зліт Шевченківського духу»;

- З 10 березня студенти першого курсу щопонеділка відвідують художньо-етнографічну виставку «У віночок Кобзареві» у міському краєзнавчому музеї;

- 13 березня студенти коледжу взяли участь у літературно-театральному колажі «Художня спадщина Т.Г.Шевченка» у Центральній міській бібліотеці;

- 13 березня у коледжі відбувся святковий захід, присвячений 200-річчю з дня народження Т.Г.Шевченка. Студенти читали поезію Кобзаря, представляли жінок - Муз Т.Шевченка, лунали пісні на слова Шевченка.

- Під час проведення Шевченківських днів оголошено конкурс художніх творчих робіт «Шевченкові твори очима студентів». Беззаперечним переможцем конкурсу став студент першого курсу Артем Карпак;

- Студенти взяли активну участь у конкурсі «Донецька Шевченкіана», оголошеному правлінням Донецької краєзнавчої організації та редакцією газети «Донеччина»;

- 14 березня для студентів 2 курсу викладачами історії Алексеєнко О.Г. та Горгулюю О.М. був проведений виховний захід «Національно-визвольний рух у творчості Т.Г.Шевченка»;

- 14 березня переможці конкурсів Шевченкіани завершили плеяду заходів покладанням квітів до пам'ятника Т.Г.Шевченка.

21 березня – у газ. «Донеччина» № 19 (15855). – 21 березня. – С.1 вийшла **стаття голови ДонОО НСКУ В.І.Романька «ПІДБИЛИ ПІДСУМКИ ПЕРШОГО ЕТАПУ ОБЛАСНОГО КОНКУРСУ**

«ДОНЕЦЬКА ШЕВЧЕНКІАНА».

Читачам повідомляється, що з ініціативи ДонОО НСКУ та редакції газети «Донеччина» в Донецькій обл. бібліотеці ім. Н.К.Крупської 15 березня проведено захід, на якому підведено підсумки першого етапу конкурсу «Донецька Шевченкіана». Голова ДонОО та редактор «Донеччини» вручили грамоти та призи переможцям конкурсу. Три переможці нагороджені пам'ятною медаллю «Т.Г.Шевченко. 200 років з дня народження»: Т.Г.Пішванова, П.І.Мазур, І.О.Зоц. Серед нагороджених грамотами названо і мешканців Слов'янська, До того ж, у статті розповідається й про те, що саме до шевченківського свята зробили слов'янці.

Поміщено 2 фото: працівниця ДонОУНБ ім. Н.К.Крупської Лілія Кондратько проводить екскурсію для краєзнавців у літературно-художньому музеї Т.Г.Шевченка; на другому знімку - Олександр Мамченко і Валерій Романько (фото Валерія Шептухи).

21 березня – у ТОВ «Видавництво «Друкарський двір» виготовлено ювілейну *листівку «Тарас Шевченко у Слов'янську»*. Автор – Віктор Скрипник, Почесний краєзнавець України, член НСЖУ. Виготовлено за кошти автора.

26 березня – у міській центральній бібліотеці Слов'янська відбулася презентація науково-краєзнавчого видання «Святогорський альманах – 2013» (упорядник В.М.Дєдов). Перед початком презентації *голова ДонОО НСКУ В.І.Романько нагородив Шевченківськими ювілейними грамотами* за вагомих особистий внесок у відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка членів НСКУ, журналістів Віктора Скрипника, Геннадія Плотніченка, Олександра Романька, а також художника Олександра Рогова. Валентина Рогова, яка до ювілею Великого Кобзаря створила портрет Т.Г.Шевченка, у присутності учасників зібрання, серед яких була мер міста Слов'янська Н.І.Штепа, копію портрета подарувала голові ДонОО В.І.Романьку.

27 березня – у газ. «Славянская правда» № 13 (181) вміщено такі шевченківські матеріали:

- *Погорелова Г.Є.: «Любіться, брати мої, Україну любіть...»* (стор. 16). Бібліотекарі філії №5 мікрорайону Черевківка провели тематичний вечір «Тарас Шевченко – символ нації». Участь у заході взяли учителі та учні 9-Б класу ЗОШ №4. «У залі демонструвалася книжково-ілюстративна виставка, яка розкрила сторінки гіркою дитинства, доленосні моменти в житті Шевченка, малярський хист, а також велику літературну спадщину та її світове значення. Приємно, що учні взяли активну участь в оздобленні виставки, а саме Ш.Мадоян намалювала портрет Шевченка, а І.Зотова –

сюжет із Тарасового дитинства. Ще одна виставка була присвячена жінкам, які надихали поета на творчість та викликали в душі найвищі почуття».

- **«Праздничная встреча в библиотеке»** (стор. 18, власна інформ.). Подається інформація про святкову зустріч «Ми Тарасові нащадки, ми Тарасова сім'я», що її до ювілею Т.Шевченка 21 березня провели бібліотекарі філіалу №4. Зустріч відбулася у формі поетичних акварелей, на яких виступили доцент ДДПУ Лариса Жижченко, члени гуртка «Дзвіночки надій», солісти вокальної студії «Сольвейг», фотограф-аматор та поет Валентина Горносталь, поетка Любов Меженіна.

27 березня – у газ. «Злагода» № 13 (1071) уміщено такі шевченківські матеріали:

- **«Славянские школы принимают активное участие в праздновании юбилея Тараса Шевченко»** (стор. 4, вл. інф.). У матеріалі мало конкретики щодо шевченківських заходів у школах, більш детально названі форми роботи, проведені у Слов'янському педагогічному лицейі під кураторством викладача Марини Калмикової: «...проведено более тридцати тематических мероприятий, посвященных этой знаменательной дате: литературные викторины, вечера, конкурсы, заседания круглых столов, конкурс выразительного чтения произведений поэта, виртуальные туры по мировым музеям Шевченко, устные журналы, просмотры тематических фильмов. «Поэт детям стал намного ближе, мы в который раз убедились в его величайшем гении», - отметила куратор Дней Шевченко в лицее Марина Калмыкова».

- **Валерія Здибель, Вікторія Пирогова: «Музично-поетичні акварелі «Ми Тарасові нащадки, ми Тарасова сім'я»** (стор. 5). Матеріал про святкову зустріч у бібліотеці-філіалі №4. Сценарій включав п'ять історій успіху – п'ять акварелей. Акварель перша: «Живописна поетика слова» - написана вона канд. філол. наук ДДПУ Л.Б.Жижченко, яка виявляє творчу молодь, допомагає розвивати їхні здібності. Акварель друга: «Дзвіночки надії» - літ. гурток об'єднує обдарованих дітей м-ну ім. Артема; керують цією роботою викладачі ДДПУ Л.Б.Жижченко та А.А.Рубан. Вихованці гуртка Настя Мураєва та Софія Соловійова читали вірші Т.Шевченка; авторські вірші декламували Аліса Моргунова, Максим Голиков, Аліна Пашкова. Акварель третя: «Сольвейг» - про вокальну студію (худ. керівник Геннадій Петренко). У їх виконанні пролунали дві пісні на слова Т.Шевченка – «Зоре моя вечірня» і «Вітер буйний». Акварель четверта: «Валенсія Гарсней» - про творчі досягнення письменниці, фотографа-аматора Валентини Горносталь. Її онук Іван майстерно продекламував вірш бабусі «Подяка Шевченку». Акварель п'ята: «Любов – це спалах, блискавка, вітер» - про поетичні доробки Любові Меженіної.

- **Корабльова Євгенія: «Мій Кобзар»** (вірш, стор. 5). Із 27 рядків

процитуємо останні чотири: «Велична постать Кобзаря /На кручі в Каневі стоїть, /Він, наче вранішня зоря. /Нам світить через тьму століть».

- **Ремпель Тетяна:** «Художня спадщина Т.Г.Шевченка» (стор. 16). У Центральній міській бібліотеці представлено літературно-театральний колаж «Художня спадщина Т.Г.Шевченка». Учні ЗОШ №7 та студенти Слов'янського залізничного технікуму різними художніми засобами представили Шевченка-маляра, Шевченка-поета, Шевченка-драматурга. У статті сказано і про те, що в Центральній міській бібліотеці у читальній залі з 1 грудня діють три постійні експозиції: виставка-персоналія «Незгасне світло Кобзаря», книжково-ілюстративна виставка «Художня спадщина Т.Г.Шевченка», експозиція філателіста М.С.Длугоканського «Т.Г.Шевченко – поет, художник, революціонер-демократ».

Про участь наших земляків у Шевченківському святі (де названо прізвища й конкретна їхня участь у згаданому дійстві) розповідається в одному із абзаців статті: «Учні школи №7 Дмитро Бойко, Єлизавета Купянська, Максим Полугородник та Іван Мітін під керівництвом вчителя Тетяни Валеріївни Бойко відтворили в театральній виставі за історико-побутовою драмою «Назар Стодоля» український народний обряд сватання. Присутні з великим інтересом слухали та споглядали екскурс у далеке минуле, створений за допомогою сучасних технологій та інсталяцій. Перед глядачами «ожило» оспіване Шевченком українське село з хатами, тином та безкрайними просторами. Самобутність інтер'єру підкреслювали колоритні експонати з сімейних колекцій та декорації, створені власноруч учасниками заходу. «Зійшли з полотен» музи митця: Ганна Закревська та Єлизавета Кейкуатова, в яких вдихнули життя студентки залізничного технікуму Наталя Гарбузова і Ольга Гаврон. Їх героїні, ніби зустрівшись одного разу, повідали присутнім цікаві, дещо інтимні, факти з життя великого українця. Відомості про Шевченка-художника було доповнено читанням уривків з творів, до яких Кобзар сам малював ілюстрації, Міланою Мартиненко та Олександром Тютюнником. Останній ще продекламував вірш-звернення Тараса Шевченка до Ганни Закревської «Якби зустрілися ми знову». Велику подяку висловили бібліотекарі викладачу української літератури залізничного технікуму Ірині Іванівні Бабак та вчителю ЗОШ №7 Тетяні Валеріївні Бабак. Творчі зв'язки бібліотеки з цими навчальними закладами – давня, добра традиція».

27 березня – у читальній залі бібліотеки ДДПУ відбулося **свято «Гостини в Кобзаря»**. Організаторами та учасниками цього заходу були доцент кафедри педагогіки О.В.Ковальова, завідувач сектору читальних залів О.М.Кравцова, студенти фізико-математичного факультету. Студенти читали поезії Т.Шевченка; Л.Харитоновна зробила повідомлення про «Буквар южноруський»; представлені презентації «Мистецька спадщина Т.Шевченка», «Пам'ятники Т.Г.Шевченку в Україні та світі»; у виконанні

О.Головка прозвучали пісні «Пісня про матір», «Україно»; зроблено огляд видань творів Т.Шевченка та літератури про нього.

28 березня – газ. «Донеччина» № 20 (15856), стор. 3 помістила статтю бібліотекаря Центральної бібліотеки Слов'янська *«Художня спадщина» Тетяни Ремпель* про захід «Художня спадщина Т.Г.Шевченка», який відбувся за участю учнів ЗОШ №7 та студентів Слов'янського залізничного технікуму (подібний матеріал див.: газ. «Злагода» №13 від 27.03.2014).

6 квітня – студенти факультету початкових класів ДДПУ під керівництвом доцента В.П.Сиротенка провели *шевченківське свято на тему «У кожній думці Кобзаря живе могутня Україна»* для дітей та викладачів Святогірської школи-інтернату І-ІІ ст. №12. Доцент В.П.Сиротенко розповів про поезію Шевченка, яка увійшла до видань «Три літа» та «Захалаявні книжки», студенти читали вірші (Н.Безпалова, О.Пальчун), пісню виконала Н.Кльофа, завершився захід українським танком у виконанні студентів ІІІ курсу спеціалізації «Хореографія» С.Балазан, А.Лесів, Я.Лісовенко, М.Микити, М.Сущенко, А.Махнік.

9 квітня – у Донецьку у виставковому центрі «Донбас-Експо» пройшло відкриття триденного форуму «Поліграфія. Реклама», у ході якого відбулося *нагородження переможців та лауреатів обласного конкурсу «Донецька Шевченкіана»*. Нагороди вручали організатори конкурсу – голова ДонОО НСКУ Валерій Романько та редактор газети «Донеччина» Ігор Зоц. Участь у заході взяли представники Слов'янська Валерій Романько та Віктор Скрипник.

На цьому ж форумі *презентувалася книга «Тарасове слово»*, що його підготувала до друку Донецька організація Національної спілки письменників України – укладачі Віктор Логачов та Павло Куш. Книга урочисто вручалася тим авторам, які були присутні. Книгу отримав один із авторів, письменник зі Слов'янська Валерій Романько. Його стаття про лауреата Державної премії ім. Т.Г.Шевченка, поета-фронтовика з Краматорська Миколу Рибалка надрукована у книзі «Тарасове слово» - її назва «Двадцять п'ять кроків до сонця» (стор. 64-68). Твори ще одного слов'янця – Олександра Ярового, теж увійшли до названої збірки.

10 квітня – газ. «Злагода» № 15 (1073), стор. 5 помістила статтю *В.П.Скрипника «Т.Г.Шевченко на картинах нашого земляка»*. У статті мова йде про Кузьму Федоровича Кохана, уродженця слободи Рубцевої Ізюмського повіту Харківської губернії (нині с. Рубці Краснолиманського р-ну Донецької обл.).

Читач дізнається, що майстерності живопису наш земляк навчався у Ворошиловградському художньому училищі, у Київському художньому інституті. Є у нього картини на шевченківську тематику: 1. «Зустріч

Т.Г.Шевченка з М.І.Михайловим та П.Л.Лавровим у Я.П.Полонського» (1948 р.) – зберігається у Національному музеї Т.Г.Шевченка (Київ). Копія цієї картини є в музеї Т.Г.Шевченка у канадському місті Палермо. 2. «Та й списую Сковороду» (1954) – на цій картині зображено молодого Тараса у латаному кожушку за списуванням премудростей українського мандрівного філософа Григорія Сковороди. Картина є експонатом Національного музею Т.Г.Шевченка у Києві.

Автор статті вказує на те, що даний матеріал він віднайшов у збірці наукових праць «Святогірський альманах – 2013», де вміщена стаття О.Й.Духіна та О.К.Кохана. До речі, останній є сином відомого художника та й сам відомий у колі живописців: він має звання «Заслужений художник України», працює головним художником журналу «Перець», неодноразово брав участь у різноманітних художніх виставках, в т.ч. в Слов'янському краєзнавчому музеї.

Статтю про К.Ф.Кохана його сина Олексія Кохана вміщено у виданні: «Шевченківська енциклопедія»: в 6-и тт. - Т.3. І-Л. – НАН України, Інст-т літ-ри ім. Т.Г.Шевченка; редкол.: М.Г.Жулинський (голова) та ін.. – К., 2013. – С.544-545. У ній, зокрема, сказано, що на Шевченківську тематику К.Ф.Кохан має ще такі картини (крім двох названих у статті В.Скрипника – авт.): «Тарас Шевченко серед селян» (1961, олія); «Т.Шевченко на Чернечій горі у Каневі» (кінець 1960-х рр.). Крім того, датою написання картини «Та й списую Сковороду» син художника називає 1964 рік (а не 1954, як вказано у газ. «Злагода»).

10 квітня – газ. «Славянская правда» № 15 (183) стор. 8 друкує статтю *Марини Ковальчук «Виставка ескізів для юних художників»*. Читач дізнається, що «у дитячому центрі «Аля+Вова» відкрилася виставка, присвячена 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. Виставка ескізів художника В.Бомбізи». У статті сказано: «Стены детского центра украшают около 15 работ, выполненных карандашом, акварелью, пастелью, маслом... Шевченко в родном селе, маленький Тарас задумался возле хаты, утопающей в подсолнухах, портреты Тараса Шевченко...

Необычность выставки в том, что это не законченные картины, а эскизы, рабочие зарисовки художника Василия Бомбизы. Её с интересом созерцают и родители, и их дети, занимающиеся в детском центре. Но больше всех заинтересовались картинами те, кто учится здесь рисовать. Юные художники могут видеть этапы создания картины – от наброска карандашом до воплощения в красках, и тем ценнее эти работы для детей...».

10 квітня – газ. «Славянская правда» № 15 (183) стор. 19 друкує статтю *Геннадія Плотніченка «Классики литературы – о Кобзаре»*. Автор, познайомившись із виставкою «Незгасне світло Кобзаря», що діє в

читальній залі Центральної міської бібліотеки Слов'янська, наводить вислови про Кобзаря із книги «Венок России Кобзарю», із газети «Большевик» (м. Слов'янськ) за 11.03.1949 р.). Автор наводить слова про Кобзаря таких відомих постатей, як І.Франко, О.Герцен, М.Добролюбов, О.Прокоф'єв, М.Чернишевський, О.Серафимович.

18 квітня – у газеті «Донеччина» вийшло повідомлення такого змісту: «Під час проведення книжкового форуму в Донецьку об'єднання Національної спілки краєзнавців України в особі Валерія Романька і редакція «Донеччини» в особі Ігоря Зоца *нагородили переможців і лауреатів чергового етапу конкурсу «Донецька Шевченкіана»*. Серед переможців – освітянка Ірина Курбацька з Ясинуватої та її вихованці. Вони привезли нам коровай з написом «200 років». Дякуємо і нагадуємо, що конкурс триває». *На фото:* редактор газети «Донеччина» Ігор Зоц та голова ДонОО НСКУ Валерій Романько приймають коровай з написом «200 років» від делегації Ясинуватої, учасників конкурсу «Донецька Шевченкіана».

23 квітня – у Слов'янській ЦМБ підведені підсумки літературного конкурсу «Шевченко у моєму житті» - до **всесвітнього дня книги і авторського права**. За високий рівень творчих робіт та внесок у справу вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка переможцями конкурсу визнані **Тетяна Чала, Леонід Дмитрієв, Олександр Романько**.

Переможцями в номінаціях стали:

- Мироненко Г.»,** «За сучасність мислення»;
Слуцький Я.
Гладиш Д. «Тексти, які здивували, та зворушливий ліризм у розкритті теми»;
Меженіна Л.», «За створення нерукотворного пам'ятника
Чорноброва Т. Т.Г. Шевченку, висловлення шани та любові поету»;
Поцелуйко І. «За сміливість думки та оригінальність форми твору»;
Корабльова Є. «За найкраще висвітлення та розкриття теми конкурсу»
;
Меркулова І. «За оригінальність композиційного рішення»;
Кротенко П.», «За відображення теми духовності та єдності України»;
Солопихіна А.
Садовник Л. «За художню оригінальність оформлення твору»;
Нянькіна Н. «За популяризацію теми народності у творчості Т.Шевченка»;
Рудобашта Л. « За любов та відданість Україні»;
Моргунова А.», «Зірочки надії».
Потапова Ю.

Учасникам конкурсу вручено видання «Шевченко у моєму житті» (Буклет: Центральна міська бібліотека; склад. Л.Є.Корецька, Г.А.Лощкарьова. – Слов'янськ, 2014. - с. 36. Відп. за випуск: Мамедова Л.М.). У цьому буклеті вміщено твори переможців конкурсу.

29 квітня – вийшов №2 (63) газети «Педагог» (орган ДДПУ, гол. редактор В.І.Романько). Подано матеріали на шевченківську тематику, приурочені до ювілею Кобзаря:

- **Безпалова Наталя, студентка I курсу факультету ПВП: «Слово Кобзаря – дітям Святогірська»** (стор. 1). Звіт про захід у Святогірській санаторній школі №12, що його провели студенти та викладачі Донбаського державного педагогічного університету.

- **Підбір інформаційних матеріалів «Студентство вшановує Кобзаря»** під рубрикою «До 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка» (стор.3). Сюди ввійшли такі матеріали:

- «Шевченківські читання «Свою Україну любіть» - про захід, який пройшов 5 березня в читальній залі ДДПУ;

- «Кураторська година до ювілею Кобзаря» - 20 березня на факультеті психології, економіки та управління відбулася відкрита кураторська година, присвячена ювілею Т.Шевченка (куратор – С.О.Гарна);

- «Ушанували Кобзаря» - на дефектологічному факультеті відбулося свято «Вшановуємо Кобзаря – великого сина України». Звучала шевченківська поезія, переглянуто документальну стрічку, усі академічні групи випустили ювілейні стіннівки, чимало студентів підготували творчі художні роботи та квіткові композиції;

- «Оманне світло Шевченкового кохання» - про захід у читальній залі №1 факультету ПВПК, який пройшов 11 березня;

«У гостинах у Кобзаря» - про шевченківський захід, що відбувся в головному корпусі ДДПУ 27 березня;

- «Бібліотека ДДПУ до 200-річчя від дня народження українського поета та художника Т.Г.Шевченка» - перераховані види діяльності бібліотеки педуніверситету до ювілею Кобзаря.

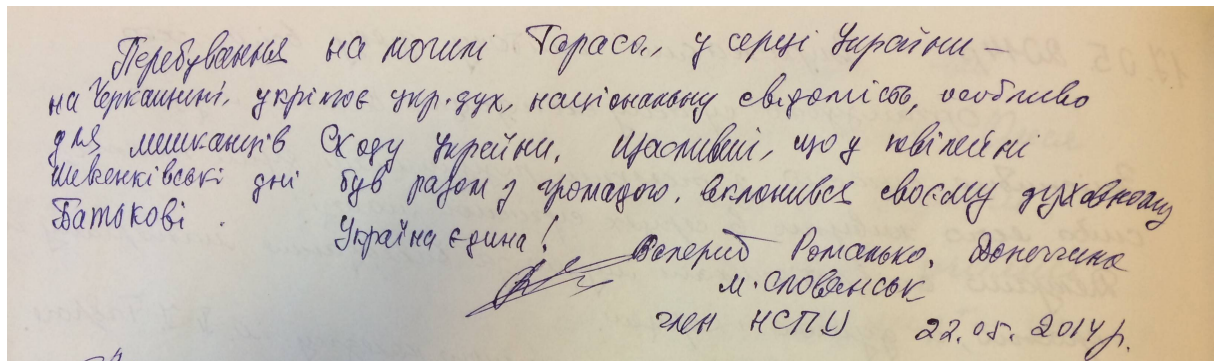
30 квітня – у газ. «Донеччина» (№26, 30.04.2014 р., с.4.) вміщено матеріал **Віктора Скрипника «Кобзареве слово»** - автор розповідає про презентацію антології донецьких письменників «Кобзареве слово», підготовлене до ювілею Кобзаря. Частково дається рецензія на це видання. Вміщено два малюнки М.Капусти та фото, на якому зображені Павло Куш, Віктор Логачов (укладачі антології), письменник зі Слов'янська Валерій Романько та В.П.Безродний.

18-23 травня – мешканець Слов'янська, письменник **Валерій Романько** за рекомендацією Донецької ОО НСПУ був **учасником Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...»**. Це був єдиний представник Донеччини, і тим паче, із славнозвісного Слов'янська – коли назва міста була на вустах у багатьох, весь світ, без перебільшення, слідкував за подіями у Слов'янську – захоплене сепаратистами, місто було в окупації, часті обстріли, чимало смертей, знешкоджені будинки, обгорілі машини...

Шевченківське свято проходило на батьківщині Кобзаря, Черкащині. З побратимами по перу із різних куточків України наш земляк побував у Чорнобаївському районі (відвідали школу у с. Васютинці, дендропарк, історико-етнографічний музей в с. Вереміївка), у Звенигородському районі – Національний заповідник «Шевченківський край» (с. Тарасівка, с. Керелівка-Шевченкове, с. Будище – будинок пана Енгельгардта, х. Шампань – музей бойової техніки, с. Моринці – Нац. заповідник «Батьківщина Т.Г.Шевченка» - садиба-музей, де народився Т.Шевченко, могили батька та матері Кобзаря, школа-інтернат с. Шевченкове; у с. Вільшани взяли участь у відкритті пам'ятника Шевченку-художнику); відвідали історико-культурний заповідник «Чигирин» (пам'ятка архітектури «Фортеця», музей Б.Хмельницькому, церква св. Іллі в с. Суботів; с. Ведмедівка, де пам'ятник Максиму Залізнику; Мотронинський монастир, Холодний Яр (Гайдамацький ставочок); у м. Черкаси – були на концерті у філармонії, відвідали виставку картин Тамари Гордової в обл. художн. музеї; музей в с. Мошни; завершальна частина у м. Каневі – на Чернечій горі, у музеї Т.Шевченка, відвідали могилу Олекси Гірника, побували в Канівській ЗОШ.

Валерій Романько згадував: «У час того короткого перебування на Черкащині (19-22 травня) багато було пам'ятних подій, незабутніх знайомств, відвідин святих шевченківських місць. І все ж найбільш хвилюючий момент – це тиха хода на Чернечу гору, покладання квітів до могили Тараса у колі тисячного гурту однодумців. І відбулося це у незвичний день – 22 травня, день перепоховання Тараса Шевченка, у 153-річницю повернення його із холодного Петербурга до рідної України і у рік 200-річчя від дня народження.

Оглянули експозиції Шевченківського національного музею-заповідника, у Книзі відгуків В. І. Романько залишив такий запис:

Далі наведемо спогади нашого земляка: «Піднімаючись сходами, згадував вірш «На Канівській кручі...» львівського поета Івана Гентоши:

Вже ранок серпанок накинув на плечі,
І вранішня зірка на небі погасла,
А я підіймаюсь на гору Чернечу,
Я йду до Тараса, до батька Тараса.
Іду попід кручу, десь Канів в долині,
А збоку Дніпро диха рівно й могуче.
Іду поклонитись Найбільшій Людині –
Ввібрати у серце Славутич і кручі...

Стоячи з похиленою головою біля могили Кобзаря, я де вголос, а де у душі просив нашого духовного батька допомогти моїм землякам, мешканцям Слов'янська, який у ті дні знаходився в окупації російських найманців, зрадників й обдурених хохлів. Перед моїми очима було моє рідне місто на Донеччині – Слов'янськ, принижене, відірване від Великої України, без світла та води, з недостатньою кількістю продуктів та ліків, кожного дня обстрілюване... Там гинули люди, українські патріоти томилися у підвалах СБУ на вулиці імені Карла Маркса, там мої діти, дружина, онука Марія, якій усього 37 днів як з'явилася у цей світ...

Саме тут, біля Тараса, моє душевне хвилювання, мешканця з Донбасу, повністю співпадало із думками галичанина, який у другій частині згаданого вірша сказав:

Стою і німію... Я тут, коло тебе,
Прийшов поклонитись, чи чуєш ти, Батьку?
І більше на світі нічого не треба,
Хіба що землиці святої на згадку.
Обоє в задумі... А день вже зайнявся –
І небо, і сонце – два кольори стягу!
Тобі тут молився, тобі сповідався,
Тут став на коліна і прийняв присягу...

У дні перебування на Черкащині мене морально підтримали щирі українці, письменники з різних куточків України – Леся Степовичка та Володимир Луценко з Дніпропетровська, Олег Потурай з Луцька; Василь Довжик, Сергій Гальченко, Микола Жулинський, Петро Перебийніс, Михайло Сидоржевський, Олександр Божко, Юрій Мушкетик та його

донька Леся, Галина Тарасюк, Ніна Гнатюк – з Києва; Анатолій Перерва (Харків), Вікторія Сироватко (Запоріжжя), Василь Горбатюк (Хмельницький), Михайло Пасічник (Житомир), Віталій Борецький (Вінниця), Михась Скобла (Беларусь), Іван Яцканин (Словаччина)... Тут, на Чернечій горі, мені міцно потиснув руку і побажав витримки та терпіння перший український космонавт Леонід Каденюк; канівський краєзнавець Михайло Іщенко просив ніколи не забувати подвиг-самопожертву Олексі Гірника, який спалив себе біля могили Тараса в знак протесту проти навальної русифікації в Україні... Тут зі сльозами на очах дружнім гуртом співали безсмертну могутню пісню на слова Тараса – «Реве та стогне Дніпр широкий...» – для мене це другий гімн України.

З оптимізмом, з надією на краще, з новими силами я повертався з Тарасового краю на Схід України, до окупованого російськими найманцями (думалось – як я-то проїду через скільки блокпостів та ще з надарованою шевченківською літературою?!), але такого рідного Слов'янська: Тарас допоможе, Україна з нами – ми з Україною єдині, все буде добре!».

Серпень – газ. «Золотослів» (Орган Одеської регіон. організації Нац. спілки журналістів України - №2 (22), серпень 2014, стор. 34) надрукувала Ухвалу оргкомітету *XV Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання»*, у якому вказано, що в номінації «Велич слова Кобзаря» Перше місце присуджено нашим землякам «Романьку Валерію, Скрипнику Віктору (м. Слов'янськ, Донецька обл.) – за поетично-краєзнавче видання «Кобзар у пам'яті слов'янців». Переможців нагороджено ювілейними Дипломами (200 років з дня народження Т.Г.Шевченка, 23 річниця незалежності України) за підписом голови оргкомітету конкурсу Юрія Работіна та цінними подарунками (книги, відеодиски). Серед подарованих книг – тритомники Павла Мовчана з подарунковими підписами. Нагороди переслані до Слов'янська поштою. Тритомники переможці передали у фонд бібліотек: Віктор Скрипник – міській центральній бібліотеці, Валерій Романько – бібліотеці педуніверситету.

Серпень-вересень – будівники з батьківщини Т.Г.Шевченка допомогли підготувати ЗОШ №15 м. Слов'янська до нового навчального року. Черкащани надавали будівельні матеріали, робочу силу – школа була підготовлена до 1 вересня повністю. На згадку про цю подію на будівлі школи, біля центрального входу, відкрито пам'ятну дошку з таким написом: «Установлено на честь 200-річчя з дня народження Генія України. Поета – художника Тараса Григоровича Шевченка. Школа № 15 м. Слов'янськ відбудовано коштом Черкаської області. 24 серпня 2014 р.».

У фойє школи (перший поверх) встановлено барельєф із зображенням Т.Г.Шевченка.

12-14 жовтня – делегація школярів ЗОШ №15 м. Слов'янська у кількості 33 осіб на чолі з директором школи Наталією Гелюх *побувала на екскурсії в м. Черкасах*. Слов'янських школярів, за їхніми відгуками, приймали «як іноземну делегацію самого високого рангу». «До нас таке тепле відношення, там так раді, так щиро хочуть передбачити все для наших зручностей, - розповідала Наталія Гелюх. – Велике спасибі за це».

Для гостей зі Слов'янська проведено автобусну екскурсію по Черкасах, вони побували в школі-побратимі №28, відвідали зоопарк, місцевий ЦПЮТ, музей у Каневі та могилу Кобзаря.

(Фоторепортаж Ольги Мітіної «Репортаж он-лайн: славянские школьники отправились на экскурсию в Черкасы» - за матеріалами газ. «Вести» (Слов'янськ), № 33 (15193), 17 жовтня 2014 р.).

Нижче подаємо три матеріали із Черкащини – це своєрідні щоденні повідомлення-літопис того, як проходили ті три дні, коли Черкащина вітала на своїй землі гостей зі Слов'янська – дітей та вчителів ЗОШ №15. Матеріали взято із Сайту департаменту освіти і науки Черкаської ОДА).

1. На запрошення голови Черкаської ОДА Юрія Ткаченка учні Слов'янської школи № 15, яку черкащани спільними зусиллями допомагали відновлювати, завітали на Черкащину.

Місцем зустрічі було обрано Черкаську спеціалізовану загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів, директор якої нещодавно під час візиту черкаської делегації до Слов'янська підписала угоду про співпрацю з директором тамтешньої школи № 15.

«Хлібом-сіллю» та патріотичним флеш-мобом гостей вітали учні черкаської школи. На урочистостях з нагоди зустрічі відбулася святкова програма, протягом якої на сцені навчального закладу виступили як місцеві дитячі творчі колективи, так і діти зі Слов'янська.

Привітати школярів зі Сходу України завітав заступник голови ОДА Віталій Коваль. У своєму зверненні Віталій Володимирович висловив сподівання, що перебування на Черкащині залишить по собі лише позитивні згадки: «Хочу, щоб під час всіх подорожей та зустрічей Ви відчували тепло наших сердець. Насправді Україна велика, але вона може поміститися в одному невеличкому місці – в наших серцях». Від обласної державної адміністрації він вручив гостям подарунки.

Директор департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради Марина Бакланова розповіла про традиції гостинності на Черкащині, побажала гостям змістовного та цікавого перебування.

Тетяна Скорик, директор Черкаської спеціалізованої ЗОШ І-ІІІ ст. № 28 розповіла про історію навчального закладу, успіхи та досягнення учнів, традиції добротворення. Вона подарувала гостям вишитий портрет

Великого Кобзаря, щоб він прикрашав Шевченкову світлицю у начальному закладі м. Слов'янська.

Наталія Гелюх, директор Слов'янської ЗОШ І-ІІІ ст. № 15 подякувала черкащанам за теплий прийом, допомогу у відновленні школи, висловила упевненість, що разом із черкаськими друзями вболіватимуть за добробут та щасливе майбуття України. На згадку про візит гостя подарувала черкащанкам кобзу, вази ручної роботи, виготовлені гончарами Слов'янська, соляну лампу для фітокімнати та маленькі сувеніри – глиняні поробки.

У рамках заходу лідери учнівського самоврядування черкаської школи продемонстрували роботу навчального закладу, зокрема, щодо участі у різноманітних проектах та програмах. Для гостей провели екскурсію навчальним закладом, протягом якої учні зі слов'янської школи побували на уроках, поспілкувалися зі своїми однолітками з Черкас. Також цього дня делегація відвідала зоопарк, переглянула концертну програму в Черкаському міському Центрі дитячої та юнацької творчості.

Як зазначила директор Слов'янської ЗОШ І-ІІІ ст. № 15 Наталія Гелюх, у складі делегації на Черкащину, землю Тараса та Богдана, приїхали 33 учні, здебільшого випускних класів. Ця поїздка для учнів була своєрідною нагородою, адже здобули право поїхати саме відмінники у навчанні.

Попереду на друзів зі Сходу України чекає насичена культурна програма: учні відвідають Чигиринщину, Звенигородщину, Канів - місця, що пов'язані з витоками духовності українців, з іменами славетних земляків.

(За інформацією департаменту освіти і науки Черкаської ОДА)

2. Після відвідин обласного центру та знайомства з місцевими учнями, школярі Слов'янської ЗОШ № 15 імені Т.Г.Шевченка побували в інших визначних місцях Черкащини, що пов'язані з героїчною славною історією не тільки області, але і всієї України.

Насичена програма другого дня перебування делегації зі Сходу України включала екскурсію до Шевченківського національного заповідника «Тарасова гора», музею Тараса Шевченка на Чернечій горі, що в м. Каневі. Звенигородщина зустріла делегацію зі Слов'янська «хлібом-сіллю». У селах Моринці та Шевченковому делегати відвідали Державний історико-культурний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка». Оркестром Шевченківської спеціалізованої ЗОШ І-ІІІ ст. з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю зустріли гостей на Тарасовій землі. У рамках перебування у с. Шевченковому спільно з місцевими школярами на знак дружби заклали яблуневий сад, посадили молоді дубки. Також саджанці дубів та яблунь передали для посадки у м. Слов'янськ. Для гостей юні дарування Шевченківської школи-інтернату

влаштували яскравий концерт, школярі зі Сходу України також продемонстрували патріотичні пісенні та хореографічні постановки.

Протягом зустрічі закладено капсулу часу. На згадку про свій візит гості подарували школі-інтернату квітчатий оберіг. Разом дітлахи запустили в небо жовто-блакитні кульки з побажанням миру.

(За інформацією департаменту освіти і науки Черкаської ОДА)

3. Відвідинами Чигиринщини та зустріччю з головою ОДА завершився триденний візит учнів Слов'янська на Черкащину.

Третій день перебування на Черкащині школярам зі Слов'янської ЗОШ № 15 імені Т.Г. Шевченка запам'ятався відвідинами місць козацької слави Чигиринщини, зокрема с. Суботова, Замкової (Богданової) гори та музею-резиденції Богдана Хмельницького.

На завершення відвідин Черкаської землі школярі зі Слов'янська зустрілись із головою ОДА Юрієм Ткаченком, директором Департаменту освіти і науки ОДА Валерієм Данилевським та заступником директора Оксаною Сімушіною. Звертаючись до дітей, очільник області наголосив, що молоде покоління має відчувати себе справжніми українцями і пишатися цим, адже сьогодні увесь світ знає Україну, адже у нас сильна нація. Роблячи екскурс в історію України, він зазначив, що волелюбність починалася саме звідси, адже історія козацтва бере свої корені тут, на Черкащині. Любов до рідної землі, українська національна ідея (мова, історія, традиції), демократія – саме ці козацькі цінності закладено основоположними в українському законодавстві. На згадку про перебування на черкаській землі Юрій Олегович вручив школярам подарунки.

У відповідь делегація зі Слов'янська запросила школярів Черкащини відвідати їхнє місто, на що отримали згоду від очільника області та директора департаменту освіти і науки.

У рамках зустрічі школярі читали вірші українських класиків, співали українських пісень. Учні Слов'янської ЗОШ № 15 імені Т.Г. Шевченка про своє перебування на Черкащині розповідали, що особливо запам'яталась їм тут тепла зустріч, екскурсія по музею Шевченка в Каневі, поїздка на Звенигородщину, відвідини славної Чигиринщини. Нові знання про Черкащину стануть в нагоді під час навчання, а дух козацького краю, будемо сподіватися, збагатить наших гостей патріотизмом та любов'ю до рідної землі. Думаємо, що ця зустріч стала початком дружніх відносин між представниками молодого покоління українців різних регіонів України.

(За інформацією департаменту освіти і науки Черкаської ОДА)

(Уточнення наше: в інформаційних матеріалах Департаменту освіти і науки Черкаської ОДА помилково вказано, що ЗОШ № 15 м. Слов'янська носить ім'я Т.Г.Шевченка. На день підписання до друку даного видання це не відповідало дійсності).

23 жовтня – у газ. «Злагода», №28 (1085) у рубриці «2014-й – рік Т.Г.Шевченка» уміщено матеріали на Шевченківську тему:

- *стаття «Велич слова Кобзаря»* (без підпису, стор. 1), у якій подано інформацію про присудження першого місця у XV Всеукраїнському конкурсі «Українська мова – мова єднання» нашим землякам, слов'янцям Валерію Романьку та Віктору Скрипнику. У статті, зокрема, сказано:

«Відзначення 200-ліття з дня народження Т.Г.Шевченка внесло деякі зміни в проведення XV Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання». Оргкомітет запровадив ще одну номінацію – «Велич слова Кобзаря», до якої приймали матеріали про життя і творчість Великого Кобзаря. Завдяки головному редактору обласної газети «Донеччина» І.О.Зоцу, який у серпні перебував в Одесі, місті проведення конкурсу, туди потрапили й роботи наших земляків-краєзнавців В.І.Романька та В.П.Скрипника («Кобзар у пам'яті слов'янців», «Тарас Шевченко у Слов'янську»). Ці видання, здійснені «Друкарським двором», високо поціновані оргкомітетом, до складу якого входять відомі журналісти, діячі культури, у т.ч. й донбасівець, академік НАНУ, Герой України І.М.Дзюба; авторам присуджено перше місце.

Днями у Слов'янськ на ім'я В.І.Романька та В.П.Скрипника надійшла посылка, в якій були дипломи переможців Загальнонаціонального конкурсу та тритомники поезій відомого українського поета, державотворця, лауреата Державної премії імені Т.Г.Шевченка Павла Мовчана. Книги передані в бібліотеку Донбаського державного педагогічного університету та Центральну міську бібліотеку».

- *Скрипник Віктор. Альбом поезії та графіки* (стор. 1). Це коротка рецензія на видання В.Півня та Б.Романова «Наш Шевченко».

«У видавництві «Друкарський двір» побачив світ альбом поезії Володимира Півня та графіки Бориса Романова «Наш Шевченко». Видання присвячене 200-річчю з дня народження Великого Кобзаря. Тож цілком закономірно, що на кожному книжковому знаку – екслібрисі роботи Б.Романова ми бачимо Тараса Григоровича, а кожному віршу Півня передують рядки з поезій Кобзаря, які й надихнули нашого земляка-сучасника на уявний діалог із основоположником нової української літератури. Таких діалогів аж півтори сотні. Ось один з них, дуже актуальний для нашого часу:

ПОЗБАВ НАС, НЕБО, ДОБРОХОТІВ

Не так вороги,
як добрії люди...

Тарас Шевченко

Високе Небо! Право славна!
Позбав нас ласки доброхотів –
отих і «друзів», і «братів»,

що так опікують, печуться
майбутнім нашим... Ми самі
ще здавна вміємо до ладу
привести все в своїй родині;
ми і вночі, й при світлій днині
самі подбаємо про все...
Хай ліпше ворог йде відкритий
і скаже, що йому свербить,
на що він хижо зазіхає...
Тоді злетить над рідним краєм
«Вставаймо!» клич.
Хай сила з силою змагає –
Списи і стріли, і мечі
Най у запеклій тій січі
Розсудять нас.

В альбомі є коротенькі довідки про творчий шлях авторів та аналіз поезій В.Ф.Півня (професор О.П.Бодик) і художніх робіт Б.М.Романова (кандидат філологічних наук Степан Захаркін). Видання, вважають автори, буде корисним учителям, студентам, старшокласникам, широкому загалу шанувальників слова і зображення».

- *Скрипник Віктор. На батьківщині Великого Кобзаря* (стор.1). Мова йде про виставку художників, яка відкрита 17 жовтня у Слов'янському краєзнавчому музеї – 52 учасники представили більше ста картин, півсотні фотографій та декоративно-прикладних робіт. Назвавши декількох авторів та їхні роботи, автор уточнює: «Коли будете оглядати виставку, обов'язково знайдіть картину Василя Бомбізи «На батьківщині Т.Г.Шевченка у с. Кирилівка» й згадайте Великого Кобзаря, духовного батька всіх українців у світі сущих».

24-25 жовтня – доцент ДДПУ, письменник *Валерій Романько* взяв участь у *Всеукраїнській краєзнавчій науково-практичній конференції «Краєзнавча Шевченкіана України», яка проходила у Каневі.*

Гості відвідали могилу Кобзаря, пам'ятне місце самоспалення Олекси Гірника.

Перед початком роботи конференції для її учасників проведено екскурсію по усіх поверхах оновленого музею Т.Г.Шевченка у Канівському національному заповіднику. Після огляду експозицій про жінок, які відіграли значну роль у житті Кобзаря В.Романько прочитав присутнім вірш викладачки педуніверситету зі Слов'янська Вікторії Щербатюк «Тарасові обручки». Приведемо його зміст:

Скорботне серце прагнуло кохання.
Вже вишивала доля рушники,

І куплено обручки для вінчання,
Що так і не торкнулися руки.

Хтось голосив: «Ликера не до пари!
Вона гуляща, вітрена, лиха!
А ти піддався на жіночі чари,
Твоя душа закохана й сліпа!»

Тривожить серце туга безпричинна,
І дві обручки, наче дві сльози.
Він довго мріяв про дружину й сина,
Й садок-райочок тихий край води.

Хіба для щастя треба так багато?
Щоб хтось комусь сказав: «Тебе люблю».
Лиш дві обручки сплачуть винувато
Ще не одну відболену весну.

Нехай історики ламають пера,
Нехай мудрують, що було між вас.
Та лине ніжно крізь віки: «Ликера!»,
І тихо озивається: «Тарас!»

Як і колись, тепер реве ревучий,
Нову весну стрічає Канів твій.
Лише сумують тяжко дві обручки,
Що не з'єднали в шлюбі долі дві.

Своїм колегам, учасникам конференції, які з'їхалися на цей науковий форум з усіх куточків України, викладач зі Слов'янська показав буклет, виданий до ювілею Т.Шевченка «Поети Слов'янська - Тарасові Шевченку».

Після відкриття конференції голова правління НСКУ О.П.Реєнт вручив Валерію Романьку Всеукраїнську премію імені академіка П.Т.Тронька (пам'ятний нагрудний знак та диплом).

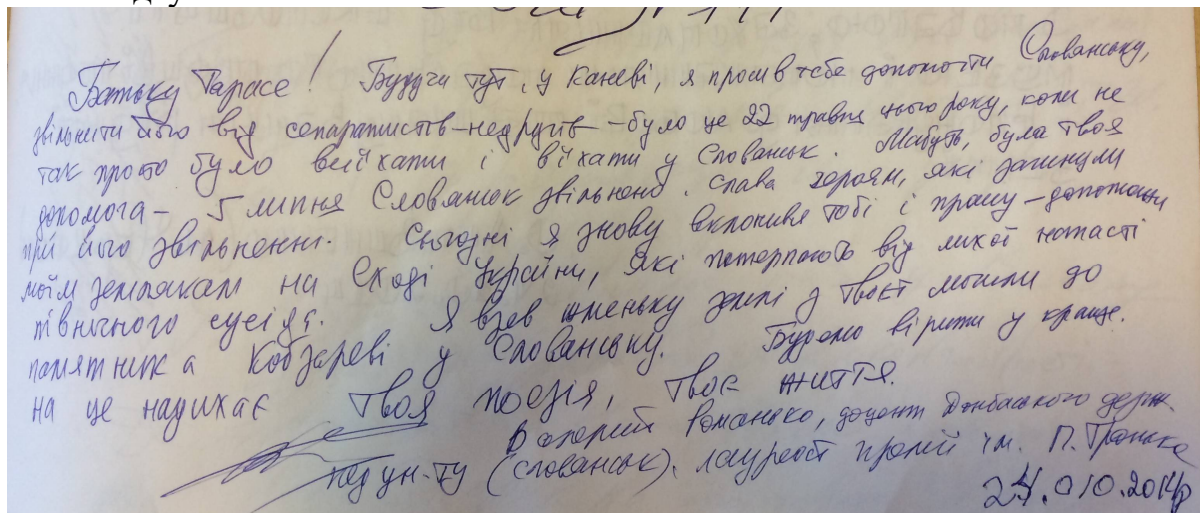
На науково-теоретичній конференції, яка пройшла у науковій залі Національного Канівського заповідника, Валерій Романько виступив з повідомленням на тему «Увічнення пам'яті Т.Г.Шевченка у Слов'янську на Донеччині: історія і сучасність».

Крім усього іншого, у своєму виступі В.І.Романько згадав про історію «Кобзаря» Т.Шевченка (рукопис В.С.Гнилосирова. Репринтне видання. - Черкаси, 2013), який йому було подаровано як учасникові Шевченківського свята 22 травня 2014 р. З багатьма автографами українських письменників, учасників свята, ця книга в той час не могла потрапити до окупованого

Слов'янська і була залишена для зберігання у знайомих в Донецьку; після окупації сепаратистами й Донецька, книга пізніше була таємно вивезена до Києва однією із донецьких журналісток. Зараз вона знову в Каневі, й слов'янський краєзнавець попросив додати у книгу й автограф укладача «Кобзаря» Р.В.Танану, яка була присутня на конференції. Розчулена такою історією книги, укладачка, завідувач відділом Шевченківського національного заповідника, заслужений працівник культури України, член НСКУ Р.В.Танана із задоволенням зробила у книзі такий запис: «Вдячна шановному Валерію Івановичу за участь у краєзнавчій конференції у Каневі, у Кобзаревому домі. З повагою автор-упорядник Р.В.Танана. 24.10.2014».

За матеріалами конференції видано збірку статей, яку її автори отримали ще до початку роботи самої конференції.

Учасники конференції оглянули експозиції Шевченківського національного музею-заповідника. Наш земляк залишив ще один запис у Книзі відгуків:

Побувавши у Каневі, мешканець Слов'янська Валерій Романько з могили Кобзаря взяв жменьку землі з тим, щоб привезти її до пам'ятника Кобзареві у своє рідне місто, звільненому від сепаратистів 5 липня 2014 року.

25 жовтня – у газеті центральних органів виконавчої влади України «Урядовий кур'єр» (Київ), № 198 (5327) у рубриці «Суботні зустрічі» надруковано *інтерв'ю з доцентом Донбаського педуніверситету Валерієм Романьком з промовистим заголовком: «Педагог і письменник Валерій Романько: «Мабуть, Тарас Шевченко почув мої слова: тепер Слов'янськ вільний...»*. Інтерв'ю взяв власкор «Урядового кур'єру» Павло Куц. Мешканець Слов'янська, який увесь період окупації із дружиною прожили у рідному місті, розповідає про ті нелегкі часи, передає думки й хвилювання своїх земляків. Із тих восьми запитань, які власкор газети задав нашому землякові, нас цікавить відповідь В.Романька на запитання про

його участь у Міжнародному Шевченківському святі «В сім'ї вольній, новій» на Черкащині у травні 2014 року. Нижче подаємо це запитання та відповідь на нього Валерія Романька.

«Кор. «УК»: У травні Ви представляли Донецьку письменницьку організацію на ювілейних Шевченківських днях на Черкащині. Як вдалося виїхати із заблокованого міста на «велику землю» та з яким настроєм поверталися сюди знову?

В.Романько: Зізнаюсь, у душі я мріяв побувати на батьківщині Шевченка саме у дні 200-річчя від його народження. І ось така нагода трапилася. Але постало одразу дві проблеми: як виїхати зі Слов'янська через 5-6 блокпостів та залишити саму дружину. Втім, наважився, і ці дні перебування на батьківщині Тараса Шевченка принесли мені щастя. 22 травня я побував на могилі Кобзаря у Каневі, поклав від земляків квіти до підніжжя пам'ятника великому сину українського народу і тихо сказав: «Тарасе, я зі Слов'янська. Допоможи моїм землякам. Нехай ворог піде з нашої землі». Мабуть, він почув: тепер Слов'янськ вільний. А тоді, повертаючись до рідного міста, небезпечно було завозити літературу, яку отримав на Шевченківському святі, - ці видання залишив у знайомих у Донецьку: ніколи не думалося, що обласний центр буде в руках путінських найманців. Доля тих книг мені невідома» (стор. 17).

30 жовтня – у газ. «Злагода», №29 (1086) у рубриці «2014-й – рік Т.Г.Шевченка» уміщено статтю *Геннадія Плотніченка «Слово о Кобзарі»*. Автор нагадує, що багато діячів культури Росії високо відгукувалися про творчу спадщину українського поета й художника Т.Шевченка: «К Шевченко с глубоким почтением относились деятели культуры, общественные деятели разных национальностей. Тарасу Григорьевичу свои стихи посвятили Николай Некрасов и Владимир Гиляровский, о нём писали публицист Николай Чернышевский и режиссёр Константин Станиславский. «В Шевченко я вижу и осязаю всю красоту человеческой души, это подлинный певец своего народа», - говорил о поэте Станиславский. А в одной из киевских газет о Шевченко писали, что он пришёл для того, чтобы уберечь златострунную украинскую речь. Герцен высоко оценил Т.Шевченко: «Он тем велик, что он совершенно народный писатель».

Автор статті наводить поетичні рядки Віри Інбер:

Солёная до слёз степная гладь.

Пески, пески. Но даже и не это...

«Запрещено писать и рисовать» -

Что может быть страшнее для поэта!

У 1914 р. Сергій Єсенін переклав уривок «Село» із поеми Т.Шевченка «Княжна»: «Село! В душе моей покой... Село в Украине дорогой...».

6 листопада – у центральній міській бібліотеці Слов'янська проведено *літературно-мистецький захід «Слов'янськ вшановує Кобзаря: до підсумків Року Т.Г.Шевченка - 2014»*. Організатори – МЦ бібліотека та міський осередок ДонОО НСКУ. У ході свята, яке пройшло напередодні Дня української мови та писемності, розповідь про відзначення Шевченківських днів у Слов'янську, чергувалися з концертними номерами.

- підведені підсумки міського конкурсу, що його до ювілею Кобзаря проводила Центральна міська бібліотека. Переможцями стали поети Тетяна Чала та Олександр Романько, а також краєзнавець-прозаїк Леонід Дмитрієв. Нагороди (спеціально випущена книжечка з творами авторів-учасників) переможцям вручала зав. бібліотекою Л.М. Мамедова;

- підведені результати обласного конкурсу «Донецька Шевченкіана», яку проводили ДонОО НСКУ та редакція газети «Донеччина». Це II етап підведення підсумків, перший проводився у Донецьку 15 березня. У Слов'янську Шевченківськими ювілейними грамотами відзначені: студенти Слов'янського авіаційно-технічного коледжу НАУ Дарина Гладиш, Поліна Кротенко, Анастасія Солопіхіна, Ірина Поцелуйко та викладач Меркулова Ірина Валентинівна; студенти слов'янського коледжу транспортної інфраструктури Олена Ліщук, Ольга Лапошина, Артем Карп'як, Валерія Стукаленко, Наталія Гарбузова та викладач Вікторія Леонідівна Плоха. Крім того, грамотами переможців обласного конкурсу «Донецька Шевченкіана» відмічені Данило Косіашвілі (учень 9 кл ЗОШ №1 м. Слов'янськ), філателіст Длугоканський М.С., викладачі ДДПУ Щербатюк В.С. (поезія) та Дубінін В.В. (композитор), поетки Любов Меженіна та Тетяна Чала;

- за величній особистий внесок у вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка Валерій Романько вручив В.П.Скрипнику пам'ятну медаль «Т.Г.Шевченко. 200 років» та посвідчення до неї;

- Романько В.І. розповів про відвідини ним міста Канева, могили Тараса Шевченка двічі у цьому році: 22 травня у ході Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...», що його організувала Національна спілка письменників України, та 23 жовтня під час проведення Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Краєзнавча Шевченкіана України», яку проводила Національна спілка краєзнавців України. З могили Тараса Шевченка В.Романько привіз землю й запропонував учасникам свята пройти до пам'ятника Шевченкові та урочисто покласти квіти та привезену землю;

- квіти і землю з могили Т.Шевченка поклали до пам'ятника Кобзареві у Слов'янську делеговані зібранням Віктор Скрипник, Валерій Романько, Тетяна Ремпель (Малишко) та Любов Меженіна. Знімки під час цієї церемонії зробив член НСЖУ Олександр Романько. (Пізніше це фото Валерій Романько, перебуваючи у Києві, особисто передав директору

Національного музею Т.Г.Шевченка Дмитру Стусу, який пообіцяв, що фото буде зберігатися в архіві музею).

8 листопада – під час зустрічі студентів та викладачів Донбаського державного педагогічного університету з поетом Сергієм Жаданом, яка проходила у читальній залі університету, *Валерій Романько вручив гостеві набір листівок «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», свою книгу «Література донецького краю» та три останні номери вишівської газети «Педагог», у яких є чимало матеріалів про те, як в ДДПУ відмічали 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка.*

28 листопада – доцент Донбаського педуніверситету, член Національної спілки письменників України Валерій Романько разом із земляком, головним редактором газети «Донеччина» Ігорем Зоцем *відвідали Національний музей Т.Г.Шевченка* (Київ, пр. Т.Шевченка, 12). *Вони мали зустріч із генеральним директором музею Дмитром Васильовичем Стусом* у його робочому кабінеті. Валерій Романько передав до архіву музею набір листівок «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», які він уклав та видав до ювілею Кобзаря; фото формату А-4, на якому біля пам'ятника Т.Г.Шевченку у Слов'янську зображені слов'янці Віктор Скрипник, Валерій Романько, Любов Меженіна, Тетяна Ремпель, які покладають квіти до пам'ятника Тарасові (6 листопада, 2014 р. Фото Олександра Романька). Наші земляки вручили Дмитру Стусу посвідчення та нагрудний знак «Почесний краєзнавець Донеччини», віддавши цим шану синові відомого земляка, поета, правозахисника Василя Стуса за його довгорічну пропаганду знань про життя та творчість В.С.Стуса, яку Дмитро Стус проводив на Донеччині.

(Пізніше ця подія висвітлена у газ. «Слово Просвіти» 4-10.12. 2014 р., у газ. «Донеччина» від 12.12.2014 р.).

29 листопада – *під час роботи VII з'їзду письменників України* (м. Київ, палац «Жовтневий») доцент Донбаського педуніверситету Валерій Романько мав розмову з директором Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка Миколою Жулинським про те, щоб і наступні томи «Шевченкової енциклопедії» – 3,4,5,6, які готує до випуску Інститут літератури, передати до Слов'янська. Адже у слов'янців уже є подаровані перші два томи, які В.Романько привіз із Києва ще на початку 2013 року, про що свого часу повідомляла вишівська газета «Педагог».

Тут же, на з'їзді, письменник, заст. директора Інституту ім. Т.Г.Шевченка Сергій Гальченко подарував Валерію Романьку особливий «Кобзар» Т.Шевченка – це видання у камуфляжній обкладинці «адресовано українським воїнам, які відстоюють незалежну Україну» (як вказано в анотації). Перед творами Кобзаря подаються три матеріали:

звернення полковника Сергія Рудюка «Український воїне!», стаття Сергія Гальченка «Вогненне слово Кобзаря» та підбірка афоризмів із поезії Т.Шевченка, яку зробили Марія Корнійчук та Галина Карпінчук. Упорядкування текстів здійснив Сергій Гальченко. Актуально-болісно лунають, зокрема, такі слова старшого офіцера С.Рудюка до вояків у Рік Шевченка, у рік зрадницького нападу на Україну північного сусіда: «У час воєнного лихоліття, коли ...на полі кровавого бою з ворогом вирішується доля народу й держави, прийми цей «Кобзар». Читай його. Читай перед боєм і після нього. Знай, що «вогненне слово» нашого національного пророка Тараса Шевченка додасть тобі сил «перемогти і вижити, щоб перемогти знову». Зберігай «Кобзаря» у лівій нагрудній кишені однострою. Нехай твоє серце постійно чує ритм сердець Шевченкових гайдамаків, запорожців, трьохсот козаків з-під Берестечка, всіх «лицарів великих, Богом не забутих!». Нехай твоє серце запалає незгасимим вогнем святої любові до України й українського народу та спопеляючим праведним гнівом до ворогів, як це було у наших славних предків!...».

Розповівши про історію видання «Кобзарів», починаючи з 1840 року, київський науковець Сергій Гальченко акцентує увагу українських вояків на актуальності шевченкової поезії сьогодні. Наведемо декілька останніх абзаців із його статті «Вогненне слово Кобзаря»: «Від 1840 року і по нинішній ювілейній 2014 рік з'явилися не лише в Україні, а й у світі мільйонні накладі найпопулярнішої книги «Кобзар» Тараса Шевченка. Серед них були і дешеві видання на газетному папері, особливо в роки воєнних лихоліть, бо Шевченкового слова прагнули і в Україні, і в різних державах, де звучала мова генія українського народу.

І на фронтах Другої світової війни, і в бункерах УПА борці за Україну хотіли мати поруч із набоями найдорожчу для них книжку – «Кобзар» Тараса Шевченка, духовна сила якої, на думку Івана Франка, була сильнішою за десять переможних армій.

Нехай же і цей невеликий «Кобзар», наповнений могутньою силою духу, дасть кожному воїнові невичерпної енергії у боротьбі за рідну українську землю, за правду і справедливість, які все своє страдницьке життя обстоював Тарас Шевченко. Віра у свій народ дала йому і сили, і відваги сказати те, на що не одважився жоден із поетів імперії «рабів і панів».

Це видання «Кобзаря» розпочинається розділом афоризмів – крилатих висловів із поезії Шевченка. Саме в них висловлена його велика любов до України і зневага, а іноді й ненависть до її ворогів. Це справді той «вогонь в одежі слова», який здатний зігріти правдолюбів і спопелити агресорів за їхні безбожні діла. «Діла добрих оновляться, Діла злих загинуть!». Нехай ці пророчі слова Шевченка стануть реальністю нашого сьогодення».

Сергій Гальченко зробив ще один цінний подарунок нашому землякові Валерію Романьку - № 3 за 2014 рік журналу «Імідж.УА» - глянцевий, кольоровий, повністю присвячений 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка з цікавими рідкісними матеріалами про Кобзаря.

Львівські письменники дарували делегатам з'їзду видання «Кобзарева сотня»: Львівська Шевченкіана (збірка поезій) – укладачі Ігор Гургула, Олександр Гордон, Олег Ганушак, редактор Марія Людкевич. Один примірник такої збірки зі Львова Олександр Яровий подарував бібліотеці Донбаського держ. педуніверситету, а Валерій Романько – Центральній міській бібліотеці Слов'янська.

4-10 грудня, ч. 48, газ. «Слово Просвіти» - у цій газеті вийшла **стаття Ігоря Зоца «Земля з Канева – у Слов'янську»**. У ній повідомлялося (подаємо повністю):

«Земля з Тарасової гори, що в Каневі, прибула до Слов'янська. Привіз її доцент Донбаського педагогічного університету Валерій Романько, який був учасником Всеукраїнської науково-практичної конференції «Краєзнавча Шевченкіана України». Цей форум, приурочений до 200-річчя від дня народження Кобзаря, відбувся у Каневі 24 жовтня.

Покласти квіти до пам'ятника Пророку в Слов'янську та віднести туди землю з могили Кобзаря учасники Шевченківського свята, яке відбулося у центральній міській бібліотеці, доручили краєзнавцям Віктору Скрипнику та Валерію Романьку, поетесі Любові Меженіній та бібліотекарці Тетяні Ремпель.

Україна – єдина і слов'янці люблять Т.Шевченка, як і мешканці інших регіонів нашої держави».

12 грудня – у газ. «Донеччина» вийшла **стаття під заголовком «Земля з могили Тараса – у Слов'янську»** (без автора). Див. подібний матеріал в газ. «Слово Просвіти», ч.48.

25 грудня – у газ. «Злагода» (№37 (1094) від 25.12.2014 р.) вийшла стаття **Віктора Скрипника «Вшанування української поетеси Тетяни Чалої»**. Крім літературних доробок та біографічних даних про Т.Ф.Чалу, читач дізнається про внесок поетеси у ювілей Кобзаря. Наведемо уривок зі статті, початком якого є вірш Т.Чалої під назвою «Слово Кобзаря»:

Стогнала в облозі моя Україна,
Здіймалась пожежа до хмар,
В зруйнованім місті лежав на руїнах
Напівобгорілий «Кобзар».
Гортаю його сторінки поруділі –
Й душа із вогню ожива,

Аж серце проймають такі зрозумілі
Палкі Кобзареві слова.

Та книга відтоді назавжди для мене
Підручником стала в житті,
Джерелом для Музи, для пісні натхненням,
Зорею в далекій путі.

А далі В.Скрипник пише: «Ці рядки Тетяна Федорівна повторила у вірші «Т.Г.Шевченко у моєму житті», а доповнила їх власним життєписанням:

В сім років я зовсім дорослою стала,
В Шевченка навчилась терпіть
І вперше про горе людське написала,
Побачивши смерть в дев'ять літ.
Як коней німецьких до школи загнали,
А вчительку вбили мою,
Як вішали, гнали в полон, грабували
І мучили кожну сім'ю.

Закінчується поетична біографія поетеси такими словами:

Скажу за підтримку спасибі Тарасу
Й троянди до ніг покладу.
Вклонюсь йому низько до самого долу,
Омию сльозою чоло.
Не брала б до серця Тарасову долю. –
На світі мене б не було.

Цей вірш визнаний одним із кращих, що надійшли на обласний конкурс до 200-річчя Великого Кобзаря «Т.Г.Шевченко в моєму житті». Він включений до ювілейної збірки «У вінок Тарасу...», виданої Клубом творчої інтелігенції «Світоч», а також до персональної поетичної збірки Т.Ф.Чалої «Вічне джерело», яка й була презентована на вечорі вшанування поетеси.

Крім цього, Тетяна Федорівна присвятила Тарасу Григоровичу ще кілька віршів, у т.ч. «На чужині», «Повій, вітре, на Вкраїну!», «Пророк». Їх помітили й високо поцінували організатори конкурсу – правління ДонОО НСКУ. Його голова, доцент ДДПУ В.І.Романько від імені Національної спілки краєзнавців України вручив Т.Ф.Чалій пам'ятну медаль «Т.Г.Шевченко. 200 років з дня народження».

26 грудня – у центральній міській бібліотеці Слов'янська члени групи «Слов'янські вечорниці» (кер. В.О.Чорнобровий) зібралися на традиційний (остання п'ятниця місяця) захід. Цього разу тема його - **«Тарас Шевченко як поет»**.

30 грудня –3 Донецька Валерію Романьку надійшло видання, присвячене 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка: – Гросов О.Я. Дивовижний світ Тараса: Статті. – К.: Логос, 2014. – 48 с., іл. Читач дізнається про Шевченківські місця у Донецьку, про дві бібліотеки, які носять ім'я Кобзаря (у Краматорську та Красноармійську). На самому початку – чотирирядкова строфа О.Гросова:

Це був Пророк. Поет з родини бідної,
А душу мав розкрилену, як птах,
Гарячим болем і живою піснею
Його слова – в народу на устах.

Видання складається з таких розділів: «Т.Г.Шевченко – постать на тлі епохи», «Вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка на Донеччині», «Титани духу» (про Т.Шевченка та В.Стуса, як дві основні постаті, зображені Михайлом Кушніром на панорамній композиції «Се ми, Пресвята Богородице...»), «Опера О.М.Руданського «Чумацький шлях Тараса», «Пам'ятник Т.Г.Шевченку» (у Донецьку), «Театр-кіно ім. Т.Г.Шевченка», «Бульвар Т.Г.Шевченка», «Літературно-художній музей Т.Г.Шевченка», «Бібліотека-філія №6 ім. Т.Г.Шевченка м. Краматорська», «Центральна міська бібліотека ім. Т.Г.Шевченка м. Красноармійська», «По Шевченківських місцях», «Сад імені Т.Г.Шевченка».

Завдання для самоконтролю:

1. Який обласний конкурс, присвячений 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка, ініціювали Донецька обласна краєзнавча організація та редакція газети «Донеччина»? (11 лютого 2014 р., газ. «Донеччина»).

2. Як поезія Т.Г.Шевченка надихала на боротьбу проти німецько-фашистських загарбників у роки Другої світової війни партизан Слов'янщини? (Газ. «Злагода» від 13.02.2014 р.)?

3. Назвіть прізвище викладача Донбаського державного педагогічного університету, який до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка підготував видання «Музичні твори на поезії Тараса Шевченка»? (27 лютого 2014 р., газ. «Злагода»).

4. Хто зі слов'янців має найбільш повну філателістичну колекцію, присвячену Т.Г.Шевченку? (27 лютого 2014 р., газ. «Злагода»; 6.03; 14.03).

5. Де і коли у Слов'янську відкрито меморіальну дошку Т.Г.Шевченку? Хто із наших земляків брав участь у тих урочистостях? (див. матеріали за 6.03.2014 р., 13.03.2014 р.).

6. Як у Слов'янську відзначали 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка саме у День його народження – 9 березня? Які громадські організації взяли участь у мітингу біля пам'ятника Т.Г.Шевченку?

7. Яка роль Слов'янської міської «Просвіти» у відзначенні ювілею Кобзаря?

8. 15 березня 2014 року у Донецьку відбулася обласна конференція Донецької краєзнавчої організації на тему «Донецька Шевченкіана». Що ви знаєте про неї? (На базі якого закладу проведено захід, хто виступав, які питання обговорили, кого було нагороджено тощо). (15.03; 20.03; 21.03).

9. Яку книгу підготувала до ювілею Кобзаря історик, член НСКУ, мешканка Донецька Тамара Пішванова? (10.03.2014).

10. Хто із наших земляків від імені правління Донецької краєзнавчої організації у Рік Т.Г.Шевченка нагороджений пам'ятною медаллю «Т.Г.Шевченко. 200 років з дня народження»? (21.03).

11. Яку книгу до ювілею Кобзаря підготувала Донецька обласна письменницька організація? Які донецькі письменники стали її укладачами? Які письменники Слов'янська надрукували свої твори у цьому виданні? (9.04).

12. Яку участь у відзначенні 200-річчя Т.Г.Шевченка взяли студенти Слов'янського коледжу транспортної інфраструктури? (Про це вони розповідають на сторінках своєї газети «Студентський експрес» - 20.03.2014).

13. Що ви знаєте про Шевченківську тему у творчості народного художника України Кузьми Кохана, уродженця села Рубці Краснолиманського р-ну? (10.04).

14. Хто зі слов'янців у рік 200-річчя Т.Г.Шевченка побував у Каневі, на могилі Кобзаря?

Змістовний модуль 4. 2015 – 2019

2015 рік

8 січня – стаття Скрипника Віктора. Підредагували ... Шевченка. – Газ. «Злагода». № 1 (1096). – 8 січня 2015 р. – С.1. Подаємо цю статтю.

ПІДРЕДАГУВАЛИ... ШЕВЧЕНКА

Першого січня зірвав з календаря («Український народний календар. 2014», Київ, «Преса України», 2013) листочок за 31 грудня, а під ним виявилось ще кілька аркушів з віршами Т. Г. Шевченка та різними довідковими матеріалами.

Звернув увагу на рубрику «Наш Пророк» й подумки похвалив редакторів-укладачів календаря: «Молодці, не забули, що 2014-й оголошено роком Великого Кобзаря у зв'язку з 200-літтям з дня його народження».

Вільний час був (Перше січня!), тож почав перечитувати «Псалми Давидові». У 43-ому різонуло «Слав'я Господа!» Мабуть, помилка, подумав, не міг Шевченко так написати.

Добре пам'ятаю, що Кобзар вживав слово «люде», а в календарі – «твої люди», «свої люди».

Осучаснили, так би мовити. Останні рядки псалма:

«Встань же, Боже, поможи нам
Встать за ката знову»

просто ошелешили. Ну хіба ж міг Шевченко закликати «встати за ката»?

З логіки псалма і всього життя Кобзаря там має бути «встать на ката»!

Щоб перевірити свою пам'ять, дістав із шафи перший том (Поетичні твори) Шевченкового п'ятитомника (Київ, вид-во худ. літ-ри «Дніпро», 1984), знайшов 43-й псалом, читаю:

«Встань же, боже, поможи нам
Встать на ката знову».

Співставив рядок в рядок обидва тексти і виявив у календарі ще кілька покручів, зокрема: *прикрив*, а треба – *покрив* землею трупи ворожі; *слав'я* Господа, а треба – *славя* господа.

А ще редактори на свій розсуд приліпили знак запитання там, де Шевченко не ставив, і прибрали одну кому.

У 1970-і роки редактор-фронтвик нашої міськрайонної газети за таку кількість помилок на сторінці формату А4 міг вказати на двері друкарці, а якби стільки ляпів було в газеті – то й у редакції б дах знесло, а не тільки у коректорів.

Судячи з вихідних даних, у редакції такого поважного видання, як «Український народний календар» (тираж 70 тис. примірників!) у штаті є і головний редактор, і редактор-упорядник, і коректор. Хто ж з них «підредагував» Тараса Григоровича? Чи це колективна творчість по дискредитації нашого Пророка?

Віктор СКРИПНИК

15 березня – підписано до друку книгу В.І.Романька «3 історії вшанування Т.Г.Шевченка в Слов'янську» (Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2015. – 107 с.). Тираж – 100 прим.

19 травня - на домашню адресу В.І.Романька до Слов'янська надійшов лист з Шевченківського національного заповідника (Черкаська обл., м. Канів, Тарасова гора). Лист, датований 14.05. 2015 р. написала заввідділом Шевченківського нац. заповідника **Танана Раїса Василівна**. Це лист-відповідь за раніш надіслані В.І.Романьком лист та книгу «3 історії вшанування Т.Г.Шевченка в Слов'янську». У листі сказано:

«Глибокошановний Валерію Івановичу!

З Тарасової гори прийміть самі найкращі побажання і щирі вдячність за надіслану таку цікаву книгу. З відповіддю трохи затрималася, бо була у відпустці. Щойно вийшла на роботу, а на столі чекала мене надіслана Вами книга. Спершу познайомилася з нею сама, потім дала колегам. Всім книга сподобалася, містить багато цікавих матеріалів про вшанування пам'яті Великого Кобзаря на Слов'янщині.

Приємно вразили нас і Ваші спогади про участь у XIII Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Краєзнавча Шевченкіана України», яка відбулася у нашому музеї в жовтні минулого року.

А ще хочу подякувати Вас і за те, що добрим словом згадали про репринтне видання Шевченкового «Кобзаря», переписаного В.С.Гнилосировим ще в 1861 році.

Шановний Валерію Івановичу, в ці дні ми готуємося до відзначення 154-ї річниці з часу перепоховання Тараса Шевченка в Каневі на Чернечій горі. В музеї відбувається часткова реекспозиція. До 22 травня планувалося відновити за В.Кричевським повністю вестибюль. Але, на жаль, встигнемо не все. Музей не закривали, відвідувачів він приймає. Так що будемо раді зустріти Вас і Ваших земляків на Тарасовій горі! Приїздіть!

Ще раз дякую Вам за цікаву книгу.

На все добре.

З повагою і вдячністю

завідділом Шевченківського національного заповідника

Танана Раїса Василівна.

14.05. 2015 р.

У лист вкладено 4 листівки: «Шевченківський національний заповідник», «Тарасова світлиця – перший народний музей Тараса Шевченка», «Інтер'єр Тарасової світлиці – першого народного музею Тараса Шевченка», «Т.Г.Шевченко» - портрет роботи Ф.П.Габелка.

21 травня – газ. «Панорама недели» – 2015. - №21 (494). – 21 мая. – С.20-21. Уміщено матеріал: Про важливу подію – перепоховання Т.Шевченка 22.05. 1861 р. Друга половина статті – рецензія на книгу В.Романька «З історії вшанування Т.Г.Шевченка в Слов'янську».

21 травня – стаття Віктора Скрипника. І слов'янці шанують Кобзаря. – Газ. «Злагода». № 20 (1115). – 21 травня 2015 р. – С.1. Автор нагадує землякам про значущість постаті Т.Г.Шевченка, дає рецензію на книгу Романька В.І. «З історії вшанування Т.Г.Шевченка в Слов'янську».

І СЛОВ'ЯНЦІ ШАНУЮТЬ КОБЗАРЯ

Слухач Академії мистецтв Санкт-Петербурга Тарас Шевченко з дозволу і за фінансової підтримки керівництва альма-матер 1845 р. здійснив другу подорож Україною. Побачене, почуте, пережите породили тужні рядки:

Кругом неправда і неволя,
Народ замучений мовчить...
Розбойники, людоїди
Правду побороли,
Осміяли твою славу,
І силу, і волю...
Земля плаче у кайданах,
Як за дітьми мати...

Тоді, в 1845-ому, в Україні, Т. Шевченко написав чимало творів («Невольник», «Великий льох», «Кавказ», «І мертвим, і живим...»), в яких не тільки туга за обкраденою, зруйнованою країною, за уярмленим народом, а й заклик до єднання, боротьби за звільнення від ворогів-супостатів. З особливою силою цей заклик прозвучав у «Заповіті» :

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

Бунтарські думи Кобзаря передавалися із вуст в уста, розповсюджувалися в рукописах. Потрапили вони й до вух стражів царського трону, імперських порядків. 17 квітня 1847 р. Т. Г. Шевченко, який щойно влаштувався вчителем малювання в Київський університет, був заарештований і відправлений до Петербурга. Понад два місяці утримання за ґратами і допитів не довели причетності автора крамольних віршів до Кирило-Мефодіївського братства. Однак це не сприяло звільненню. З «высочайшего соизволения» Т. Г. Шевченка відправили рядовим в Оренбурзький окремих корпус із заборонаю писати й малювати.

Понад 10 років солдатчини в напівпустельних місцях негативно вплинули на здоров'я наділеного природою міцною будовою тіла Тараса Григоровича. А потім йому заборонили повернутися на милу Україну. Життя ж у Петербурзі з його сирістю, дощами, під невсипним наглядом жандармів рано звели Кобзаря в могилу.

Помер Т. Г. Шевченко 10 березня 1861 р. Поховали його на Смоленському цвинтарі СПб. Але друзі, особливо художник Григорій Честахівський, пам'ятали його заповіт поховати не просто «на Україні милій», як він писав у 1845 р., а в Каневі, де мріяв купити будиночок і доживати віку.

Дозвіл на перепоховання вибивали майже два місяці. 8 травня 1861 р. труну з тілом Тараса Григоровича викопали й перенесли на Миколаївський вокзал. Поїздом її доставили в Москву. Далі – кіньми. Через Тулу, Орел,

Кроми, Глухів, Батурин, Ніжин, Бровари. У Києві, біля Ланцюгового мосту, Кобзаря зустрічала велика група друзів, студентів, шанувальників його таланту. Вони випрягли коней й потягли воза через міст, набережною до храму Різдва Христового, що на Подолі. Там покійного відспівали, труну помістили на пароплав «Кременчук», який взяв курс на Канів.

Оскільки був весняний розлив, пароплав причалив до острівця метрів за 300 від твердої землі. На рибальського човна важку домовину вантажити не ризикнули. Вирішили в козацького воза запрягти сильних круторогих волів, які й справились з завданням. 22 травня прах Тараса Григоровича поховали на Чернечій горі, з якої відкривається чудовий краєвид на Подніпров'я.

З ініціативи Г.Честахівського над могилою Т. Г. Шевченка жителі Канева та навколишніх сіл насипали пагорб висотою в кілька метрів. Землю носили пеленами, хустками, торбинами, кошиками. А на вершині поставили великий дубовий хрест. Простояв він більше 20 років, підгнив і впав. Брат Тараса Григоровича Варфоломій звернувся в управу Канева з проханням поставити новий хрест. Відгукнулися. Замовили чавунний на одному з заводів Києва. Відлили. Ще й табличку з написом: «Свою Україну любіть,/ Любіть її... Во время люте, / В останню, тяжкую минуту/ За неї Господа моліть» прикріпили. Про це дізнався генерал-губернатор й зажадав, щоб табличку зняли. Хрест, пофарбований у білий колір, чітко вирізнявся на фоні блакитного неба. Його видно було за десятки кілометрів.

З нагоди 125-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка 7 травня 1939 р. в Каневі організували грандіозне свято, в якому брали участь більше 20 тисяч осіб, у т. ч. й делегація з Донеччини. А 18 червня того ж року на Чернечій відкрили пам'ятник Кобзарю роботи М. Г. Манізіра, того самого скульптора, який раніше створив шедевр – пам'ятник Т. Г. Шевченку в Харкові.

До 200-ліття народження Кобзаря проведено реконструкцію його поховання та музею в Каневі. У ювілейний рік там побували мільйони шанувальників його таланту, тих, хто вважає Шевченка духовним батьком українців, всюди сущих.

Неодноразово бували на могилі Тараса Григоровича й слов'янці. Організовували поїздки в Канів навчальні заклади, міська організація ВУТ «Просвіта». У жовтні 2014 р. у складі делегації краєзнавців України в Каневі побував наш земляк, голова Донецької обласної організації НСКУ, доцент ДДПУ В. І. Романько. Він привіз з могили Кобзаря землю, яку урочисто висипали в розарії біля пам'ятника Тарасу Григоровичу в Слов'янську. Цей факт Валерій Іванович включив до своєї нової книжки «З історії вшанування Т. Г. Шевченка в Слов'янську», яка щойно вийшла друком.

Безпосередній учасник, а часто й ініціатор багатьох шевченківських заходів міського, обласного й навіть всеукраїнського рівнів, В. І. Романько наводить історичні факти, які свідчать, що мешканці Слов'янська здавна шанують великого сина українського народу, що на цій землі проживає багато вірних синів і дочок України, продовжувачів святої справи Великого Кобзаря.

Хронограф вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка у Слов'янську В. І. Романько розпочинає з червня 1859 р., коли, за свідченням нащадків нашого славного земляка Михайла Петренка, відбулася його зустріч з Тарасом Григоровичем на хуторі Лихвин, що неподалік Лебедина. Пізніше, ілюструючи книгу краєзнавця І. М. Овчаренка «Слов'янський сокіл», місцевий художник Олександр Рогов відобразив цю зустріч поетів.

Віднайшов автор і відомості про уродженця Рай-Стародубівки Слов'янського району В. П. Коховського, який у березні 1862 р. з нагоди роковини від дня смерті Т. Г. Шевченка виголосив промову на панахиді в Петербурзі.

У 1919 р. з нагоди 105-ї річниці від дня народження Кобзаря вулицю Харківську в Слов'янську перейменовано на вулицю імені Т. Г. Шевченка. У 115-річний ювілей Т. Г. Шевченка його ім'я присвоєно Слов'янській школі № 6. Перший пам'ятник Великому Кобзарю споруджено в Слов'янську в 1955 р. А в 1977-му наш земляк, уродженець с. Знам'янка (нині селище Черкаське) Слов'янського району Л. Ф. Биков за постановку і виконання головних ролей у фільмах «У бій ідуть одні «старики» та «Ати-бати, йшли солдати» удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка.

Автор проаналізував сотні публікацій у місцевих газетах, заходів, проведених у навчальних закладах, трудових колективах, бібліотеках, клубах. Особливо багато їх було в ході підготовки та проведення 200-ліття з дня народження Тараса Григоровича. Та навіть по свіжих слідах дещо, як кажуть, залишилося за кадром. Це визнає й автор. У передмові він пише, що не претендує на повне висвітлення питання вшанування Т. Г. Шевченка на Слов'янщині. Він покладає надію, що знайдуться шанувальники Великого Кобзаря, енергійні й патріотично налаштовані особи, які доповнять 200-літній історичний відрізок часу новими фактами та подіями, які й засвідчували щиру й безмежну любов мешканців східного регіону України до Кобзаря. Пам'ять про Тараса Григоровича Шевченка жила, живе і буде вічно жити на цій древній українській землі.

Віктор Скрипник

28 травня – стаття Олександра Романька. Пам'яті Кобзаря. – Газ. «Злагода». № 21 (1116). – 28 травня 2015 р. – С.1.

22 травня, у День перепоховання Тараса Шевченка, активісти Слов'янська пройшли урочистою ходою вулицею, названого ім'ям

Кобзаря, та провели мітинг біля пам'ятника поетові і духовному батькові української нації. У заході взяли участь працівники відділів міської ради, члени організацій «Просвіта», «Пласт», ВО «Свобода», «Жертв сталінських репресій», Національної спілки краєзнавців України, викладачі та студенти ДДПУ, а також журналісти, яким небайдужа і значима ця подія (на жаль, не від усіх місцевих ЗМІ). На мітингові пролунали палкі та теплі слова на адресу Т.Г.Шевченка, вірші як самого Кобзаря, так і авторські твори, присвячені поетові.

2016 рік

25 березня. У газ. «Донеччина» (№ 11 (15902) від 25.03.2016 р. надруковано два матеріали зі Слов'янська: вірш Євгенії Корабльової «Невмирущий Кобзар» та статтю-звіт про відзначення 202-ї річниці Т.Г.Шевченка «Шевченко об'єднав!» Тетяни Лисак. Подаємо нижче ці матеріали.

Невмирущий Кобзар

Ти розминувся з нами в часі,
Проте ти й досі серед нас.
Поет, Пророк і Просвітитель,
Борець незламний і Мислитель –
Ти невмирущий наш Тарас!

Живуть в Китаї за Конфуцієм,
Пророк у кожного народу є.
Ти ж наш, такий знедолений, засмучений,
Віддав навек Україні серденько своє...

Любив її розхристану й убогу,
Вбачав, звеличував її красу,
Благав в молитві щиро Бога,
Щоб дарував сердешній їй
І милість, і любов усю.

Пливуть літа. За віком вік минає,
Та час невладний над Тобою.
Пророчий і сучасний голос Твій лунає,
Звучить в серцях у нас і над Дніпром-рікою.

ШЕВЧЕНКО ОБ'ЄДНАВ!

Борітеся – поборете,
Вам бог помагає!
За вас правда, за вас сила
І воля святая!
...І оживе добра слава, слава України!

Дев'ятого березня мешканці міста Слов'янська відзначали 202 роки від дня народження духовного батька української нації, основоположника сучасної української літературної мови Тараса Григоровича Шевченка. Основну біографію Кобзаря кожен українець знає зі школи. Псевдоніми Шевченка: Кобзар, Дармограй, Руель, Перебендя. Тарасові присвячено 1348 пам'ятників і 26 автопортретів. Студенти, викладачі і співробітники Слов'янського коледжу Національного авіаційного університету разом з іншими взяли активну участь у міському заході.

Святкування розпочалося із урочистої ходи освітян, представників культурних закладів, чиновників, активістів під звуки військового оркестру Житомирської окремої 95 аеромобільної бригади від Соборної площі до пам'ятника Т.Г.Шевченка. Святковий настрій колони підтримували і перехожі, які зупинялися і схвально реагували на цей захід.

Біля пам'ятника Шевченку зібралось чимало небайдужих людей, які вболівають за долю нашої Батьківщини.

Символічно, що до першого слова вперше в історії проведення шевченківських свят адміністрацією міста був запрошений керівник міського осередку Всеукраїнського товариства «Просвіта» Володимир Савенко. Активний розповсюджувач шевченківського слова декламував поезію духовного батька нації, цитував рядки, які особливо актуальні сьогодні й ще раз запропонував присутнім частіше долучатися до його творчості.

Міський голова Вадим Лях у своєму виступі, зокрема українською мовою, наголосив на об'єднанні усіх патріотично налаштованих осіб навколо творчості Великого Тараса, ще раз переосмислити її й втілювати його поради в життя для розбудови нашої держави.

Темі об'єднання патріотично налаштованих міщан присвятив свій виступ і голова обласної організації Національної спілки краєзнавців України, кандидат педагогічних наук, доцент Донбаського педагогічного університету Валерій Романько. Він поєднав вшанування Тараса Григоровича із заходами, присвяченими визволенню українських політичних в'язнів і виокремив серед них Надію Савченко. Він два рази закликав: «Свободу Надії Савченко!»

Зачитав поетичні рядки та розповів про розстріл українських кобзарів і голова Слов'янської міської національно-патріотичної спілки «Жовто-блакитні» учень ЗОШ №12 Данило Комм.

Присутні були зачаровані піснею про українську мову, яку красиво та щиро заспівала солістка театру пісні «Фейєрверк» Анастасія Лоскутова.

Більшість учасників із натхненням співали український гімн на початку і в кінці урочистостей. Після закінчення мітингу не всім хотілося зразу розходитися й ще деякий час декламували один одному вірші Кобзаря. Потім організовано на чолі з оркестром колона рушила до Соборної площі.

Зазираючи до небайдужих, проникливих очей молоді, які були присутні на цьому урочистому заході, можна надіятися, що ми зможемо розбудувати нашу рідну демократичну державу!

ТЕТЯНА ЛИСАК, член НСКУ.

21 березня 2016.

Славянская общеобразовательная школа №6 является самым старшим учебным заведением в городе. В этом году школе исполняется 107 лет.

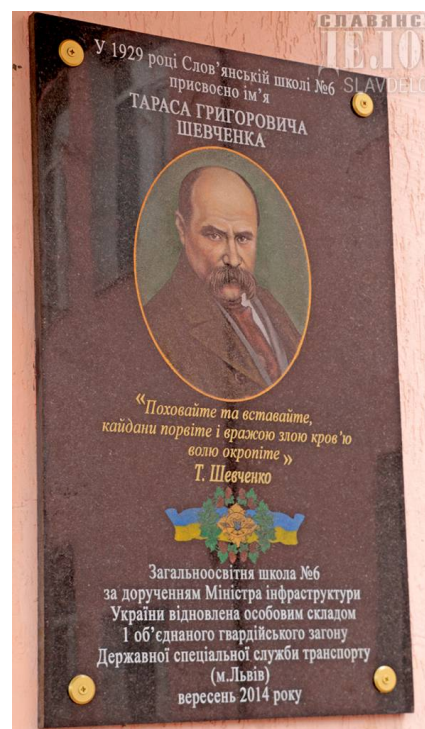
Еще в 1929 году альма-матер многих жителей Славянска было присвоено имя Тараса Григорьевича Шевченко.

За свою долгую жизнь случались для учебного заведения и "черные полосы". В 2014 году во время боевых действий школа, которая находится рядом с горой Карачун, была повреждена. Тогда после освобождения Славянска на помощь учителям и воспитанникам школы пришли военнослужащие Госспецтрансслужбы, и стех пор вот уже полтора года всячески помогают учебному заведению.

Символично, что и сегодня, 11 марта, в завершение "шевченковской" недели, посвященной 202-й годовщине со Дня рождения Кобзаря, школа №6 получила очередной подарок. Глава Администрации Государственной специальной службы транспорта генерал-майор Николай Мальков презентовал подарок школе - памятный знак Тарасу Шевченко на фасаде здания. Также всех фееричным музыкальным выступлением всех порадовал оркестр 194-го понтонно-мостового отряда Госспецтрансслужбы.

Посилання: <http://slavdelo.dn.ua/url/?http://slavdelo.dn.ua/wp-content/uploads/2016/03/skola6-21.jpg>

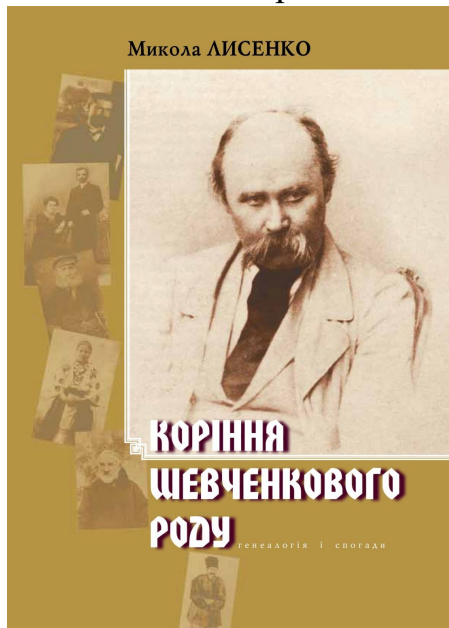
29 квітня – у газ. «Донеччина» вийшла стаття Дмитра Горбачука «Нащадок Великого Кобзаря у Слов’янську». Подаємо її зміст.

Нащадок Великого Кобзаря у Слов'янську

15 березня 2016 року кафедра української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» організувала зустріч із праправнуком Тараса Григоровича Шевченка – Лисенком Миколою Павловичем. Нашадок великого Кобзаря презентував свою книжку "Коріння Шевченкового роду".

Вражений ще в дитинстві переказами своєї бабусі Марії Трохимівни (онуки Т.Г.Шевченка по брату Йосипу) про Тараса Григоровича та його родину, Микола Павлович вирішив знайти своїх родичів – інших нащадків Великого Кобзаря. Оскільки спеціальних досліджень родоводу Тараса

Шевченка на було, Микола Лисенко почав по крупицях збирати відомості про батьків і дідів Тараса Григоровича, про його братів і сестер, їхніх нащадків. Кропітка праця з архівними джерелами, листування з живими родичами розтяглися на довгих 30 років. І ось у результаті – генеалогічне дерево роду Шевченків, яке містить 1310 імен, і книга "Коріння Шевченкового роду", обсягом 335 сторінок. Ця книга знайшла свого читача в Україні, США, Франції, Ізраїлі, Німеччині, Японії, Прибалтиці, Болгарії, Канаді, Австралії... До речі, у Слов'янську було презентовано друге видання цієї унікальної праці. Книга містить родоводи братів і сестер

Тараса Григоровича, спогади сучасників Шевченка і його нащадків, а також фотографії (деякі з них публікуються вперше) родичів Тараса Григоровича Шевченка.

У Слов'янську Микола Лисенко провів зустріч зі студентами і викладачами Донбаського державного педагогічного університету та з учнями й учителями ЗОШ №6 імені Т.Г.Шевченка. Зустрічі пройшли в душевній, теплій атмосфері: учасники зустрічей із захопленням слухали розповідь Миколи Павловича про історію створення цієї унікальної розвідки, а той у свою чергу із задоволенням відповідав на безліч запитань, які лунали з переповненого залу. На цих зустрічах лунали пісні на вірші Т.Шевченка, декламувались вірші поета у виконанні лауреатів конкурсу читців "Шевченківська весна", учнів, членів слов'янського осередку "Просвіти".

Приємним сюрпризом для присутніх стало знайомство ще з одним нащадком Кобзаря – нашою землячкою Яною Лисенко – ученицею ЗОШ №1 м.Слов'янська.

Для нашого гостя була організована екскурсія «Слов'янськ купецький» і затишне чаювання у Центральній міській бібліотеці.

Завершаючи своє нетривале перебування у нашому місті, Микола Павлович запросив слов'янців відвідати Шевченкову батьківщину – село Керелівку (нині Шевченкове на Черкащині), – де пообіцяв провести захоплюючу екскурсію місцями Шевченкового дитинства.

Дмитро Горбачук, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету

2017 рік

3 лютого – навчально-методичною радою навч.-метод. центру проф.-тех. освіти у Донецькій області розглянуто та ухвалено до друку і практичного використання методичні рекомендації на тему «Тарас Шевченко – України син». Укладачі – Тішакова Г.І. та Коломієць В.Ю., викладачі Слов'янського багатопрофільного центру професійно-технічної освіти ім. П.Кривоноса. Рекомендації вийшли з друку у вид-ві «Друкарський двір» (м. Слов'янськ), 32 стор.

6 березня – новини з Сайту бібліотеки Донбаського державного педагогічного університету - **Його слово живе між нами, гнівне і ніжне, полум'яне і міцне (Бібліотека ДДПУ пропонує до Шевченківських днів)**

*Бо пам'ятайте, що на цій планеті,
відколи сотворив її Пан-Бог,
ще не було епохи для поетів,
але були поети для епох!*

Ліна Костенко

Укотре говоримо про Тараса Шевченка з тією простою метою, що розуміємо: бути українцем і не знати про цю людину якомога більше — неможливо. Тому і заглиблюємось знову і знову в його творчість і біографію, де кожне слово має значення, вагу; відкриваємо і доповнюємо нові рядки вже написаної повісті його стражденного, але такого

великого і чесного життя.

Здавалося б, що все сказано і можна закривати книгу великого життєпису Кобзаря. Але одна за одну постають чисті сторінки, які ще треба пізнати, дослідити, вивчити.

Хоча Тарас Шевченко жив понад 200 років тому, нас і сьогодні хвилює, цікавить його життя. Ми і сьогодні хочемо знати, як склалась його прижиттєва доля, як він жив, працював, із ким дружив, кого кохав, яким він був у побуті та особистому житті, які були його погляди, переконання, смаки, уподобання.

Доторкнутися до творчості Т. Шевченка Ви зможете відвідавши бібліотеку. У своїх фондах бібліотека містить зібрання творів, вибрані праці та окремо видані поетичні та прозові твори, декілька видань “Кобзаря” різних років Шевченка-поета. Є й альбоми з репродукціями картин Шевченка-художника.

Біографічна, науково-дослідницька, науково-популярна чи просто популярна, художня та інша література про Т. Шевченка різними мовами величезна і вона весь час поповнюється. У фонді є праці О. Кониського, П. Зайцева, І. Огієнка, М. Коцюбинської, В. Смілянської та Н. Чамати, В. Касіяна, І. Франка, О. Єфремова, Є. Сверстюка, І. Дзюби, Ю. Барабаша, В. Мельниченка, Г. Смика, В. Пахаренка, С. Цвілюка, С. Чаніна, Н. Слухай, М. Лисенка та інших дослідників життя і творчої спадщини Т. Шевченка.

Стануть в нагоді і періодичні видання: газета “Українська мова та література”, журнали “Дивослово”, “Вивчаємо українську мову та літературу”, “Українська література в ЗОШ”, “Українська мова та література”, “Слово і час”, «Народна творчість та етнографія» тощо, у яких публікуються літературознавчі та методичні розробки з вивчення творчості Т. Шевченка.

Більш детально з наявними в бібліотеці документами можна ознайомитися відвідавши бібліотеку: зал каталогів (звернувшись до довідково-пошукового апарату бібліотеки, як традиційних каталогів і картотек, так і електронного каталогу), абонементи, читальні зали.

До Шевченківських днів бібліотека організувала цікаві, змістовні перегляди документів та книжково-ілюстративні виставки: „Т. Г. Шевченко –голос душі українського народу” (ч.з № 1, початфак), «Творчість Т. Г. Шевченка – духовний скарб українського народу» (ч.з № 2, голов.корпус), на сайті бібліотеки можна переглянути віртуальну виставку: «Живе під сонцем любові Шевченкова весна», а в архіві сторінки бібліотеки на сайті університету віртуальні виставки: «Його слово живе між нами, гнівне і ніжне, полум'яне і міцне» та «Вічна книга великого українця» («Кобзар» Т. Г. Шевченка – всі видання, які є в бібліотеці).

Тож, читайте, переглядайте твори Тараса Шевченка – поета, художника, бо в них наша національна природа, наше світосприймання, наше минуле і наше майбутнє.

Текст підготовлено за матеріалами видань, які є в бібліотеці.

Посилання: <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/allnews/58-news/3324-2017-03-06-07-57-00>.

**10 березня – новини з сайту ДДПУ - Любові пам'ять незабутня...
Студенти ДДПУ факультету ПТПО провели бесіду на тему “Трагедія та покликання Шевченкового кохання”.**

Усе прекрасне на землі створено любов'ю і в ім'я любові. Історія кохання видатних людей — це ключ до розуміння їхнього внутрішнього світу і життєвих ідеалів, до розкриття таємниці їхньої творчості: її тематики, головних сюжетів.

Це стосується і творчого генія Тараса Шевченка, який, як і кожен поет, будучи емоційною і чутливою натурою, закохувався часто.

У переддень шевченківських днів та жіночого свята для студентів факультету початкової, технологічної та професійної освіти бібліотечні працівники читальної зали № 1 Борщова О.А., Шило Н.О. провели інтерактивну бесіду “Трагедія та покликання Шевченкового кохання”.

Була піднята завіса над найбільш загадковою сторінкою життя і творчості митця — його коханням. Кохані жінки стали для творчого генія тими музами, які своїм полум'яним почуттям або холодною байдужістю надихнули на створення вершинних поезій і художніх полотен.

У підготовці цього заходу були використані джерела, представлені на однойменній книжково-ілюстративній виставці.

Розповідь бібліотекаря супроводжувалася демонстрацією слайдів, художньою декламацією поезій Т. Г. Шевченка: “Якби зустрілися ми знову”, “І станом гнучим, і красою”, “Марку Вовчку”, “Ликері”, “Поставлю хату і кімнату”, уривків з поем “Мар'яна-черниця” і “Тризна” у виконанні студентів I курсу Моторіної Дарини, Арутюнова Олексія, Білоконь Альони, Стрілець Вероніки, Попіванової Кристини, Грибанової Вікторії, Касаткіної Катерини. Прозвучали пісні на вірші Шевченка “Нащо мені чорні брови”, “Така її доля” у запису. Окрасою заходу стало виконання пісні “Не женися на багатій” студентками Моторіною Дариною та Попівановою Кристиною у супроводі викладача кафедри музики Чугая Сергія Миколайовича.

Студенти фізвиху взяли участь у мітингу

9 березня студенти факультету фізичного виховання взяли участь в мітингу, присвяченому Дню народження Тараса Шевченка. Серед визначних діячів, чії серця, помисли, талант спрямовані на служіння народові, чия душа сповнена високої любові до Батьківщини, Шевченко по праву посідає почесне місце, адже з таким вогнем у душі

захищав свободу і незалежність Вітчизни, честь і гідність народу. Безсмертне ім'я великого українського поета і художника Шевченка відоме скрізь як ім'я людини, що віддала своє життя боротьбі за свободу українського народу. Натхненні поетичні твори Тараса Шевченка – неоцінений скарб світової літератури – стали надбанням широких народних мас. Нехай у серцях кожної людини вічно живе пам'ять про цю видатну людину.

*Як умру, то поховайте мене на могилі
Серед степу широкого на Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі
Було видно, було чути, як реве ревучий.
Як понесе з України у синєє море
Кров ворожу... отойді я і лани і гори —
Все покину, і долину до самого Бога
Молитися... а до того я не знаю Бога.
Поховайте та вставляйте, кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю волю окропіте.
І мене в сем'ї великій, в сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути незлим тихим словом.*

14 квітня – у Донбаському держ. пед.. університеті на кафедрі укр. мови та літ-ри відбулася **Регіон. наук.-практ. конференція на тему «Шевченко: вчора, сьогодні, завтра»**. Працювали такі секції: Секція 1. Шевченкова мова в сучасному лінгвальному просторі. Секція 2. Жанрово-тематична палітра «Кобзаря».Секція 3. Творчість Т.Шевченка в педагогічному процесі.

Участь у конференції взяли такі заклади та установи: ДВНЗ «ДДПУ», ДВНЗ «СКТІ», ДВНЗ «АКТІ», Артемівське пед. училище, Слов'янський пед.. ліцей Слов'янської міськради Донецької обл., Слов'янська ЗОШ І-ІІ ст. № 19 Слов'янської міськради Донецької обл., Сергіївська ЗОШ І-ІІІ ст. Слов'янської райради Донецької обл., Святогірська ЗОШ І-ІІІ ст. Слов'янської міськради Донецької обл., Андріївська ЗОШ І-ІІІ ст. Слов'янської райради Донецької обл., Райгородська ЗОШ І-ІІІ ст. Слов'янської райради Донецької обл., Часовоярська ЗОШ І-ІІІ ст. № 17 Бахмутської міськради Донецької обл.

Підготовлені матеріали конференції за такими даними:

Слово Шевченка: вчора, сьогодні, завтра : матеріали Регіональної науково-практичної конференції (м. Слов'янськ, 14 квітня 2017 р) / відп. ред. О.Л.Біличенко. – Слов'янськ : ДДПУ, 2017. – 91 с.

18 травня – стаття **Скрипника Віктора. Шевченкіана Бориса Романова.** – Газ. «Злагода». № 20 (1218). – 18 травня 2017 р. – С.1.

У слов'янському видавництві «Друкарський двір» видано альбом екслібрисів Б.Романова (м. Сіверодонецьк) «Мій Шевченко» (43 мініатюри).

ШЕВЧЕНКІНАНА БОРИСА РОМАНОВА

Видавництво «Друкарський двір» випустило у світ альбом екслібрисів Бориса Романова «Мій Шевченко». У виданні 43 графічних мініатюри, присвячених Великому Кобзарю. Всього ж у доробку художника 400 творів.

Борис народився 13 січня 1949 р. в Дружківці. У 1972 р. закінчив відділення графічного дизайну Харківського художньо-промислового інституту. Відтоді живе й працює у Сіверськодонецьку Луганської області.

«...Особливе місце у творчості Б. Романова, – пише президент Українського екслібрис-клубу, кандидат мистецтвознавства Петро Нестеренко, – займає Шевченкіана. Для нього вже стало традицією: щорічно до Дня народження Кобзаря створювати екслібрис. Яскраві книжкові знаки художник присвячує і своїм друзям, і відомим в Україні людям: письменникам, науковцям, художникам, акторам, музикантам...».

Уважно гортаючи сторінки нового альбому, звернув увагу на екслібрис, створений для видатного українського поета, лауреата Державної премії ім. Т. Г. Шевченка Бориса Олійника (на жаль, недавно помер, земля йому пухом). У центрі мініатюри – погруддя Тараса Григоровича, суровий погляд якого ніби кличе українців об'єднатися, добитися, щоб були «...в своїй хаті своя й правда, і сила, і воля».

Тарас Шевченко – то наш світоч, просвітянин. Це тема книжкового знаку Всеукраїнського товариства ім. Т. Г. Шевченка «Просвіта».

Кожна мініатюра Бориса Романова змушує думати, кличе пригадати заповіді духовного батька, включитися у боротьбу за незалежність, територіальну цілісність Вітчизни.

Слава Україні!

Віктор Скрипник.

2018 рік

22 березня – стаття Величко Людмили. А ви давно читали Шевченка? – Газ. «Злагода». № 12 (1262). – 22 березня 2018 р. – С.1,3.

А ВИ ДАВНО ЧИТАЛИ ШЕВЧЕНКА?

Похмурого весняного дня просвітяни Слов'янська та шанувальники творчості Великого Кобзаря зустрілись біля його пам'ятника. Незважаючи на примхи погоди, на душі була радість – цього дня, багато років тому, Україна народила свого Пророка.

За щорічною традицією отець Владислав – священик храму Всіх Святих Української Православної Церкви Київського Патріархату провів панахиду пам'яті великого Тараса.

Мітинг розпочала наймолодша просвітянка міста, студентка Донбаського університету Владислава Сенченко – з її вуст прозвучав вірш «Минають дні, минають ночі...». Один з творців Народного Руху України на Слов'янщині Микола Сіробаба у своєму зверненні до присутніх акцентував увагу на унікальності постаті Кобзаря як поета, художника, громадського діяча не тільки для його сучасників, але і для нас, нині суцільних, і для прийдешніх поколінь.

Про роль творчості Тараса Шевченка, його особистості у формуванні самосвідомості в кожного з нас колоритно і яскраво говорив просвітянин Микола Холоша. Вчитель і волонтер Марина Данилова переконливо показала роль Тараса Шевченка як поводиря нації, її пророка в сьогоднішній московсько-українській війні та висловила впевненість в перемозі нашого народу.

Вірменин за національністю Мартирос Григорян, який прожив на Слов'янщині майже 20 років, добірною українською мовою заявив: «Схиляючись перед могутністю слова Великого Кобзаря, вважаю за велику честь назватися українцем».

Яскраво та емоційно читали вірші Тараса Шевченка просвітянка Марія Колеснікова, жителі міста і навіть сусіди з Лиману.

Історик Людмила Величко нагадала присутнім: без мови нема нації і підкреслила, як багато зусиль докладають українці до утвердження і власної мови, і нації. Тому для всіх нас є перемогою визнання неконституційним Закону про мови Ківалова-Колісниченка. Це значить, що державною, а отже, і захищеною, у нас буде своя, українська мова. Проте нам всім треба продовжити боротьбу за її справжнє запровадження у всі сфери життя, що на нашому міському рівні означає: говорити тільки українською мовою вдома, з сусідами, на роботі, в транспорті, вимагати, щоб українською тобі відповідали чиновники будь-якого рівня, а найголовніше – докладати зусиль, щоб її любили твої діти і онуки, вміли донести її красу до кожного співрозмовника. Це і буде нашим внеском в утвердження української мови не тільки як державної, але і рідної, невід'ємної від кожного з нас.

Брати і сестри! Візьміть до рук твори Тараса Шевченка, згадайте, що вони написані ще в ХІХ столітті. Вас, безумовно, вразить слово Кобзаря – настільки сучасним воно видається. В його віршах і поемах ви знайдете красу, багатогранність мови, якість думки, відповіді на запитання, які хвилюють нас всіх саме сьогодні. Хай же правдиве слово нашого Пророка буде вірним помічником всім і кожному в боротьбі за демократичну, заможну, європейську Україну.

**Людмила ВЕЛИЧКО,
член Слов'янського об'єднання ВУТ «Просвіта».**

31 травня – стаття Оболенського Юрія. Вшанування пам'яті Т.Шевченка. – Газ. «Злагода». № 22 (1272). – 31 травня 2018 р.

У минулий вівторок, 22 травня о 12.30 біля пам'ятника Т.Г.Шевченку у річницю його перепоховання у Каневі на Чернечій горі відбувся захід на його вшанування. У цьому заході взяли участь члени товариства «Просвіта» імені Т.Г.Шевченка, учні Слов'янського багатoproфільного регіонального центру професійної освіти імені П.Кривоноса і ЗОШ № 12 та інші мешканці міста Слов'янська.

Емоційно та від душі вірші Тараса Шевченка читали Галина Іванівна Тішакова, викладачка Слов'янського БРЦПО імені П.Кривоноса, Аліна Шейкаш, студентка Донбаського державного педагогічного університету та жителька міста пані Ольга.

24 серпня – у День незалежності зі Слов'янська, від пам'ятника Т.Г.Шевченку, стартував у далеку дорогу протяжністю 800 км – від Слов'янська до Чернечої гори у Канів – мандрівник, шевченкознавець Руслан Теліпський.

Патріотичний проект "Тарасів дороговказ" – це піше паломництво до Чернечої гори місцями перебування Шевченка та встановлення численних пам'ятників Поету і Батькові нації задля поглиблення національної свідомості у громадян різних міст і селищ, через які пролягав шлях до Канева.

Волонтер, шевченкознавець з Волині Руслан Теліпський вже вдруге починає своє паломництво місцями перебування великого українського поета і письменника Тараса Шевченка.

Свій шлях Руслан вирішив розпочати в цей раз зі Слов'янська. Долучитися до його шляху може кожен. Руслан закликав мешканців міста доєднатися і разом з ним подолати дорогу через Слов'янськ. Руслан Теліпський пройде східними і північно-східними землями через території семи областей країни. Руслан прагне зустрітись, долаючи цей шлях, з мешканцями лівобережної України, котрі теж небайдужі до долі Вітчизни, хто бачить її відродження у самоусвідомленні народу як єдиного цілого, в його духовній згуртованості, символом якої і є постать Т.Г. Шевченка.

Слов'янці, учасники мітингу, що проходив біля пам'ятника Т.Шевченку, тепло проводжали мандрівника, бажали йому вдалої подорожі, фотографувалися з ним на згадку.

Матеріали із сайту Слов'янської Центральної міської бібліотеки ім. М.Петренка та сайту м. Слов'янська 06262.com.ua

28 серпня — з'явилася інформація про перебування Руслана Теліпського у м. Сватове, де мандрівник зустрівся з мешканцями цього міста. Матеріал підготувала Тамара Ракітіна.

У Сватовому побував Руслан Теліпський. У нашому місті був сотий кілометр його пішої подорожі зі Слов'янська до Канева. Попереду у відомого фотографа і шевченкознавця ще 700 кілометрів.

Це вже друга його така мандрівка. Перша була у 2008 році. Тоді він з 24 серпня по 27 вересня пройшов понад тисячу кілометрів від Луцька до Канева, де могила Тараса Шевченка. Разом з ним йшли й інші люди.

Цього разу 37-річний Руслан вирішив йти східними і північно-східними землями через території семи областей країни. Акція називається «Тарасів дороговказ 2». До речі, долучитися до Руслана в його мандрівці може кожен. Теліпський несе із собою український прапор — той самий, що і десять років назад. Зі Слов'янська Руслан Теліпський стартував на День Незалежності. Перші сто кілометрів пройшов за чотири дні. У Сватово був 28 серпня.

2019 рік

17 жовтня - у Центральній бібліотеці ім. М. Петренка м. Слов'янська відбулась зустріч із творцем «Монументальної Шевченкіани», мандрівником-шевченкознавцем з Волині Русланом Теліпським.

Ще в підлітковому віці Руслан мав три найбільших захоплення: творчість Тараса Шевченка, фотографія і туризм. Буваючи в різних містах і селах, неодмінно відвідував пам'ятники Кобзареві й фотографував їх. З часом ці три захоплення набрали конкретики, й постало четверте – пам'ятникологія.

"Монументальна Шевченкіана" – проект молодого дослідника, популяризатора Кобзаря Руслана Теліпського. Чоловік подорожує країнами та Україною і відвідує пам'ятники Тараса Шевченка. Наразі нараховано близько 60 країн, де побував мандрівник. Кількість монументів Шевченка сягає більше тисячі. Руслан привіз колекцію знімків пам'ятників Кобзарю до Слов'янська. "Монументальна Шевченкіана" дає змогу глядачам у новому світлі побачити постать Кобзаря, як духовного батька нескореного українського народу.

Руслан Теліпський вже не вперше у Слов'янську. У минулому році з нашого міста він розпочинав своє паломництво до Чернечої гори.

Громада слов'янців мала можливість подивитися документальний фільм про його паломницький шлях зі Слов'янська до Чернечої гори та фотовиставку пам'ятників Тарасу Григоровичу в різних куточках України та за кордоном.

Присутній на заході доцент ДДПУ, краєзнавець Валерій Романько подарував Руслану свої видання: книгу «З історії вшанування Т.Г.Шевченка в Слов'янську», буклет листівок «Поети Слов'янська – у вінок Кобзареві» та книгу поезій свого сина Олександра «Мімікрія і мартиролог». У свою чергу Руслан подарував Валерію Івановичу фото пам'ятника Т.Г.Шевченку-художнику в с. Вільшани Черкаської обл., на відкритті якого у травні 2014 р. пощастило бути В.І.Романьку у складі письменників, учасників Міжнародного свята «В сім'ї вольній, новій...».

Завдання для самоконтролю:

1. Що нового ви дізналися про вшанування Т.Г.Шевченка у Слов'янську в період з 2015 до 2019 року включно? Яка саме новина вас особливо вразила?
2. Що таке екслібрис? Яке видання з екслібрисами Шевченківської тематики вийшло у слов'янському видавництві «Друкарський двір» та хто його автор?
3. Хто такий Руслан Теліпський? Що ви про нього знаєте?

Розділ II

Матеріали для самостійного опрацювання

1. До питання увічнення пам'яті Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську на Донеччині: історія та сучасність

(З виступу В.І.Романька на XIII Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Краєзнавча Шевченкіана України», Канів, 24 жовтня 2014 р.)

Здавна безмірно дорогим і близьким був і залишається Тарас Шевченко для мешканців Сходу України, в тому числі для тих, хто проживає на Донеччині. Незважаючи на те, що доля не приводила Тараса Шевченка на донецьку землю, до Великого Тараса тут завжди відносилися з великою любов'ю не тільки як до талановитого поета й художника, а, в значній мірі, як до духовного батька української нації. Зі спогадів старожилів дізнаємося про те, що і тут, в Донбасі, як і по всій Україні, поряд з Біблією з особливою пошаною зберігали «Кобзар» Т.Г.Шевченка, а його портрети прикрашали не одну оселю, особливо мешканців сільської частини краю. Володимир Следнев, автор літопису «Останнім шляхом Кобзаря», небезпідставно відмітив: «Дух Шевченка витав над донецьким степом, мабуть, з першої години многотрудного становлення нашого краю. І любові, яка горіла в серці Тараса, вистачить на багато поколінь донеччан» [3].

Ми можемо багато говорити про ті давні традиції, які склалися у шахтарському регіоні по вшануванню Великого Кобзаря. На Донеччині існує 12 пам'ятників Т.Шевченку, у Єнакієвому та Маріуполі проживають давні предки Поета; його пам'яті присвячені книги, картини, створено музейні кімнати, іменем Шевченка названо декілька населених пунктів, чимало вулиць, площ, бібліотек, проспектів; ряду представників донецького краю у різні часи присвоєно високе звання лауреата Національної премії імені Т.Г.Шевченка, мешканці Донеччини завжди активно включалися у відзначення Шевченківських свят, особливо у ювілейні для Кобзаря роки тощо. Але це тема окремого дослідження.

Мета ж нашої статті – показати, як зберігають пам'ять про відомого поета й художника Т.Г.Шевченка мешканці одного із звичайних міст України – міста Слов'янська Донецької області. На жаль, на сьогоднішній день ніхто із дослідників шевченківської теми не спромігся вивчити й узагальнити питання вшанування пам'яті Великого Тараса у цьому місті північної частини Донеччини. Актуальність нашої статті ми вбачаємо ще й у тому, що це дослідження збагатить Шевченкіану України, а слов'янці, мешканці цього давнього поселення Слобожанщини, зрозуміють тісний духовний зв'язок з великим українським народом, відчують себе частиною

нашої держави, ще більше укріпиться почуття їхньої гордості за такого співвітчизника, якого природа подарувала Україні та світові.

Знайомство М.Петренка з Шевченком. Зв'язок Тараса Шевченка зі Слов'янщиною, на нашу думку, слід розпочати з червня 1859 року, коли наш земляк, поет, автор безсмертної пісні «Дивлюсь я на небо...» Михайло Петренко, за переказами, зустрівся на хуторі Лихвині, поблизу Лебедина, з Т.Г.Шевченком під час його останньої подорожі по Україні [5, с.28]. Це була зустріч двох однодумців. Михайло Петренко був у захопленні від поезії Кобзаря, а Тарасу Григоровичу сподобався петренківський вірш «Недоля», який він переписав у свій зошит. Відомо, що, знаходячись у засланні, Т.Шевченко листувався з багатьма своїми друзями та знайомими, які іноді пересилали опальному поетові листи, фарби та папір. О.Є.Петренко висловлює припущення, що «можливо і попав таким чином вірш М.Петренка до Тараса Шевченка в далекі краї» [7, с.186]. Без сумніву, Шевченко знав і про місто Слов'янськ, батьківщину Петренка, де той провів своє дитинство і яке описав у ряді своїх віршів. Кобзар, знайомлячись з поезією Петренка, на якусь мить уявив батьківщину побратима: «Слов'янськ! Слов'янськ! Як гарно ти /По річці Тору, по рівнині /Розкинув пишні садки, /Квіти пахучі по долині /І так красуєшся собі!». Слов'янський художник Олександр Рогов, ілюструючи нарис краєзнавця Івана Овчаренка «Слов'янський сокіл», зобразив Шевченка та Петренка під час їхньої зустрічі. До речі, цей же художник створив уявний портрет Михайла Петренка (на жаль, на сьогодні ми не маємо жодної світлини із зображенням нашого земляка).

Існує припущення, що Петренко, як і Шевченко, був членом Кирило-Мефодіївського товариства, за що обоє були покарані царським режимом: Шевченка відправлено на десятирічне заслання, а Петренка понизили в посаді і теж заборонили писати рідною мовою, можливо, тому крім 19 поезій студентського періоду він так нічого більше й не написав.

П'єса С.О.Голованівського «Доля поета». Слов'янський драматичний театр імені В. Маяковського з початком театрального сезону 1939-1940 року розпочав ставити п'єсу С.О.Голованівського «Доля поета». Роль Тараса Шевченка виконував артист В. Войнович. П'єса йшла не тільки у Слов'янську, а й в інших містах Донеччини, в тому числі у травні 1939 року з великим успіхом пройшла в обласному центрі – в Сталіному. Критик Н.Юров зазначав: «Цікаво відзначити, що п'єса «Доля поета» Голованівського, яка не мала великого успіху у ряді крупних театрів, у Слов'янську поставлена дуже вдало. Успіх вистави в першу чергу відзначається справжньою майстерністю і творчим натхненням, з яким виконує роль Тараса Шевченка артист Войнович. Артист з граничною виразністю, з благородною простотою та емоційною насиченістю створює образ великого поета-революціонера Т.Г. Шевченка» [6, с.96].

Вулиця імені Т.Г.Шевченка у Слов'янську. Безумовно, творчість революційного демократа Тараса Шевченка зіграла певну роль у поваленні царизму, встановленні народної влади. Тож цілком закономірно, що у далекому 1919 році вулицю Харківську у Слов'янську було перейменовано на вулицю імені Т.Г.Шевченка. Мешканці міста гордяться тим, що ім'я Великого Кобзаря вулиця отримала однією з перших не тільки в Донбасі, а й в Україні.

Меморіальна дошка пам'яті Т.Г.Шевченка до 200-річчя від дня його народження. Ювілей Великого Кобзаря слов'янці вирішили увічнити у пам'ятній дошці з барельєфом поета. Ініціаторами цього заходу виступили краєзнавці Слов'янського міського осередку. На велелюдному мітингу 6 березня 2014 року меморіальну дошку було урочисто відкрито – її розмістили на одному із найстаріших будинків по вулиці ім. Т.Г.Шевченка, 4. Виготувив дошку дійсний член НСКУ, художник О.К. Рогов. Роботу та матеріали оплатила особисто мер Слов'янська Н.І.Штепа. На святі були присутні працівники відділу культури, міськвиконкому, бібліотекарі міської центральної бібліотеки, наукові співробітники краєзнавчого музею, студенти Слов'янського коледжу Національного авіаційного університету, Донбаського державного педагогічного університету, краєзнавці та журналісти, інші мешканці міста. Після того, як пролунав Гімн України, слово виголосили мер міста Н.І.Штепа, голова Донецької обласної організації НСКУ В.І.Романько, учень 8 класу ЗОШ №1 Данило Косіашвілі, поетка Любов Меженіна.

Залізнична школа №6 ім. Т.Г.Шевченка. Проходили роки. Ім'я Т.Шевченка все тісніше й тісніше пов'язувалося зі Слов'янськом. У 1929 році залізничній трудовій семирічній школі № 6 (до речі, першій україномовній школі на Донецькій залізниці) було присвоєно ім'я Поета. Цей навчальний заклад, розташований поряд із паровозним депо та станцією Слов'янськ, існує з 1909 року. Тут і по сьогоднішній день свято зберігають шевченківські традиції: існує Шевченківська кімната, проводяться свята, конкурси, пишуться творчі роботи, присвячені життю та творчості Великого Кобзаря.

Пам'ятник Т.Г.Шевченку. Серед тих небагатьох міст, у яких мешканці у дні Шевченківських та державницьких свят можуть прийти до пам'ятника Кобзареві, є, на щастя, й місто Слов'янськ. Нагадаємо коротко історію цих монументів.

У 1955 році в Слов'янську з'явився перший пам'ятник Т.Шевченку: на невеликому п'єдесталі в задумі сидить Кобзар. Пам'ятник, виготовлений з недовговічних матеріалів (гіпс, цегла, штукатурка), простояв 30 років. Національно-патріотичні сили міста неодноразово ставили питання про спорудження нового пам'ятника. І тільки в 1992 році їхні мрії здійснилися: у кінці вулиці імені Т.Г.Шевченка, при повороті на Слов'янський курорт і селище Північне, урочисто було відкрито новий пам'ятник Кобзареві.

Поштова Шевченкіана М.Длугоканського. Окреме слово треба сказати про поштову Шевченкіану слов'янського колекціонера М. Длугоканського. Михайло Семенович більше піввіку колекціонує марки, конверти та інші поштові раритети. Шевченкіану він почав збирати з початку 1970-го року. Зараз у ній понад півтисячі експонатів. Вони розміщені на чотирьох стандартних стендах, які час від часу виставляються для огляду – декілька місяців відвідувачі з цікавістю її оглядали і в Рік Т.Г.Шевченка у центральній міській бібліотеці Слов'янська. Перший стенд відкривають марки Української народної республіки, які датовані 1921 роком. На трьох зображено Тараса Шевченка у різні періоди його життя. Четверта – ілюстрація до вірша «Перебендя», на якій зображено Кобзаря – народного співця зі своїм музичним інструментом.

Найбільша кількість експонатів – марки та конверти, видані з 1923 по 1991 роки. У цій радянській Шевченкіані здебільшого поштові видання до ювілейних дат Великого Кобзаря. Тут серія марок з автопортретом Шевченка, з портретами робіт І. Репіна та І.Крамського, на інших – постать Кобзаря, яка взята за основу при виготовленні пам'ятника Кобзареві у Харкові, пам'ятники поетові у Каневі, Харкові. Шевченку-художнику присвячено цілий стенд. Тут бачимо мініатюри з картин «Місячна ніч на Кос-Аралі», «На пасіці», портрети «Княгиня», «Андрій Лизогуб», «Казашка Катя», серія малюнків «Живописна Україна»...

Оскільки Тарас Шевченко все життя мріяв про вільну Україну, активно боровся з її гнобителями, в експозиції слов'янського колекціонера багато матеріалів, які відображають становлення України як незалежної держави. Тут вміщено марки із зображенням державних символів України – Прапора, Герба, Гімна.

Мозаїчний портрет Т.Г.Шевченка роботи А.П.Назарова. Наш земляк Анатолій Назаров у день відкриття меморіальної дошки Т.Шевченку зробив цінний подарунок: він передав у місцевий краєзнавчий музей портрет Кобзаря, виготовлений модулями із різних порід дерев. Анатолій Шамрай, провідний науковий працівник музею, дякуючи за цей музейний експонат, відмітив, що портрет Т.Г.Шевченка буде нагадувати відвідувачам музею про любов слов'янців до Кобзаря, про те, що його слово, дух свободи й почуття людської гідності, до яких закликав поет, живуть на Слов'янщині.

Друковані видання слов'янців до ювілею Кобзаря. Свої особисті подарунки до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка зробили викладачі Донбаського державного педагогічного університету (м. Слов'янськ) професор кафедри філософії Віктор Дубінін та доцент, член Національної спілки письменників України Валерій Романько.

У кінці 2013 року В.В.Дубінін видав збірку «Музичні твори на поезії Т.Г.Шевченка». Композитор створив 120 пісень на слова талановитого українського поета-демократа. До життя і творчості Т.Г.Шевченка у

нашого земляка ставлення особливе: «...я зі шкільної пори люблю і шаную Т.Г.Шевченка як особистість, яка мужньо несла свій хрест борця за справедливість, повагу до людини». Про це Віктор Власович говорить у своєму вступному слові до названої збірки. Автор упевнений, що «Кобзар» містить в собі стільки музичної енергії, що вона буде надихати ще не одну генерацію музикантів різних часів і народів як професійних, так і аматорів» [2, с. 5].

28 лютого в читальній залі наукової бібліотеки Донбаського державного педагогічного університету відбулася презентація комплексу листівок під назвою «Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку», який видрукувано у місцевому видавництві «Друкарський двір». Пам'яті Кобзаря присвятили свої твори 14 місцевих поетів. Автором проекту та переднього слова «Кобзар у пам'яті слов'янців» став доцент місцевого педуніверситету В.І.Романько. Видання здійснене за рахунок укладача.

Журналіст, почесний краєзнавець України Віктор Скрипник за свій кошт видав листівку «Тарас Шевченко у Слов'янську», яка широко розійшлася серед мешканців міста, вручалася гостям Слов'янська.

Вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка в закладах освіти. Можна з повною упевненістю сказати, що немає у Слов'янську жодного навчального закладу, у якому б не було проведено заходів з нагоди 200-річчя з дня народження Т.Г.Шевченка. Чимало проведених заходів висвітлювали місцеві засоби масової інформації.

Особливою активністю відрізнялися шкільні колективи міста: тут проводилися конкурси виразного читання, випускалися стіннівки до ювілею Кобзаря, проходили літературно-музичні вечори...

Чимало заходів до 200-річчя Т.Г.Шевченка проведено у місцевих вишах. Так, на філологічному факультеті Донбаського державного педуніверситету відбулося літературно-краєзнавче свято «Ім'я Тараса Шевченка на карті Слов'янщини». На захід зібралися студенти й викладачі, працівники вишівської та міських бібліотек, поети та краєзнавці міста Слов'янська. Свято розпочалося піснею на слова Т.Шевченка «Реветя стогне Дніпр широкий». Від імені ректорату вітальне слово мав проректор С.М.Швидкий, від колективу філологічного факультету – декан Н.І.Овчаренко. З доповіддю «Ім'я Т.Г.Шевченка на карті Слов'янщини» виступив доцент, очільник краєзнавців Донеччини В.І.Романько. Свої вірші, присвячені Кобзареві, читали місцеві поети Володимир Глущенко, Любов Меженіна, Олена Пальчун, Олександр Романько, Микола Сіробаба, Юрій Стояновський, Тетяна Чала, Тетяна Чорноброва, Вікторія Щербатюк. Крім того, присутнім продемонстрували слайди з наявними на Донеччині пам'ятниками Т.Г.Шевченку; представили ту багату літературу, яка є у фондах університетської бібліотеки. На завершення у запису пролунав вірш Т.Г.Шевченка «Заповіт» у виконанні відомого актора Костянтина

Степаненка. Ця подія була висвітлена місцевими телеканалами, у пресі, в тому числі у вишівській газеті «Педагог» [1, с.1].

Участь слов'янців у конкурсах до 200-річного ювілею Кобзаря. По Шевченківській тематиці у ювілейний рік Кобзаря було оголошено чимало різноманітних конкурсів. Особливий резонанс для слов'янців мали два з них: міський, оголошений відділом культури при активній підтримці центральної міської бібліотеки, та обласний під назвою «Донецька Шевченкіана», який проводила Донецька обласна організація Національної спілки краєзнавців України разом з редакцією газети «Донеччина». Чимало школярів, студентів, людей зрілого віку, представників різних спеціальностей та національностей взяли участь у цих конкурсах. Підсумки першого етапу конкурсу були підведені до ювілейної дати – 9 березня: переможці та учасники були відзначені дипломами, цінними призами. Ці події висвітлювали місцеві ЗМІ. На жаль, заплановані заходи з нагоди Року Т.Г.Шевченка, намічені на 22 травня, де планувалося підвести й кінцеві результати конкурсів, через кризову ситуацію в регіоні та й в Україні в цілому провести не вдалося. Сподіваємося, що це буде зроблено у жовтні-листопаді, так як Рік Т.Г.Шевченка триває.

Висвітлення у ЗМІ Шевченківської теми. Шевченківська тема активно висвітлювалася слов'янськими місцевими телекомпаніями «САТ» та «САТ-Плюс», газетами «Славянская правда», «Злагода», «ТВ Плюс». Ряд матеріалів про ювілейні Шевченківські заходи, проведені у Слов'янську, з'являлися на шпальтах обласної газети «Донеччина», у всеукраїнських «Слово Просвіти» та «Літературна Україна».

Серед місцевих журналістів найбільш активно висвітлювали шевченківську тему члени НСЖУ та НСКУ Геннадій Плотніченко, Віктор Скрипник, Валерій Романько, Олександр Романько.

Висновок. Вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка на прикладі одного міста є типовим для багатьох міст Донецького краю. В окремих населених пунктах це проходить активніше й більш масово, в інших – можливо, менш активно. На нашу думку, це залежить від людського фактора – наявності в ті чи інші часові періоди там національно-свідомих особистостей, лідерів просвітянського, краєзнавчого чи письменницького руху. Деякі з них узагальнювали шевченківський рух в окремі праці, серед яких краєзнавці Анатолій Шевченко (м. Горлівка), Павло Мазур (м. Маріуполь), Тамара Пішванова (Донецьк), Віктор Дубінін (м. Краматорськ), Валерій Романько, Віктор Скрипник (м. Слов'янськ). До таких узагальнюючих праць тепер може бути додано й цю, з якою знайомиться читач. Ми побачили, як мешканці міста Слов'янська вшановують пам'ять Великого Кобзаря. Але у цьому питанні не може бути кінця. Шевченко завжди сучасний у часовому і позачасовому вимірі, він завжди буде сучасним і затребуваним, поки на земній кулі чи поза нею буде жити хоч один українець.

Література:

1. Голубова Г. Слов'янщина пам'ятає Кобзаря //Педагог (ДДПУ). – 2014. – №1 (62).
2. Дубінін В.В. Музичні твори на поезії Т.Г.Шевченка. – Краматорськ: Вид-во «Тираж-51», 2013.
3. Князева Н. Поет у гості завітав до нас у рідний край //Зоря – 2012. – 17 вересня.
4. Мазур П.І. Маріупольський вінок Кобзареві. – Маріуполь, 2014.
5. Овчаренко І.М. Слов'янський сокіл (Михайло Петренко): Історичний нарис. – Донецьк: НСПУ. Ж. «Донбас», 2004. – 72 с.
6. Пішванова Т.Г. Донецька Шевченкіана у датах та подіях: 1851-2014. – Донецьк, 2014.
7. Петренко А.Е. Идентификация Петренко: Генеалого-биографическое исследование. – К.: Профів. – 2012. – 192 с.
8. Поети Слов'янська – Тарасові Шевченку /Упор., автор вступн. Статті В.І.Романько. – Слов'янськ: «Друкарський двір», 2014.
9. Шевченко А. Т.Г.Шевченко і Донеччина. – Горлівка, 1994. – 62 с.
(Надруковано: *«Краєзнавча Шевченкіана України»: Матеріали XIII Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка, м. Канів, 24-25 жовтня 2014 р. /За заг. Ред. О.П.Реєнта. – Черкаси, 2014. – с.318-323.*)

2. Мешканці Слов'янська – у вінок Кобзареві

Сергій Горбатенко,

журналіст, лауреат літературної премії ім. Г. Кривди

* * *

Де, Тарасе, вишневий садок
Коло нашої крайньої хати?
Правнукам настали часи
Історичні борги повертати.
Руйнували церкви,
Йшли гуртом в Переяслав
на раду,
І за п'ять колосків
Віддавали всю владу нарадам.
Подивися, Тарасе,
Що значить ота
Історична відплата у дії.
Подивися згори
На майданом захоплений Київ.

* * *

На перехресті стоїмо
Поміж ведмедями і НАТО.
Самі собі кидаємо під ноги
Не українські світло-шумові гранати.
Тарасів заповіт
Змінили на сто гривневі купюри,
А за купюрами – портрети Кобзаря,
Ошукані і кинуті у тюрми.
Нам страшно, страх росте
І не дає піти нам з того перехрестя.
Невже отак стоятимем
До другого Христового пришествя?

Тарас Нікітін,
студент філологічного факультету
Донбаського державного педагогічного університету

Ти і я

Ти – Тарас, і я – Тарасик.
Ти – бунтар, і я – бунтар.
Я в дитинстві з свого двору,
як і ти, десь пропадав.

То замріюсь, то у думці
Десь далеко полечу,
То зберуся, обдивлюся
І по вулиці помчу.

Дуже люблю малювати,
Можете й не годувать,
Олівець би й папір мати
Й не вкладайте рано спать.

Знаю: важка в тебе доля,
Та й у мене нелегка...
Я ж учительська дитина,
А це – гірш за кріпака.

Великому Козареві

Ти – співець, і голос твій могутній
Чутно і в палацах, і в хатах.
І лунає спів той незабутній,

не хліб, а овес.

Духоний овес
до року Коняки,
Прикрившись Роком
й ім'ям Кобзаря,
Насипали нам –
не чекайте подяки,
Бо ви вже давно заслужили
лишень копняка.

А ми з головою занурились
не у розраду, -
Здається до болю й до сорому
в нас прикипіла душа, -
І знову йдемо
з самими собою на зраду
...І квіти у свято
несемо до ніг Кобзаря.

Такії свята – це знуцання над Богом,
собою й Поетом –
Його пам'ятати
ми будемо завжди й без свят,
Бо й він завжди з нами –
над лісом, Дніпром і над степом,
Хай краще вкраїнець вкраїнцеві
стане мов брат!

18. 01. 2014

Тетяна Чала,
учитель-пенсіонер, лауреат літературно-мистецької премії
ім. М.Петренка

Тарасу Шевченку
У Моринцях, у старенькій хаті,
Коли ще не сходила зоря,
Опівночі народила мати
Славною Тараса-Кобзаря.
Сповивала в злиднях свого сина,
Навіть не подумавши про те,
Що колись отут, ув Україні,
Він поетом вигнаним зросте.

Вікторія Щербатюк,

ст. викладач Донбаського державного педуніверситету

Тарасові

А він один один, величний, нескоренний,
Коли надія меркнула, як день,
Співав пісні благословенні
І щиро вірив у людей.

А він хотів, щоб правда панувала,
Хотів народ підняти із ярма.
Не раз за це несправедно карали –
Усе терпіла праведна душа.

Він говорив, коли мовчали інші,
Він жив, писав, він вірив і страждав.
Пекельний біль переростав у вірші,
Які народу дарував.

Де ж та свобода? Де Дніпрові кручі?
Де милий край, покинутий колись?
Але зривалися пісні летючі
І на Україну-матінку неслись.

У круговерті мрій спливають дні за днями.
Стирає пам'ять згірклі сторінки.
А він людей пробуджує піснями,
І люди вірять у його пісні.

* * *

«Все йде, все минає – і краю немає»

Т. Шевченко «Гайдамаки»

Сквозь деревья высокие и молчаливые, старалось пробиться солнце. Зимнее солнце. С трудом ему давалась данная затея, поскольку в эту пору года не имело оно той летней или даже весенней силы. Ему удавалось лишь слегка постучать в окно, однако морозный воздух быстро остужает все попытки согреть землю.

Стол, где еще недавно резво играли лучи света, был окружен различными книгами, газетными вырезками, записями. Но в центре лежала книга. Названия ее не было видно. Однако, при первом взгляде на нее становилось очевидным, что ей много лет. Нашел я ее на чердаке; она

была окутана множеством других экземпляров, некоторые были посвящены экономическим наукам, другие были предназначены для детей. Я довольно часто перебирал эту гору книг, порой старых и, казалось, уже давно не нужных, создавалось ощущение, а может это было истиной, что данные книги отжили свой срок, свое время, теперь они не актуальны, они чужие в современном мире, отстранены от социума, недостойны внимания, устарели для нынешнего уклада жизни; советы и правила, описания и законы, напечатанные в данных книгах, не носили сегодня никакой ценности. Но, к счастью, это были всего лишь предположения. Я старался не обращать внимания на подобные мысли.

Когда, казалось, уже все книги пересмотрены, все названия известны, я случайно заметил книгу, еще не читаемую мною. Взяв ее в руки, постарался прочесть название. Но от многих лет, проведенных в подобной обстановке, переплет пришел в негодность. Открыв книгу, я на одной из первых страниц, наконец-то, заметил название «Кобзар». Меня заинтересовал возраст данного издания. На последних страницах ясно отображалась дата – 1939 год.

Именно данная книга находилась теперь на столе. После нескольких вечеров, проведенных за реконструкцией издания, внутри созрело некое чувство радости. Поначалу одна страница сменяла другую довольно быстро, сразу же после того, как прочитывалось очередное стихотворение. Однако, постепенно, на каждой последующей странице взгляд задерживался все дольше. Конечно, в школьные годы посчастливилось сталкиваться с творчеством Т.Г. Шевченко, но теперь, спустя годы, ощущение от прочитанного, понятие и принятие авторского посыла совершенно иное. Просто поразительно, насколько уровень некоторых современных поэтов низок, по сравнению с одним из величайших мастеров в истории литературы. И это не пафос и не способ унижить кого-то. Это попытка донести необходимость развития собственной культуры; культуры своей речи, своего мышления, культуры своего посыла читателю. Я считаю, что *inmodernsociety*¹ это особенно актуально. Общество получит право называться «обществом», в нашем понимании этого слова только после того, как научится признавать свою культуру, свои ценности. К чему и призывал нас Шевченко. Но пока что оно только «*society*²».

Какую роль сыграл Шевченко в моей жизни? Он научил меня жить. Согласен, сказано слишком ярко. Конечно, не только великий писатель был соучастником моего становления, однако его роль невозможно преуменьшить. Я считаю, что это относится не только ко мне. Нет, наверное, в нашем государстве человека, который хотя бы раз в своей

¹ *Inmodernsociety* – в современном обществе (англ.)

² *society* – общество (англ.)

жизни не столкнувся бы с творчеством Тараса Шевченко. Уверен, что и одного раза было достаточно, чтобы понять некоторые принципы и наставления. Однако, чем дальше человек отстраняется от Шевченко, тем реже он направляет свой взор на произведения писателя, являющиеся криками украинской души, тем больше он сливается с тем, что выше я назвал «society».

Кем для меня является Шевченко? Конечно, можно сказать, что он путеводитель по истории и по всем невидимым, на первый взгляд, ячейкам человеческого понимания бытия. Мне представляется, что именно Шевченко научил меня находить данные ячейки, открывать их и осознавать смысл всего происходящего вокруг. А когда ты понимаешь, что тебя окружает, кто тебя окружает и что происходит, значит, жизнь становится более упорядоченной и размеренно-уравновешенной.

«Все йде, все минає – і краю немає», писав Тарас Шевченко. Время неумолимым потоком быстрой реки проносится мимо. Все проходит, нет края течению времени. Только произведения великого писателя нетленны. На бумаге. А должны остаться нетленными в нашей душе и в нашем сознании. Тогда мы станем «обществом».

Солнце снова легло теплым ковром на стол. Книга закрылась. Последняя страница прочитана. Но только для того, чтобы снова открыть первую.

Ярослав Слущкий

* * *

Він був, є і буде найвеличнішим

Україна... Сильна, відверта, щира, квітуча країна, що споконвіку славилася не тільки гостинністю, мальовничістю краєвидів та співучістю мови. Все ж таки не лише красою та духом вабить до себе рідна ненька. Літературний спадок українського народу цінують не тільки на теренах самої держави, а й далеко за її межами, бо багата Україна вічними творами, що передають біль та менталітет багатьох поколінь моїх співвітчизників.

Країна синього неба та жовтих пшеничних полів подарувала світові безмірну кількість митців слова, найвеличнішим з яких є Тарас Григорович Шевченко, якого по праву називають символом духовного відродження народу. Дійсно, вірний син України був і залишається сонцем нашої поезії і, водночас, живою, чутливою і вразливою людиною.

В моєму житті творчість Кобзаря з'явилася ще в ранньому дошкільному дитинстві. Досить чітко пам'ятаю ті вечори, коли мама діставала з полиці старої книжкової шафи товсту, трохи потерту збірку «Кобзар» і починала читати вголос нев'янучі строки Тарасових «Якби мені, мамо, намисто...», «Причинної» або легендарні поеми про героїчних Гонту та Залізняка. І я, наче причарована, забувала про свої ігри та дитячі справи і слухала, відкривши рота.

І з тих самих, ще дитячих років, мене цікавили та визивали повагу історії постатей, описаних в творах Шевченка. Деякі з них викликали співчуття, інші вражали душевною красою. Але всі вони, наче живі, з'являються перед очима, коли я знову і знову дістаю з полиці стареньку збірку Шевченкових поезій і при читанні бринить музика віршованих рядків.

Тарас Григорович був не лише талановитим поетом, а й прекрасним художником. Ще будучи дитиною, малий Тарас вбирав у себе красу рідного краю. Природа України була для нього не тільки джерелом розуміння краси та натхнення, а й формувала його смак.

Як художник Шевченко пройшов досить тяжкий шлях, який би зараз назвали «з бруду до люду». З юних років Тарас Григорович починав свою кар'єру з малярства, розписуючи сільські хатки, аж доки доля не звела його з потрібними людьми і той не потрапив до Академії Мистецтв в Петербурзі. Саме там й запалала Тарасова зірка художника.

Тарас Шевченко збагатив нас новими почуттями. Світ думок, почуттів, історичних фактів, оспіваних великим Кобзарем, став частиною і мого життя. Час від часу в різних життєвих ситуаціях рядки його віршів спливають у пам'яті, ніби поради мудрого вчителя, і я усвідомлюю, наскільки глибоко Шевченко розумів життя, якщо думки його можуть виявитися корисними і зараз. Він вчить нас любити людей, дає високий зразок служіння рідному народові.

І я щаслива, що він був, є, буде вічно, поки живий наш народ (а народи ж безсмертні!). Пишаюся, що і я одного роду-племені з нашим великим Тарасом.

Ганна Мироненко

* * *

Лист крізь віки

Рідненький, славетний, Тарасе!

Чи відчуваєш ти щедрість душ українців, які вже понад двадцять років живуть у незалежній державі? Чи про таку долю рідного краю ти мріяв? «Квітучі сади», «Широкі лани», працьовиті люди – все має Україна. Та чомусь дуже рідко можна зустріти людину, яка з гордістю, на весь голос, закричить, що вона справжня дитина українського народу.

Моє знайомство з твоєю творчістю пройшло в невеликому містечку на Луганщині, де я перебувала в дитинстві. Дідусь та бабуся, на той час, вже були на пенсії, тому мали можливість весь вільний час присвячувати моєму вихованню та розвитку. Саме вони навчили мене любити рідну мову так, як любив її ти, милуватися природою рідного краю так, як робив це ти. Від бабусі я почула твої вірші. Був у домі твій портрет. Пам'ятаю, як розглядаючи його, я була здивована величезним капелюхом, довгими вусами, яких не мав мій дідусь. А ще я пам'ятаю дивний твій погляд, такий

пронизливий і живучий. Вже пізніше я дізналася, що цей портрет ти намалював сам. Дивовижно!

Великий син рідного народу, Тарасе, як на мене, ти унікальна та водночас суперечлива особистість. З одного боку, я пишаюся тобою за твій нескорений дух, за сміливі думки та слова.

Ти дійсно – один із символів України, видатна особистість. Твої надбання важко переоцінити, як літературні, так і художні. Безперечно, твої картини, безліч малюнків та гравюр виконані майстерно. Талановито передані емоції персонажів. Коли я вдивляюся в репродукції твоїх полотен – захоплююся. На мить, мені здається, що герої оживають, а вітер повільно колише листя на деревах. Однак з іншого боку, я не можу зрозуміти: чому в твоїх творах так мало чогось світлого, доброго, гарного, а присутні тільки біль, страждання, розчарування, біди та сльози? Я дійсно не розумію, чому ти свій талант спрямував на негативні риси свого життя? Я вважаю, що саме ти заклав основу опозиційного руху, який сьогодні заважає проводити політику уряду. Чи так погано жилося українцям у складі Російської імперії? Згадаємо. Хто заснував систему початкових шкіл для селянських родин? Хто відкрив перші університети у Харкові та Києві? Хто будував дороги, міста? Можливо, не політика царя, а чиновників у містах і селах тодішньої України не була зацікавлена у поліпшенні становища на рідних землях. Забували рідну мову, бажали скоріше переїхати туди, де зможуть навчати дітей «по руські» - ось справжня картина суспільного життя.

Мовчали роками ... Терпіли сотні тисяч родин.

Дякую, що знайшов сили викласти правду.

Дякую за мрію, за майбутнє народу.

Я теж мрію, щоб українці навчилися якщо працювати, то завзятіше, ніж будь-хто, якщо радіти, то радіти тому, що їх оточує, якщо досягати, то тільки неземних висот.

Прости мене, Тарасе, за мої суб'єктивні погляди, мої категоричні слова, а можливо, і колючі питання. За те, що ставлячи їх, я так і не отримаю відповідей. За те, що не можеш посперечатися зі мною і довести нікчемність моїх роздумів.

Шанувальниця твого таланту, завзятого і сміливого слова,
Поцелуйко Ірина, студентка Слов'янського коледжу НАУ.

Ірина Поцелуйко

Іменний покажчик

- Азаров Д. – 60
Алдошина І.М. – 30
Алексєнко О.Г. – 73
Алчевська Христина Данилівна - 14
Алчевський Олексій Кирилович - 14
Андрощук Ольга Олександр. -
Антоненко Віктор Єгорович – 65
Антоненко Олександр – 60, 67
Арамініас Ольга – 22
Арутюнов Олексій – 110
- Бабак Ірина Іванівна – 68,76
Бабак Тетяна Валеріївна – 76
Бабаян Діана – 49
Бакланова Марина – 84
Балазан С. – 77
Бальзак Оноре – 17
Барабаш Ю. – 109
Баштова Валентина Ол. - 8
Безпалова Наталія – 77, 80
Безпощадний Павло – 13
Безродний В.П. – 80
Бибка Анна – 38
Биков Леонід Федор. – 7, 34, 103
Білий Іван Омелянович – 16
Біличенко О.Л. - 111
Білозерський В.М. – 11
Білоконь Альона – 110
Богамаз Ю. – 60
Бодик О.П. – 88
Божко Олександр Іванович – 82
Божко Раїса Петрівна – 65
Бойко Дмитро – 76
Бойко Ніл Іванович – 50, 51
Бойко Катерина Якимівна –
Бойко Тетяна Валеріївна – 68, 76
Бомбіза Василь – 78, 88
Бондар Василь – 13
Бондар Микола – 5
Борецький Віталій – 83
Борило Ю.П. – 8
- Борщова О.А. – 59,110
Бочарова Марія – 49
Братерська Карина – 56,66
Бредіхін Владислав – 60
Брикаліна Марія – 70
Бутко Віктор Іванович – 9,25,27
Бучинська Наталія Волод. – 23
- Вавжкевич** Марек – 16
Валентин отець – 9,12
Варварук Софія – 68
Василенко О.Г. – 30
Величко Людмила – 112,113
Веремйов І. – 72
Вертіль Олександр – 13
Віктор отець – 12
Вітебський Ю.В. – 30
Віценя Лідія – 13
Владислав отець - 113
Войнович В. – 6, 7,118
Воропаєв В.М. – 40
- Габелка Ф.П. – 100
Гаврон Ольга – 76
Гайворонська Н. – 10
Гальченко Сергій Анастасійович
– 82, 93, 94, 95
Ганська Евеліна – 17
Ганущак Олег – 95
Гарбузова Наталія – 76,92
Гарна С.О. – 80
Гелюх Наталія – 84,85
Гентоша Іван – 82
Герцен Олександр – 41,79
Гіляровський В. – 41, 91
Гірник Олекса – 83,88
Гладиш Дарина – 61,92
Глуценко Володимир Андрійович
– 44,48,55,121
Гнатюк Дмитро – 15

- Гнатюк Ніна Юхимівна – 83
Гнилоширов В.С. – 89, 100
Гоголь Микола Васильович – 57
Голиков Максим – 75
Голованівський С.О. – 6, 7, 118
Головко О. – 77
Голота Любов Василівна – 63
Голубова Галина – 49
Гончаренко Іван – 13
Горбасенко Сергій – 32
Горбатенко Сергій – 50, 123
Горбатюк Василь Іванович – 83
Горбачук Василь Тихонович – 14
Горбачук Дмитро – 106
Горгула О.М. – 73
Гордова Тамара – 77
Гордон Олександр – 95
Горелов Олександр - 19
Горносталь Валентина – 75
Горький Максим – 32
Григорян Мартирос – 113
Гросов Олександр – 48, 97
Грибанова Анастасія – 61
Грибанова Вікторія – 110
Грек Наталія Володим. – 54
Гургула Ігор – 95
Гусаченко Сергій – 14
- Данилевський Валерій – 86
Данилова Марина – 113
Дзюба Іван Миколайович – 16,87,109
Дзюба Олександр Іванович – 10
Дейнека Олена – 13
Дергачов Олександр – 60
Дєдов Володимир Микол. – 74
Длугоканський Михайло Семен. – 14, 15,46,52,64,68, 76,92,120
Дмитрієв Леонід – 79, 92
Добролюбов Микола Ол. – 57,79
Довжик Василь - 82
Дорізо М. – 41
Доценко Юрій Тимофій. – 16
- Дубінін Віктор Власович – 36, 46, 47, 49, 92,120,122
Дубровська Наталія Іванівна – 22, 25, 27, 52, 53, 54
Дудка Олександр Григор. – 10,50
Духін Олексій Йосипович – 11,78
Духіна Наталія Сергіївна – 27, 53
Дьоміна Ріта – 69
- Ємченко Інна – 70
Єременко Вікторія – 61
Єрофєєв Віктор – 16
Єсенін Сергій Ол-др. – 91
Єфремов О. – 109
- Жадан Сергій – 59, 93
Жижченко Лариса Борисівна – 49,69,75
Жувак О.О. – 70
Жуковський Станіслав В. – 16,17
Жулинський Микола Григорович – 6, 25, 82, 93
Жура П. – 5
- Завгородня З.І. – 9
Завидовський Іван – 10
Загороднюк Василь Степ.–
Задерій Софія – 22
Зайцев П. – 109
Закрева Д. – 60
Закревська Ганна – 76
Залеський Броніслав – 4
Залеський Матвій – 4
Залеський Олексій –
Залізник Максим –
Зандер Лілія – 50
Засенко Петро – 13
Захаренко Ольга – 7
Захаркін Степан – 88
Заярна О.В. – 70
Здібель Валерія – 75
Земляк Василь – 17
Зотова І. – 74

Зоц Ігор Олексійович – 44,64,
65, 74,77,79,87,93
Зубарєв О.В.– 59

Емінеску Міхай - 15

Іванов Захарі – 16
Іванова Людмила Сергіївна -
Іванова Олена – 63
Івасюк Володимир – 15,17
Івасюк Михайло - 17
Іващенко М. – 13
Інбер Віра - 41
Іщенко Михайло Єфремович – 83

Кабанцев Григорій Гр. – 65
Каденюк Леонід – 83
Каліберда Анна Дмитріївна - 22
Калініченко Ярослав – 49
Калмикова Марина – 75
Капуста Микола Мик. – 65,80
Карнаухов Михайло – 44
Карпінчук Галина – 94
Карп'як Артем – 73, 92
Касаткіна Катерина – 110
Касіян В. – 109
Квітницький В.М. – 66
Кейкуатова Єлизавета – 76
Кириченко Оля – 53
Киркач Геннадій – 70
Киркач Дар'я – 70
Киценко Людмила – 48
Кібіреєв Анатолій Ант. – 13
Клименко Костянтин – 40,42
Кльофа Н. – 77
Князева Н. –
Князевич Єлизавета - 68
Кобзар Наталія – 63
Кобилянська Ольга – 15,16
Коваленко Ірина – 22
Коваленко Оксана – 71
Коваль Віталій Волод. – 84
Ковальова О.В. – 76

Ковальчук Марина – 29,52,69,78
Козачковський А. – 6
Козіна Вероніка – 49,53
Колесникова Лідія – 13
Колесникова Марія П. – 113
Колодяжна Діана – 39,43,59
Коломієць В.Ю. – 108
Коломоєць Марія – 49
Комм Д. – 105
Кондратько Лілія – 74
Кониський О. – 109
Кононенко Ганна – 49
Коптеєва Тетяна – 70
Корабльова Євгеніївна – 37,40,
44,50,69,75,79,104
Корнійчук Марія – 94
Короленко Володимир – 17
Корольов Сергій – 17
Косіашвілі Данило – 49,61,66,
92,119
Котляревський Іван – 19
Кохан Кузьма Федорович – 77,78
Кохан О.К. – 78
Коховський Всеволод
Порфирійович – 6,11,12,103
Коцюбинський М. – 109
Кочерга Іван - 18
Кравцова Олена Миколаївна –
48,76
Кривонос Петро – 25, 108,114
Кричевський В. – 100
Кротенко Поліна – 79, 92
Кузнецова Т.О. – 71
Куліш Володимир – 16
Купянська Єлизавета – 76
Курбацька Ірина – 79
Курочкін Олександр – 53
Кустова Катерина – 53
Кучеренко Світлана Гр. – 50,62
Кушнір Михайло – 97
Кущ Павло Вікт.– 77,80,90

Лавров П.Л. – 78

- Лапошина Ольга – 92
Лашкіна Тамара – 69
Литвиненко Владислав – 56, 66
Лисак Тетяна Костянт. – 65,67
Лисенко Микола – 106,107,109
Лисенко Наталія Василівна – 49,59
Лисенко Яна - 107
Лісовенко Я. – 77
Ліщук Олена – 92
Лемішко М. – 72
Лесів А. – 77
Логачов Віктор – 77, 80
Логвіненко В.І. - 16
Луценко Володимир Ант. – 82
Людкевич Марія – 16,92
Лях Вадим – 105
- М**адоян Ш. – 74
Мазур Павло Іван. – 64,65,74,122
Мальков Микола – 106
Мамедова Лариса Миколаївна
– 30,50,92
Мамченко Олександр – 74
Марінченко Діана – 69
Мартиненко Мілана – 76
Матіос Марія – 15
Матолич Богдан – 13
Махнік А. – 77
Мацегора М.М. – 26
Меженіна Любов – 37,40,44,50,
55,61,62,66,75,79,92,93,95,
119,121
Мельниченко В. – 109
Меркулова Ірина Валентинівна
– 61,79,92
Мершавко Олександра – 50,61
Мизенко Денис – 38
Микита М. – 77
Миколайчук Іван – 15
Мироненко Г. – 79,131-132
Михайлов М.І. – 78
Мідянка Петро – 16
Міллер Віра Василівна – 27
- Мітін Іван – 76
Мітіна Ольга – 84
Міщенко Володимир – 13
Мовчан Павло – 63,83,87
Моргунова Аліса – 75,79
Моторіна Дарина – 110
Мураєва Настя – 75
Мушкетик Леся – 83
Мушкетик Юрій – 82
- Н**агнибіда Микола – 13
Нагорний Сергій – 49
Назаров Анатолій Петр. – 66,120
Некрасов Микола О. - 41,57,91
Непочатова Світлана Фед. – 70
Нестерчук Микола – 63
Нікітін Тарас – 50,124
Новак Анна – 70
Нянькіна Н. – 79
- О**боленський Юрій – 114
Овчаренко Іван Микитович – 4,
13,14, 28,103,118
Овчаренко Наталія Іванівна –
48,49,55,121
Огієнко Іван – 17,109
Огнєва Людмила – 65
Олійник Борис – 112
Олькова Олена - 69
Омельченко Світлана
Олександрівна – 39
- П**авленко Аліна – 49
Павлова Любов – 7
Пальчун Олена – 49,55,77
Панішев Ігор – 10
Пасічник Михайло – 83
Пахаренко В. – 109
Пашков Олександр – 60
Пашкова Аліна – 75
Півень Володимир Федорович
– 19,50,62,87,88

- Пішванова Тамара Герасимівна – 59,64,65,74,122
Пепа Вадим – 63
Перебийніс Петро Мойсейович – 16,82
Перевозна Анжеліка –
Перелигіна Ганна – 49
Перерва Анатолій Ант. – 83
Петренко Анастасія – 38
Петренко Геннадій – 75
Петренко Михайло Микол. – 4,5,10,28,45,58,103,118
Петренко Олександр Євгр. – 6,118
Петрічкович Р. – 60
Пирогова Вікторія – 75
Плотніченко Геннадій Васил. – 37,40,44,46, 50,61,64,65,66,67, 71,74,78,91,122
Плоха Вікторія Леонідівна – 92
Погановська Поліна – 70
Погорєлова Г.Є. – 74
Погорєлова Ніна – 44
Полонський Я.П. – 78
Полугородник Максим – 76
Полякова Тетяна Василівна - 49
Пономарів Олександр – 63
Попіванова Кристина – 110
Потапова Ю. - 79
Потурай Олег Гнатович – 82
Поплавський Михайло М. -
Поцелуйко Ірина – 79,92,132-133
Придворов Вадим Ан. – 22,23
Придворов Павло Ан. – 22,23
Придворова Олена – 37
Прокоф'єв О. – 79
Прусак Андрій – 60
Пшеничний Едуард – 68
Пушик Степан – 16
Пушкін Олександр С. – 57
- Работін Юрій – 83
Радковський Володимир – 54,70
Рамазанова Наталія Павлівна – 38
- Разживін Віктор Мик. – 13
Реєнт Олександр Петрович – 27, 89
Ремпель Тетяна – 68,76,77,92, 93,95
Репніна Варвара – 71
Резнік Л.М. – 13
Рибалко Микола Ол-др. – 77
Рильський Максим Т. – 17
Рибянцева Настя – 55
Рогов Олександр Костянт. – 4,28,41,49,66,74,103,118,119
Рогова Валентина Ів. – 45,62,74
Рожанський С.А. – 73
Ройка Володимир – 60
Романов Б.М. – 87,88,111,112
Романова О.М. – 60, 61
Романько Валерій Іванович – 14,15,17,18,19,25,27,30,33,34,36, 37,39,40,41,43,44,45,47,48,49,50, 55,56,59,60,61,62,64-67,69, 70,73,74,77,79-81,83,87-93,95,96, 99,100,102,103,105,116,119, 120, 121,122
Романько Олександр Валерійович – 22,46,52,55, 60,72,79, 92,93, 121,125,126,127
Ротару Софія – 15
Рубан Алла Анатоліївна – 75
Руданський О.М. – 97
Рудобашта Л. – 79
Рудюк С. – 94
Рябенко Владислав – 60
- Савенко Володимир Федорович – 8,9,12,19,35,63,105
Савченко Надія – 105
Садовнік К. – 79
Сазонова Т.Г. – 30
Саєнко Олександр – 13
Сапеляк Степан – 16
Сверсюк Є. – 109

- Сидоржевський Михайло
Олексійович – 82
Сироватко Вікторія Євг. - 83
Сиротенко Валерій Павлович -77
Сиротенко Катерина – 49
Сіваш Дмитро – 56,61,66
Сімушіна Оксана – 86
Сіробаба Микола Васильович –
8,43,55,113,121
Серафимович О. – 79
Сенченко Владислава – 113
Скоблiков Олександр Павл. – 10
Скобла Михась – 83
Скобля Михайло – 13
Сковорода Г.С. – 78
Скорик Тетяна – 84
Скрипник Віктор Петрович – 8,28,
13,14,25,27,32-34,39,41,46,50,60,
64, 65,67,68,74,77,78,80,83,87,88,
92,93,95,96,98,100, 112, 121,122
Слаута Інна Волод. – 23
Следнєв Володимир –
Слуцький Борис – 41
Слуцький Ярослав – 79,129-131
Слухай Н. – 109
Смик Г. – 109
Смілянська В. – 109
Смоляр Ірина В. –
Соколов Віктор – 67
Соловійова Софія – 75
Солодовніков О.Б. – 35
Солопiхiна Анастасія – 79,92
Сосюра Волод-р М. – 13,16,18,58
Станіславський Костянтин – 41,91
Степаненко Костянтин – 55,122
Степанов В.В. – 9
Степовичка Леся – 82
Стояновський Юрій – 55,121
Стрiлець Веронiка – 110
Стукаленко Валерія – 92
Стус Василь – 16,93,97
Стус Дмитро – 93
Сурков Олексій – 13
Сущенко М. – 77
Танана Раїса Василівн – 90,99,100
Тарасюк Галина – 83
Тарновський Василь Вас. – 11
Татарінова Олександра – 68
Теліпський Руслан – 114,115,116
Терен Борис – 17
Тішакова Г.І. – 108,114
Титянін О.В. – 47
Тихий Олекса – 65
Ткаченко Ірина Вол. – 23
Ткаченко Юрій Олегович – 86
Тонковид Лариса – 65
Тонковид Ольга – 65
Топало Іван –
Тронько Петро Тимофійович – 89
Тютюнник Олександр – 76
Українка Леся – 17,18
Файзулін Віталій – 60,70
Федорчук В. – 9
Федь Анатолій Михайлович – 50
Федькович Юрій – 15
Фестей Володимир – 16
Франко Іван – 6,58,94,109
Харитоновна Л. – 76
Хмельницький Богдан – 86
Холоша Микола – 113
Хорунжий М.М. – 10
Хрущов Дмитро – 4
Цвілюк С. – 109
Церетелі Акакій – 57
Чайченко Станіслав Олегович –
Чала Тетяна Федорівна – 37,40,
42,44,48,55,59,79,92,95,96,121,127,
128
Чамата Н. – 109
Чанін С. – 109

Чернишевський Микола Григ. –
41,57,79,91
Черніченко Ірина Михайлівна – 65
Чернявський В.М. – 8
Честахівський Г. – 101,102
Чехов Антон Павлович –
Чорноброва Тетяна – 40,55,79,121
Чорнобровий Василь Олександр.– 96

Шамрай Анатолій Васильович –
54, 55,65,67,120
Шаповалов Ігор – 29
Шарабан О.М. – 70
Швець Наталія – 49
Швидкий Сергій Миколайович
– 36,39,48,49,55,121
Шевченко Анатолій Вас. – 122
Шевченко Григорій Іванович –
Шейкаш Аліна – 114
Шептій Костянтин – 5
Шептій Наталія – 5
Шептуха Валерій С. – 74
Шило Н.О. – 59,110
Шишов В.С. – 8,28,29

Шкурко Михайло – 4
Шостак Микола – 13
Штепа Неля Ігор. – 22,23,34,
37,38,40,42,43,49,61,66,74,119
Штихан Наталія – 61

Щербатюк Вікторія Ст. – 19,21,
49,55,88,92,121,129

Юрко Анастасія – 54,62,68
Юров Н. – 6,118
Юрченко Б.Я. – 8
Юрченко О.М. – 70
Юхимович Василь – 17
Ющенко Віктор Андрій. -

Яворівський Володимир
Олександрович – 16,17
Янукович Віктор Фед. -
Яровий Олександр Вікторович
– 13,77,95
Яценко Борис – 63
Яцканин Іван – 83

Зміст

Тендітна Н.М. Важливе й потрібне видання (Слово рецензента)	3
Розділ I/ Хронограф подій вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка на Слов'янщині Донецької області	4
Змістовний модуль 1. 1859 – 2012 роки	4
Завдання для самоконтролю	23
Змістовний модуль 2. 2013 рік	25
Завдання для самоконтролю	35
Змістовний модуль 3. 2014 рік	35
Завдання для самоконтролю	97
Змістовний модуль 4. 2015 – 2019	98
Завдання для самоконтролю:	116
Розділ II. Матеріали для самостійного опрацювання.....	117
1. До питання увічнення пам'яті Т.Г.Шевченка у місті Слов'янську на Донеччині: історія та сучасність	117
2. Мешканці Слов'янська – у вінок Кобзареві	123
Іменний покажчик	134

Валерій Іванович Романько

кандидат педагогічних наук, доцент Донбаського державного педагогічного університету (м. Слов'янськ),

Пам'ять про Шевченка на Слов'янщині: історико-краєзнавчий аспект

Навчальний посібник

Підписано до друку 20.01.2020 р.
Формат 60x84 1/16. Ум. др. арк. 8,75.
Наклад 100 прим. Зам. № 1580.

Видавництво Б.І. Маторіна

84116, м. Слов'янськ, вул. Г. Батюка, 19.
Тел./факс +38 06262 3-20-99. E-mail: matorinb@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №3141, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України від 24.03.2008 р.
